(رياض الجنات)
منظوم
(٢٢٢)

بسم الله الرحمن الرحيم / گوهر سر تاج كلام قديم
غرهٔ غرای سپهر مقال / شهپر ذی بال فنون كمال
خال رخ چهرهٔ ام الكتاب / لوحهٔ ديباجهٔ فصل الخطاب
ميوهٔ نوبادهٔ بستان دين / بارقهٔ شمع شبستان دين
اولدی چو سررشتهٔ عقد نظام / بولدی لآلی سوره انتظام
نقطه باكانهٔ نما باندر اول / مردمك ديدهٔ عرفاندر اول
غيری گمان ايلمه اولدر عيان / مركز پرگار وجود جهان
حكمله نيچه نكات خفی / اولدی درونندهٔ انكك مختفی
صورت ظاهرده او در ذره شان / معنيده خورشيد سپهر اقتران
اوكه بو اسراری عيان ايلمش / قطره ده عمانی نهان ايلمش
مهر بر عنصره اولماغه دال / آنده چهار اولدی نقط بی جدال
سينی اولور نقطه له دامن كشان / جبل متين اولمغه اولدر نشان

ديو و ددك گردننه بند اولدر / آدمه سررشتهٔ پيوند اودر
دهره ضيا ويرمه نولا ماه نوال / اولدی سما ايكره او دامن هلال
بكزر او بر تيغه كه دست قضا / حكمتی آنی نصفنه وارنجه تا
نصفی نيام ايكره اوليدر نهان / خوف و رجا صورتن ايلر بيان
شكل كشيده يله نحو د بسمله / ميل سيه قامله بر مكحله
پرده كش دل دانا بودر / سرمه كش ديدهٔ بينا بودر
كحل جلا ميلن ايدوب عنبرين / كشف اولور ميلله عين اليقين
ميمی اولوب چشمهٔ عين الحيات / آندن اولور فيضی دل كائنات
لام و الف برگ چمندن نشان / جويبار اول مدكه اولمش روان
مد الفی سرو چمنزاردن / نخل بر آوردهٔ باغ يقين
صاد نيرصاده اوليدر عصا / عينه اعدانك او در اژدها
لاميله هاسنی فلكك خيال / زلف گره گيره بولور مثال
اولمش اكا كاكل جانانه وار / ماشطهٔ دست قدر شانه دار
ها و الف ديركه بی اشتباه / اول و آخرده گور دلده آه
ياد ايدن اللهی اوكم آه ايدر / تصفيهٔ خاطر آگاه ايدر
شعله آندن گورينور دائما / آينه وش عكس هلال صفا
اولدی ايكی حاجب مشكين مثال / شاهد اعجازه وير رنگ و حال

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Hacı Mahmud Efendi 2618
Eski Kayıt
Vakıf Kütüphanesi
٢٦١٨

وسمه درزانده سواد مداد   نوکیله آمیخته در بو سواد
حالریدر غنچهٔ باغ جنان   شاخدر اول غنچه یه کلک بیان
غنچه در آئینهٔ فلکک نگاه   برگ گل تردر اکا جایگاه
نون اولوب قوس قضادن نشان   رحم خدا آیتنی قلمش نهان
صورت رحم اولمغی جلوه دار   زخمی اوینترک کورینور آشکار
نون صفت قدکی خم قل که تا   اوله مقارن سکه رحم خدا
دلده که مذکور اوله نام رحیم   ذره جه خاطرده قومز خوف و بیم
غرقه ویروب عالمی بحر کرم   جوشه کلور رحمانیسی دائم
ویردی اکا رونق حسن بها   صورت جیم ایکره اولن شکلها
اوله انکله نوله ختم رقم   کم یازیلور آخر مکتوبه میم

منت اول اللهه که اولدر عیان   خامهٔ صنعیله نقوش جهان
نسخهٔ انسانی قلوب پر عجب   ایتدی آنی حسنله رشک قمر
صورتی احسن تقویم ایدوب   مظهر لطف ایلدی تکریم ایدوب   صورتنی
قامتنه ویردی الف وش قیام   وحدتنه قلدی دلیل تمام
اول الف قامت میم دهان   احسن تقویمه اولیدر نشان
زلف رخ شاهد بی قیل و قال   ایلدی سر وجهله صنعنه دال

حاجب مشکین ایدوب شکل نون   چشمنی صاد ایلدی بی رهنمون
عارفسک ایلمه مرکز کمان   عینیله صنعنه نصدر عیان
آدمه جنتده ویروب جایگاه   قلدی آنی شاه ملایک سپاه
جلوه قلوب آنده شئون صفات   ایدی دل صافنی مجلا ذات
دعوت اسمایه ویروب اقتدار   ایلدی ارواحه وجودن مدار
حاضر اولوب صف صنوف ملک   طوکدی صدا ایله قباب فلک
منبر عرش اوزره امام همام   جلوه قلوب ایلدی چونکم قیام
سجده‌یی امر ایلدی اول بی نیاز   نیت خالصله قلندی نماز
حکم قضا ایلدی چون اقتضا   حسن ادا ایله اولندی قضا
محض تجلیله مالا کلام   طاعت حق اولدی ادا والسلام
کوردی بو تعظیمی چون رو کور   ایلمدی تحمل اکه عدو
قامت ناسازنی اول بد فعال   قلمدی خم دال عبادت مثال
امرنی کوش ایتمدی حقک لعین   اولدی جریمه‌له من الصاغرین
قالبنی آدمک اول ذات پاک   قلمشدی آیینهٔ تابناک
صورت کبر ایله اولوب دور حق   کفری آنی ایلدی مهجور حق
کبر ایله چونکم اکه قلدی نگاه   کوردی عدو کندونی بی اشتباه
اولمشکن محرم سر اله   مجرم اولوب ایلدی روزین سیاه

دونمدی سعی ایلدکی زاهدان | دوندی یوزی قبلهٔ ذریتدن
آدمه بس بغض و عداوت قلوب | شیطنتی باعث ذلت قلوب
خرمن گندمدن ایدب خوشه چین | زرع فساد ایلدی اول دم همین
کوستریجک گندمی اول جوفروش | ایلدی آدم آنی غفلتله نوش
اولدی آکا خانهٔ جنت حرام | طوف حرم قصدینه قلدی حرام
اکلمه بو وضعی خلاف رضا | اتمشدی سر قدر اقتضا
آدم و حوایه ویرب امتزاج | ایلیه دنیایه کلوب ازدواج
نوع بشر ظاهر و پیدا اوله | کنز خفی سر هویدا اوله
ایلیه اول پادشه بی نظیر | عالمه ارسال بشیر و نذیر
بعضی اولوب لطفنه حقک سزا | داخل جنت اوله روز جزا
بعضی اولوب مظهر بغض و عتاب | مسکن اولا آنلره دار عقاب
قلمغچون حکمتی آشکار | ایلدی تدبیر بجمله ترتیب کار
گرچه عدو ایلدی قصد جفا | اولدی آکا باعث مهر و وفا
خبط و خطاسینی انک بیش و کم | لطفنه محو اتدی زلال کرم
دانه اولوب بحر ازل محیط | اولدی مرکب وجود بسیط
ویردی آکا وصلت حوا حیات | کلدی ظهور اتدی بنین و بنات
مهر لمه ایلدی چونکم قران | ذره صفت خلقه طولدی جهان

اولکر

اولدی چو صغرا ایله کبرا قرین | چهره کشای اولدی نتایج همین
صورت و جسمیله بساط جهان | طولمشکن حجله‌سی اولدی نهان
مردم دانا بر اولوب هر طرف | پربوزی انسیله بولدی شرف
باعث اولوب داعیهٔ انتفاع | حجله‌یه حکم ایلدیلر بی نزاع
وحشته رابطه‌یله کلوب انتظام | اولدی تحکم سبب التیام
ساعد همتله کف اقتدار | چکدی کتوردی قومیوب اختیار
ال ویریجک ضبط زمام امور | امرینه رام اولدی کلوب مار و مور
حکمت خلاق مفیض النعم | ایلدی افاقه‌سی محترم
جوهر عقلیله بولوب امتیاز | ایلدیلر سر نشیب فراز
قوت نطقیله سرافراز ایدوب | جنسنی اول فضله ممتاز ایدوب
سابقهٔ فرق احسان عام | مظهر جود اتدی وجودن تمام
هر دم اولوب غرقهٔ بحر نوال | لطفنه مستغرق اولوب ماه و سال
نعمتنک عددینه امکان یوق | لطفنه هم غایت و پایان یوق
هر نقدر حمد و ثنا ایلسک | دقت ایدوب حسن ادا ایلسک
ایده مزز بیکده بریسین ادا | ذاته لایق ایدن اولدر ثنا

چونکه جناب آکا بو قدر مجال
عاقل ایسک ایلمه فکر محال

توسن طبعکله قیلوب ترکتاز / وقتی در اول عازم راه نیاز
خالق کونینه مناجات قیل / عرض تفاصیل مهمات قیل

نتیجهٔ مقدمات ثنا و درود عالی واجب الوجود

ای کرمک بحرینه دنیا غریق / آتش عشقکله دو عالم حریق
سالک راه طلبک نه فلک / دولت دیدارکه جویا ملک
سوزش مهرکله چکوب تف و تاب / چرخه کیرور ذره صفت آفتاب
ذرهٔ شوقکله اولوب تابناک / صبح کریبانک ایدر چاک چاک
بلبل شیدا غم عشقکله زار / کل حرم حرمتکه پرده دار
اشک کهرباری دوکوب ژاله‌لر / داغ فراقکله یانوب لاله‌لر
غنچه آچوب باغده پر در دهان / کل کبی اوصافنی ایلر بیان
نرکس آچوب دیدهٔ بیناسکا / کوردی که یوق حسنکه همتا سکا
آتشه شوقک ویره‌لی تاب سوز / اولدی ضیا کستر کیتی فروز
صنعکله توده غبراء خاک / توبهٔ احسانکه اکسیر پاک
اولمز ایدی ویرمسه لطفک ضیا / آینهٔ آب ده تاب و صفا
نشئهٔ لطفکله اولور آشکار / باد صبا اولمسه بوله مشکبار
سنسن او سلطان سریر ظهور / سندن ایدر جمله اشیا صدور
موج فکن اولمسه دریای جود / کلمز ایدی ساحله در وجود

ذات شریفک نه کیم آفتاب / عالمه هر لحظه ویرر فر و تاب
فیضنکی عام ایلدی جودنکی تمام / تا که نصیبن اله هر خاص و عام
خوان نوالک چکلور بی حساب / اندن اولور رزق ایله بهره یاب
کورمه‌ده احسانکی بی امتنان / دشمنله دوست برابر همان
همتنک سرینه ایرمز عقول / امروکی لازم بره حسن قبول
سلطنتک مهرینه کلمز زوال / چون وجرا حکمکه امر محال
درکهنک بنده‌سی خاقانلر / مور ضعیف ایدن سلیمانلر
قاید احسانک اولوب رهنما / خلقی ایدر سالک راه خدا
بدرقهٔ لطفکه پیرو جهان / منزله آنکله وارر کمرهان
خاک درک قبلهٔ حاجاتدر / موقف ارباب مهماتدر
جرأ ایدوب بوله جنانی زار / کلسه در لطفکه امیدوار
کرچه که عصیان ایله آلوده در / چهره‌سی خاک درکه سوده در
رحمت ایدوب جرمنی معذور طوت / پردهٔ احسانله مستور طوت
زنک کدورتدن ایدوب آنی پاک / آینهٔ قلبنی قیل تابناک
چشم جهان بیننه ویر روشنا / معرفتک بحرینه قیل آشنا
جام محبتله دلن مست قیل / عشقکله جاننی همدست قیل
قلبنه ویر معرفتکدن نصیب / جذبهٔ دیدارله قیل ناشکیب

خاطرنی مظهر اسرار قیل   خامه‌مکی آنی سزاوار قیل

ایله آنی طوطی شیرین کلام   قیل شکر شکرنی قوت مدام

من بلاغتده آنی فائق ایت   مدح رسولکده دلین ناطق ایت

بلبل کبی پاکبی قیل نغمه ساز   تا که اوله کاشف استار راز

لطف ایله رفع ایت دلنک لکنتین   ارتور آنک شوقله گرمیتین

وصف حبیبکله تکلم قلوب   گلشن مدح ایچره ترنم قلوب

طبع سخن سنج قلوب ابتدا   ایلیه تا بیکده بر بیتن ادا

در ستودن ذات قدسی صفات حضرت رسالت شعار و نبوت دثار علیه و علی آله و صحبه الاخیار صلوات الله الملک الجلیل الجبار

ای حرمک ثانی بیت الحرام   اوج معلا سکا ادنی مقام

پایهٔ درگاه رفیعک سپهر   جام زراندود سرایکده مهر

جلوه‌گهک روضهٔ خلد برین   گرد رهک سورمهٔ عین یقین

سقف سراپردهٔ قدرک فلک   خیمه کش مطبخ جودک ملک

قصر جلالکده که کهکشان   آنده مه نو علم زرنشان

شب اتکده حبشی بر غلام   روی یک و موی یک شکل صبح و شام

خاک درک مهبط وحی اله   عالمه باب کرمک سجده‌گاه

سن‌سن او سلطان ممالک ستان   داغنه ران کمیت جهان

تازه

تازه گل گلبن باغ هدا   شمع شب افروز چراغ هدا

خواجهٔ دریادل والاگهر   قلزم احسان و محیط هنر

داعی تکوین سپهر برین   باعث ترتیب زمان و زمین

طوطی شکرشکن باغ انس   زمزمه آرای گلستان قدس

اول نقش صحف کائنات   گوهر پاکیزهٔ دریای ذات

معتکف مسند شرع گزین   محرم خلوتکهٔ روح الامین

تاب و توان بخش تن خستگان   عقده گشای گره بستگان

آرزو خاطر جان غمین   شوق و مسرت ده قلب حزین

سن‌سن اولور دردینه جرمکک دوا   خلقه شفاعتله ویرسن شفا

علت ایجاد وجودک سنک   غیب نما نور شهودک سنک

عالمی ایجاد ایدیجک کردگار   ایلدی اشیایه وجودک مدار

قامت موزون کبی چون در عیان   گوشهٔ گلزارده سرو روان

طلعت مهتاب کبی چون گللری   طرّه کبی چون باغده سنبللری

نرگس شهلای گوزک یادینه   مهر جهانتابی یوزک یادینه

ماه نوی هیئت ابرو کبی چون   سبزهٔ باغی خط خوشبو کبی چون

عارض رنگینک ایچون لالهٔ   گوهر سیرابی کبی چون ژاله‌ی

غنچه‌لری لعل گهرزا کبی چون   یاسمنی سینهٔ زیباک ایچون

جمله‌سنی عشقکه ایجاد ایدوب / طرح اسکس ایلدی بنیاد ایدوب
یا بوکه اولدم که یوزین سوددی خاک / اولدی فلک نعرهٔ روحی فداک
افسر لولاکی قویوب باشکه / ویردی صفا طبع گهر پاشکه
ذاتوکی حق ایلدی عین الیقین / جامع مجموع کمالات دین
راه هدایتده بیلوب پیشوا / جمله رسل ساکه ایدر اقتدا
شمع رخک بدرقهٔ راه در / سالکٔ راه اولنه دلخواه در
اولمسه خورشید وجودک عیان / ظلمت کفر ایچره قالوردی جهان
سندن اولور مهر فلک مستنیر / حسنده هرگز سکا اولمز نظیر
لعل لبک چشمهٔ آب حیات / واصل خوان کرمک کائنات
قابوکه هر کیمکه ایدر التجا / واجب اولور آکه حصول رجا
اولمسه اعدی توله خاک درک / قدرینی نادان نه بیلور جوهرک
اهل دله کحل بصیرتدر اول / طالبه اکسیر سعادتدر اول
وجه وار ایلرسه اگر انتساب / خلقک آغزدر یوزنی بوتراب
بوته عشقکده شوکیم قال اولور / حالی قویوب واقف احوال اولور
بستهٔ فتراکک اولوب سایه‌وار / دامگه افکنده بجز خاص عام
چون ایشکک ایلدی عوذ آله / جرم و خطا ایله سنه امیدگاه
گریهٔ دلسوز ایله بی اختیار / کلدی حبابی قابوکه شرمسار

ناله و فریاد ایله زولیده موی / اولدی سرکوینه مالیده روی
گرچه که عصیانیله شرمنده در / خالص و مخلص قپوکه بنده در
اولدی خطایاسنه چون معترف / بحر کرمدن آنی قیل مغترف
روز قیامتده که بی اشتباه / جرم و گناه اهلی اوله روسیاه
عاجز و بیچاره اولوب عاصیان / محشری گشت ایلیه ویله کنان
خلقی یاقوب تابش مهر منیر / غرق عرق اوله صغیر و کبیر
بر قیامتده قالوب تشنه دل / هرکسی فعلندن اوله منفعل
واقف اولوب موقف حشرنده خلق / منتظر امر اوله حضرتدن خلوق
هرکه معلوم اوله نزدیک و دور / قول الی الله تصیر الامور
سایهٔ لطفکده دلن شاد قیل / بند بلادن آنی آزاد قیل
ایله آنی قهر خدادن امین / جاینی قیل روضهٔ خلد برین
آتش هجر ایلدی بغرن کباب / ساقیٔ کوثر بوکا گر صونه آب
بوله بو لابوی وفادن نصیب / گلشن مدحنده اولور عندلیب
شکر مدحکله او در صبح و شام / طوطی گویا کبی شیرین کلام
گورمه روا آنی که روز حساب / عیشنی تلخ ایلیه زهر عقاب
نامه‌سی چون قیلدی حبابی عصا / دوزخه گیرمکده اکا اولمز سزا
گنبد شش گوشه و فیروزه خشت / تا که اوله غیرت باغ بهشت

کلک قضا نسخهٔ ارژنک وار / لوح زمینی قله پر رنک وار
آل و اصحابنه هر صبح و شام / ذات عالیلرینه اولسون سلام

در صفت شب معراج آن نور تاج که موجب سرتست و ابتهاج

بر کیجه مشعل سیمین ماه / روشن ایدی شوقله اشتباه
اولمغیچون اوج فلکدن روان / رهگذر اولمش ایدی کهکشان
چرخه عروج اتمکه بی ارتیاب / هیئت معراجدی گویا شهاب
صفحهٔ کواکب دوشمشدی فلک / فرش قدوم قلمغه زرین تنک
ظاهر اولوب تابش شوق قدوم / یاقمشدی شمعه بیجد نجوم
انجمه اولمشدی پیشوا / نتنه که ارواحه شه انبیا
اول کیجه دریای کرم قیلدی جوش / امر خداوندله ایندی سروش
کلدی براقیله اولوب همعنان / تا که بنوب سرایده فخر جهان
یعنی نزول ایتدی کلوب جبرائیل / فتح کلام ایلدی بی قال و قیل
ویردی سلام ایلدی مولا سلام / دعوت خاص ایتدی قیلوب لطف عام
وارد اولوب امر عدیم المثال / عرض جمال ایتسه کرک ذو الجلال
ملکت ناسوتی ایدوب برقدم / طی زمان ایت یوری ای محترم
جسم لطیفک که اولوب جمله روح / قلدی خدا آنی مدار فتوح
نوله اکر روح وش اولسه روان / چرخ مسیحا کبی فلک مکان

بسم الکون

سیر سماواتی ایدرسک سریع / ذاتکه نسبتسنک اولمز بدیع
رویینی تعلینکه قلماغه فرش / منتظر کردر هک عین عرش
جایک ایدوب قصر سپهر برین / عرشده اول نازله کرسی نشین
ایتدی نسیم کرم بی حساب / مقدم میمونکیچون فتح باب
قل فلکی خارق عادت مقام / پایکه یوز سورسون ایدوب التیام
خدمتنه آماده اولوب هر ملک / کیردی بری برینه بونه فلک
جمله‌سی دردکله علاگک سنک / منتظر مقدم پاکک سنک
مژدهٔ وصلی قلیجق استماع / قلدی بنی شوقله اولدم سماع
عاشقه خوشدر دم روز وصال / تنته که لب تشنه یه آب زلال
عازم اولوب قدسیه تا کامیاب / سوردی کف پاینه روین کلاب
جلوه قلوب طایر قدسی مثال / اوجده براق اولدم آچوب پر و بال
یاد سحرخیز روش اولدی روان / مقصد اقصایه عزیمت کنان
مسجد اقصایی ایدوب جلوه‌گاه / طوردی نماز اتمکه بی اشتباه
ایتدی اقامت که اولوب انبیا / قلدی مراد اوزره نمازن ادا
ایلدیلر چونکه نمازی تمام / آنلره توددیعله ویردی سلام
پایهٔ معراجه خروج ایلدی / مطلب اعلایه عروج ایلدی
بهر له هه کیبی اولوب کرم رو / آلدی براقیله صبادن کرو

جلوه‌گهی اولدی ره ما طغی | قلدی مدد بدرقهٔ ما غوی
قطع مراتبده ایدوب اهتمام | ایتمدی ارخای عنان لگام
سرعت تا میله ارواح روان | ایلدی آرامگهن آسمان
ایلمیوب همتی رخشی درنگ | کلدی اکا عرصهٔ افلاک تنک
بو کذره ملک ملک انتها | سدره‌یه عزم ایلدی اول منتها
آنده قالوب باصمدی پیرونه کام | حضرت جبرائیل علیه السلام
لطف خداونده قلوب التجا | ایلدی اندن دخی قطع رجا
جامهٔ جسمی قودی عریان اولوب | جانله عزم ایلدی پویان اولوب
مشعل راه اولدی یانوب بی فتیل | بارقهٔ پرتو نور جلیل
ایلدی بر وفق رضای خدا | عزت و اکرامله عرش اوزره جا
مرحلهٔ عالم وصل حبیب | ایلدیکه تقریبله اولدی قریب
کلدی مشامینه شمیم وصال | راهنمای اولدی فروغ جمال
اولدیغیچون واصل دریای جود | ایتدی او دم طرح لباس وجود
قطره‌لیی جذب ایلدی بحر قدم | عرض جمال ایلدی بی کیف و کم
دلبره صرف اولمیه نقد روان | وصلله عشاق اولیمز کامران
مغز اولیجق لطفله منظور دوست | قالمیه غم طشرده قیرلیه پوست
قلدی تماشا آنی کم هیچ کس | سیرینه آنک بولیمز دسترس

کوردی

کوردی آنی کم کوره جز بی کمان | دوستده دخی دیدهٔ خلق جهان
ایکی طرفدن اولینور کشف راز | آرده اولدی نیجه ناز و نیاز
رفع حجاب ایلدی پروردگار | اولدی نیجه لطف خفی آشکار
جوشه کلوب بحر هویت او دم | اولدی گهرریز نسیم کرم
تا پر اولوب دامن گوهرشناس | ایلدی نظم دُرَر بی قیاس
هر نه که سوق ایلدی گوهرفروش | ایلدی آویزه طوبت اکا گوش
رشتهٔ اخلاصه چکوب بالتمام | عقد لآلی کبی ویردی نظام
عقدهٔ اشکاله کلوب انحلال | قالمدی مرکزده دخی جای مقال
چونکه مراد اولدی مراد رسول | عالمه رحمت کبی قلدی نزول
آلدی شکارن نیجه کم شاهباز | عزم نشیب ایتدی پس اول سرفراز
ایلدی میل طرف آشیان | کلدوکی ساعت ینه کلدی همان
چونکه سپهر خسرو خاورکشای | ایلدی اورنک سپهر اوزره جای
اول کیجه سیر ایتدوکنی سربسر | لطفله اصحابنه ویردی خبر
اکا
واقف اولدی چون ارباب قال | ایلدیلر قدس شریفی سؤال
قلمشدی گرچه که قدسی مقر | دقت ایدوب ایلمشدی نظر
ویرمکیچون خلقه جواب صواب | رفع اولینوب کندی کوزندن حجاب
حجاب
قدس مکوا که منظور اولوب | باشلدی وصف ایتمکه مسرور اولوب

جمله اماراتنی عیب بیش وکم — ویردی خبر کوز کوره فخر الامم

بوکه اودم صدق معانی بتون — اهل جدال اتدی خضر وسکوت

ایلدی اعداسنی عیب کور وکر — معجز آمد شد خیر البشر

انجم اولور عزت و اجلالسه — دولت پاینده و اقبالسه

اول مه بدریله قلوب افتخار — کوکلره مدحیله چقسم نوار

انجلینن ذات شریف الخصال — کلمدی دور ایلیلی ماه وسال

بزده جانی دل محزونله — دیده غمدیده بر خونله

حضرت بیچونه قلوب کشف راز — ایلیلیم عرضه سوز وکداز

اوکه نماز ایتمکه اوقات پنج — مؤمنه معراج سرای سپنج

واسطه حق بزه طاعاتدر — کافل سر جمله مهماتدر

شام وسحر قصد انابت قلوب — رام اوللم امرینه طاعت قلوب

تاکه بزم کزلک عفو آله — جرممزی حک ایده لی اشتباه

پایه رفعت قله معراجمز — افسر عزت اوله سر تاجمز

ای قلم عشوه کر وفتنه ساز — خلعت گفتاره وجودک طراز

سالک ایکن نادره پرداز سن — طوطی گویای سخن ساز سن

اولمشکن بویله بدیع البیان — بن شکسته خاشا که دیم بی زبان

کان گهر کبی بولوب اشتهار — سنسن اولان عالمه گوهر نثار

سندن الور ذائقه ذوق سخن — انبتک الله نباتاً حسن

سندن اولور حل کره مشکلات — سنسن اولان عقده کشای نکات

سوزده اولوب سحرله جاذو فریب — خلقه ویرر فیض نوالک نصیب

ایلدی لوح اوزره نهالک خرام — اولدی پس انگشت نمای انام

کرچه کو بابلده ایدرسن مقر — کاه چقوب رومه ایدرسن سفر

طورخزیدی خیمه گردون دون — ایله اکر اولمسه قدک ستون

نوله اکر دیرسه سکا کائنات — لوله سر چشمه آب حیات

سندن اولور عالمه لیل ونهار — فیض زلال سخن آبدار

بیته تحریده قالوب تشنه دلی لب — ایدر نجه دمدرکه جکر تاب وتب

قطره ایکن دره صون ما حضر — ایله نهال املم بارور

غنچه طبعیم آچلوب گل کبی — باشلیه بن نغمه یه بلبل کبی

هردم اولوب عالمه عنبر نثار — صفحه دهری ایده بن مشکبار

یعنی در نظمه ویررب انتظام — شام وسحر ایلیه یم اهتمام

شاهد مقصودم اولوب جلوه گر — چهره کشای اولا عروس هنر

خرج اولنوب گوهر کان سخن — حرف اولینه نقد بیان سخن

در تعریف سخن آبدار و توصیف گفتار جواهر نثار

صفحهٔ لوح او زره دبیر قدر ... ایلیجک رسم نقوش صور
خامهٔ صنعیله سطور حروف ... آنده نمایان اولیجق بی وقوف
ظاهر اولوب موجب حکم خدا ... ایتدی سر آغاز سخن ابتدا
ثبت ایدیجک عالمی آغاز کار ... ایلدی طرز سخنی آشکار
کان بلاغتده گهر در سخن ... هیچ نه گوهر بحر هنر در سخن
آدمه جنس ایکن تو مرا اشتراک ... فصل ممیز در اکا نطق پاک
عاشق معشوقه اولوب واسطه ... صحفهٔ درون ایکن او در رابطه
جام سخن درولی سرمست ایدن ... دلدر اولان مخزن گنج نهان
باده صفت شوقله همدست ایدن ... قفلیدر اول گنج نهانکده دهان
فتح ایدب اول قفلی کلید سخن ... آندن اولور فتح جدید سخن
رازنهانی کم ایدردی عیان ... اولمسه آراده سخن ترجمان
غلغل آوازهٔ حسن ادا ... قبهٔ گردونی ایدر پر صدا
عارفه جرأت صفادر سخن ... آینهٔ قلبه جلا در سخن
زیور الفاظله حسن مقال ... اولدی جلی بند عروس کمال
شاهد گفتاره ویرر انتظام ... گوهر سر رشتهٔ نظم کلام

مهر تو جوز کبی ایدر تاب دار ... دهر فروغ سخن آبدار
مجمع فیض و رشام و سحر تابناک ... شعشعهٔ مهروهٔ نظم پاک

مهجهٔ رایات بلاغت بو ... مملکت آرای فصاحت بو
کوکبهٔ شاعر شیرین مقال ... مهر منور کبی بولمز زوال
نظمله پاینده اولوب دولتی ... شام و سحر که چالنور نوبتی
حق بو که آیینهٔ تیغ مقال ... خلقه اولوب چهره کشای جلال
اهل سخن سویلسه بلبل کبی ... غنچهٔ خاطر ایچلور گل کبی
ساقی باقیدن اولور جرعه نوش ... جام سخن مستی نولا قلبه جوش
سویلیه شعری نوله اهل کمال ... سویلیدر اسینی جهانی ایکن ماه
ادکله جهانی ایکن سخن سنج اولور ... واصل گنجینهٔ بی رنج اولور
طبع سخنور نته کم آب پاک ... خلقه اولور آینهٔ تابناک
نیک و اکر بدکه خلق جهان ... باقسه کورر کندوی اولدم همان
حسن صورتده اولان بی نزاع ... حسننه باقدقجه بولور اطلاع
قلسه نظر عاجی بدروز کار ... آنده کورر چهرهٔ ناساز کار
ایلمز ادراکی اولان اشتباه ... آنده که آیینه ده بو قدر گناه

در تمثیل این تفصیل

دور قدیم ایکن اولوب گنج دهان ... سخنهٔ خلقیدی مکر بر شبان
طعن عدو بیله چکوب غیرتی ... ایچمغه اغزن یوغیدی قدرتی
طوغریسی بودر که کشینک عوام ... عیبنه نظاره قلور صبح و شام

[illegible]

کورسه اکر چشم بد اندیش عیب　　طعنه یه باشلر بکا بی ریب و شک
باقمغه هر لحظه ایدب التزام　　آیینه آغاز اکر دی مدام
بو ایدی مقصود دیکه بی کم و کاست　　عکس جمالینی کوره آنده راست
دستینه آیینه آلوب کاه کاه　　کندویه تنهاده ایدر دی نکاه
بیلمک ایچون اکه ایدر دی نظر　　اکری میدر طوغری میدر بو خبر
کج کورینوب چشمنه آنک حسن　　قالمز ایدی چونکه مجال سخن
ناظر اولوب هر یکه بالا و پست　　طاشه چالوب آنی ایدردی شکست
ایله صانوردی مکر اول نامراد　　کج اوله آیینهٔ روشن نهاد
ناظر اولوب آیینهٔ دیکره　　طاشه چالردی آنی هم یکسره
بیلمز ایدی آنی که کج لک عیان　　کندوده در کم اولور اولدم عیان
بو قبیره ایر کوردی نیجه روزکار　　خاطر آیینه یه زنک غبار
آیینه در بر محک راست کو　　ایلمه عیبک وارسه جست و جو
بو قصه فلک عیبکی آیینه وار　　وار مدیر آیینه ایدر آشکار
عاقل اودر دقت ایدب فتور　　فهم ایده کم کندوده در عیب قصور
بحر مروتدن ایدب اغتراف　　جرم و خطاسینه قله اعتراف
مسکنت و ذلت اولور پیشه سی　　عجز بی ادراک اوله اندیشه سی
سنده جنابی ایدب اهتمام　　فهم ایده کور الکلکی بالتمام

قلمه

قلمه صقن کبر بله بیهوده رای　　ایلمه اوزنک غرور اوزره جای
اهل دله باکه ایدرسک سؤال　　نقصینی بیلمک قدر اولمز کمال
طوتیله قلوب عالمی عالم پسند　　اولدی نظامی کبی قدرک بلند
جام می شعر له بی امتنان　　جامی عصر ایلدی دور زمان
باعث اولوب سوزش نظم حسن　　قلدی سنی خسرو ملک سخن
دهره صالوب صیت بلندک نوا　　اندی نوایی کبی صاحب لوا
آخر ایدر قدرکی خاک اوزره پست　　لازمهٔ دست بیالای دست
سعی ایدب اولسک نقدر ذو فنون　　چوق بولنور فضلله سندن فزون
قلمه حسد رشکله دلریش اولوب　　عجز کبی بل عاقبت اندیش اولوب
هر کشی چالنجه ویرب نقد هوش　　جام بلاغتدن اولور جرعه نوش
نظمله هر شاعر سحر آفرین　　استر آنی کم اوله صاحب تمکین
لیک آنی ساقی بزم ازل　　دکمه کمال اهلنه کورمز محل
خلعت کفتار بلاغت نظام　　دکمه کسک قدرینه کلمز تمام
حالکه شکر ایله قناعت قلوب　　سوز یوزکی خاکه فراغت قلوب
ایلمیدین قطع فراز و نشیب　　ویردی سخن مائدهٔ سندن نصیب
سفرهٔ خوان کرم کردکار　　بخش اولنجق قلدی سنی حصه دار
نظم کلام ایچره قلوب دقتی　　سندخی صرف ایله اکا همتی

وقتیدر اول ابر گهربار اوله　　دامن گردونه جواهر نثار
گلدی وای ساقی بزم الست　　باده صونوب ایله نبی می پرست
مجلس انس ایچره اولوب دلنواز　　درد دله اولسك دمیدر چاره ساز
ایله او بزم ایچره نبی جرعه کش　　کم حیاتم اوله بی درد و غش
ویر دیکه فیضکله مجدد حیات　　تا دله آسان اوله هب مشکلات
رشتهٔ الفاظه چکوب بالتمام　　گوهر معنایه ویروب انتظام

سبب تألیف کتاب

بیر گیجه کم نسر سپهر آشیاع　　اولمشدی چرخ فلکدن نهاع
جلوه‌گه بوم اولوب اطراف باغ　　تیره و تاریکدی چون پر زاغ
خاکه دوشوب گوهر یاقوت زرد　　اولمشدی دور فلکك لاجورد
آنی بولوب قلمغه دفع غموم　　شمع شبستاندی گویا نجوم
ظاهر اولوب غدغنهٔ خورد و خواب　　دوشمشدی هر کسه بو اضطراب
بند عوایقدن اولوب جملی دور　　اتمشدی هر کسی خواب حضور
اولمشدی جمله معطل حواس　　قالب افسرده‌یه دونمشدی ناس
عالم بالایه آچوب پر و بال　　اوچمشدی طایر وهم و خیال

روزنهٔ دیده اولوب بسته در　　سیرینه مشغول گهر دیده ور
بن المم دمله بیدار ایدم　　غمزدهٔ چرخ ستمکار ایدم
ساکنیدم بورسه‌ده غمخانه‌ده　　بوم صفت گوشهٔ ویرانه‌ده
انده نه یاران نه فریادرس　　بستر بالینم ایدی خار و خس
قایم اولوب سوز له مانند شمع　　سینه طلو تا ابدی دیده دمع
اولمشیدی ینه دل بی عمل　　بستهٔ اوتار حصول امل
قلمشیدی جانی غم ملتمس　　پایه پیمای هوا و هوس
کثرت افکار له شب تا سحر　　مانع خوابیدی بلای سهر
اتمشیدی جسم نزارم فکار　　داغ دم آلود غم روزگار
خوابدن اولمادی گوزم بهره ور　　دقت ایدوب حالمه قلدم نظر
گوردم آنی معصیت ما سلف　　ایلمیور نقد وجودم تلف
قافلهٔ عمر شتابان اولوب　　عزم سفر قلمقده بوتنا اوکوب
راحله وش عزم کنار ایلمش　　مرحلهٔ جهلی گذار ایلمش
خلوت دمر ایچره چکوب اربعین　　اولمشیدم گرچه عزلت گزین
مانع اولوب لیک حجاب امل　　دیدهٔ مقصوده اولمشدی سبل
رهزن اولوب قلبه غم این و آن　　شاهد مقصود گورنمز عیان
رخنه آچوب صرصر قهر اجل　　قصر بدن سقفنه ویرمش خلل

غالب اولوب ممیم غم انهدام / کلمش اساسنه تزلزل تمام
نصفه کیجوب مدت عمرم همین / ملک قرار خلله کلمش یقین
نیت خالصله انابت قلوب / جرمنه جانیله ندامت قلوب
آینهٔ خاطره کلدی جلا / قالمدی قلبمده غم ماسوا
طوتمشیدم کل کبی اطرافه کوش / اوکده سر آینهٔ ندای سروش
دیدی که ای بستهٔ بند بلا / نیجه یه دک جانکه بو ابتلا
ناله قلوب عشقله مانند نی / داغ بلا لاله صفت تا بکی
بنده صفت خدمته آماده اول / بند غم و غصه دن آزاده اول
چونکه سنی ایلدی اول بی نیاز / طوطئ گویای چمنزار راز
یعنی قلوب شاعر شیرین کلام / خسرو نظم ایتدی ویروب انتظام
لذت گفتارک اولوب دادحق / سندن الور اهل بلاغت سبق
نطقمک اولوب پایهٔ رفعت سکا / شکر که ال ویردی بو حالت سکا
نوله اگر بنده ایدوب همتی / فعله گتورسک قوتیله قوتی
خامه کی الکده اله نقاش وار / صفحهٔ دهره قوسک یادگار
نوش ادا ایله قویوب نیش پند / خلقدن ایت نصحیله دفع گزند
زهری قلوب شکر ایله تعبیه / قابل اکل اولنی قیل تربیه
تا که گورن نامکی یاد ایلیه / روحکی اول یادله شاد ایلیه

برگون ایروب امر خداوند پاک / اتسه گرک مسکنکی زیر خاک
سندخی فکر ایله سرانجامکی / ذروهٔ افلاکه چیقر نامکی
آخر ایدر بسته دهن روزگار / فتح کلام ایت وار ایکن اقتدار
چونکه ویروب هاتف غیبی پیام / ایلدی بو وجهله سوق کلام
در گبی اویزهٔ گوش ایلدم / شوقله دریا گبی جوش ایلدم
داعیهٔ همت ایدوب اقتضا / سعی بلیغ اتمکه ویردی رضا
ایلمدین تا که جهاندن گذر / صفحهٔ دنیاده قویم بر اثر
ناطقهٔ نفسم ایدوب گفت و گو / قلدی تردد له نیجه جست و جو
بر نیجه گون فکر و خیال ایلدم / قرعه صالوب نیتی فال ایلدم
عاقبة الامر قلوب اجتهاد / شوق خدا ایله ایدندم مراد
یاور اولوب خامهٔ سحر انتساب / بنده دخی روضه صفت بر کتاب
پی رو اسلوب نظامی اولم / جرعه کش مجلس جامی اولم
سوزش خسرو ایله یاقوب بر چراغ / روشن اوله آنکله باغ و راغ
بر ایکی گون ایلیه عرض خرام / آنده کمیت قلم تیز گام
همت یارانله بر صبحدم / باشلیوب اول نامه یی قلدم رقم
خامه ایدوب بر ایکی فصلی بیاض / چهره کشای اولدی مثال ریاض
ایلدی مشاطهٔ طبع بلند / شاهد زیبا گبی مشکین کمند

بهره سی خالی کورینوب عیبدن | جلوه نما اولدی در غیبدن
کیم اکا آشفته اولوب کاینات | نطع فلکده شه عالمن قلدی مات
لیک ایدوب ژنگ عوایق ظهور | آینهٔ خاطره ویردی فتور
باشمه توزلر قوپاروب روزگار | ایلدی مرآت دلی پر غبار
بحر بلا موجی تلاطم قلوب | غوطهٔ آشوب تزاحم قلوب
نطقه مجال اولمدی بر آن بکا | قالمدی کوز آچمغه درمان بکا
گرچه زبان آور ایدی کلک تر | ایلدی تأخیر آنی سوق قدر
اتمدن اول یوسف مصری گناه | قلدی مکانینی فلک قعر چاه
وادی نسیانه دوشوب حاصلی | کنج خمول اولدی آنک منزلی
مهر ضیاگستر اولوب زیر میغ | مه کبی خسف ایلدی طالع دریغ
اولمشکن نادرهٔ کاینات | باقمز ایدی کمسه قلوب التفات
کورمیجک کمسه ده رغبت یوزی | چهره کشی اولدی فراغت یوزی
وه که کمال اهلنه بازار یوق | امتعهٔ فضله خریدار یوق
ایلدی غم اول کونه دل بسته دم | تا که طلوع ایلدی مهر کرم
قائد اقبال کلوب بر سحر | مژده قلوب شوقله ویردی خبر
مقدم پاکن دیدی بر خضر تک | سویکدی یوز طوتدی غنی دولتک
حضرت مخدوم سعادت قرین | عزت اکا رهبر و دولت معین

مرد سخن پرور و صاحب کمال | سرور سر دفتر اهل مقال
ناظم نظم حسن و آبدار | خسرو شیرین سخن روزگار
کان سخا گوهر بحر کرم | شوکتله نام بلندی علم
مالک دریای وفور هنر | مرکز پرگار ظهور هنر
شاعر ممتاز فصیح الکلام | مخترع نظم بلاغت نظام
نادره پرداز جهان سخن | بلبل گلزار بیان سخن
صیرفی نقد کلام گزین | جامع مهر دولت دنیا و دین
طوطی گویای شکرخای روم | شهرت مرز و شرف افزای بوم
فضله ارباب هنر بهره‌سی | روشنی چشم فلک آزری
عرض جمال ایلدی مانند ماه | شهر ممیزی ایلدی آرامگاه
دیدهٔ احبابه ویروب نور و فر | لطفله اهل دله قلدی نظر
کلدی اولوب انجمن افروز شمع | بزمنه یاران صفا اولدی جمع
کشف اولنوب سابق و ماسبق کلام | دادهٔ عرفانه اولندی خرام
ذوق ایدینوب لذت گفتارینی | سرکشی عرض ایلدی اشعارینی
شرم حجابیله قلوب عرض حال | ایتدم اول دم بندگی بسط مقال
دلده کی مقصودی بیان ایلدم | اولکه نهانیدی عیان ایلدم
ناقد اشعاره ویروب گوهری | صوندم اکا اول ورق ابتری

جرأت تألیفه ایدب اعتذار … قلدم اکا عذر شعرمله عذار
چونکه اول مظهر لطف آله … دیدهٔ انصافله قلدی نگاه
ایلدی تحسینله اول پسند … حسن ادایله دو نوبت یردی پسند
دیدی بو گفتار بلاغت نظام … عالمه نقصانله طولمش تمام
حالکه مقصودی حسن نظام … بو دُرِ پاکیزه‌یه ویر انتظام
غنچهٔ نورسته ایکن بی‌گمان … بلبل شوریده‌سی اولمش جهان
عون الهی‌یه توکل قلوب … همت یارانه توسل قلوب
عالمه عرض ایله سخندانلق … فارغ اولوب ایلمه نادانلق
تختکه نظمده خاقانلغ ایت … طبع سلیمکله سلیمانلغ ایت
سعی بلیغ ایله که اول درّ پاک … قلمیه آلودهٔ خاشاک و خاک
زیور سر تاج فصاحت اوله … گوهر اکلیل بلاغت اوله
حاصل عمر گذرانک صبح شام … حاصلی اتمامنه سعی ایت تمام
تاکه اولوب اهل دله یادگار … تحفهٔ احرار قله روزگار
ایلمه ضایع یوری سن گوهری … بیلم اکه آخر بولنور مشتری
مرد سخن پرور دانش گزین … طبعکی گوردکجه ایدر آفرین
گرچه که بار غم گردون دون … اهل دلی لال ایدوب ایلر زبون
دکمه غمی غم دیو عد ایلمه … همتکی جوینه سد ایلمه

حال ایدینوب معرفتک لذتن … بحکمه جهان غملرینک محنتن
عالم فانیده دلرسک سرور … گوشهٔ عزلتده اوتور قل حضور
کنج قناعتده‌یی بر پارهٔ نان … تک سکه خلق ایلمسون امتنان
چون اولاجق نسنه ده اولور نزاع … خاطرکی نظر فنه ویر اتساع
ویرمه چکوب بوقیره هر دم ملال … آینهٔ طبعکه زنگ کلال
هر نقدر اتسه شدائد هجوم … دلده قومز لطف الهی غموم
درگه مولایه قلوب التجا … اتمه صقن یأسله قطع رجا
ایلمه بو نحو ایله دفع حرج … من قرع الباب ولج و لج
چکمه عدو طعنن اکوب اضطراب … عوعو سکدن نه اولور ماهتاب
دردِ غمه قوّت قلوب اختیار … محنته صبر ایت یوری ایوب وار
یاد که کلسون سخن من صبر … تاکه ظفرینک اوله آخر ظفر
چونکه اول ذات رفیع الجناب … ایلدی بو وجهله سوق خطاب
سمع قبولیله قلوب استماع … وجد کلوب شوقله اتدم سماع
بیر صفت ایلدی همت بکه … ویردی بو گفتارله رغبت بکه
بندهٔ توشندم کمر همتی … نظمه صرف ایتمکیچون قدرتی
جانب مقصوده شتاب ایلدم … همت اتمام کتاب ایلدم
دلدن ایدوب شوقله دفع الم … خامه الوب دستمه قلدم رقم

حضرتنه بویله دعا ایلدم / عرض نیاز ایله رجا ایلدم
تا که اتمامه اولوب دسترس / قالمیه ناکام دل بوالهوس
عمر شهنشاهه آرام اوله / مطلبمه آخر و انجام اوله
رفع اولنوب روی سخندن نقاب / عون خدا ایله دیم بر کتاب
دیدۀ حق بین ایله ایدب نظر / خیر ایله یاد ایلیه عمر دیده ور
بلکه اولوب بدرقه عون اله / سایۀ تقدیر ایده منظور شاه
ظل خدا که صالوب سایه سن / مهر منیر ایلیه همسایه سن
بو سخنی ایلیه شهباز وار / دست جهانبخشنه کامکار
شوقله بلبل گویا اوله / منتهی راز دل شیدا اوله
بو شکرستانه ایدرکن گذر / طوطی گویا سن اوله خواستگار

خواستکار

در مدح پادشاه جهان و شهنشاه گیتی ستان افتخار دودۀ آل عثمان سلطان مراد بن سلیم خان خلد الله ملکه الی انقراض الدوران

ای شه مه پیکر و جوزا کمر / داور دارا در و جمشید فر
صاحب تمکین و خداوند رای / خسرو گردون ممالک گشای
تاجدۀ تاجور آن جهان / باجبر کشور فرمان دهان
شاه جم آیین و سکندر جناب / غیرت کیخسرو و افراسیاب
قطب فلک قدر امام بشر / پایه نه پایۀ اثنی عشر

تاج بر

سنسن

سنسن او سلطان سپهر اقتدار / پیرو عمر مشرب و عثمان تبار
شیمۀ خلقکله معطر جهان / پرتو عدلکله منور زمان
اولسه نسیم کرمک مشکبار / شوره ایکن دهری ایدر لاله زار
سنسن او کم نامکی کم قلبه یاد / اولدم اولور واصل اصل مراد
سودۀ خاک قدمک آسمان / پای سریر کهر گردنکشان
گورسه تحت جودکی ایلر حجاب / پردۀ ابر الحیره قالور آفتاب
اولدقلکه گوشۀ قدرک هلال / گوگده شفق قدرینه دیبای آل
نیزه که کم خلقه سپهر بلند / گردن آفاق کمند بلند بند
نعل سمندک قلیجی خاکسار / گوشنه اعداکک اولورکو سوار
بستۀ فتراکک اولوب کاینات / شهلری بند ایله رخک تک مات
تیرک ایدب قامت خصمک کمان / قالدی عدو سهمکله استخوان
کلک کمربند زباغلر دتناک / اولمیا غنچون غاشیه دارک یشنک
بهمن دارآب قبوک بندهسی / درگهک شاه علم افکندهسی
اشکیه چاکر خدمت گذار / رستم دستان ایله اسفندیار
قبضۀ دستکده مسخر جهان / دشمنه ادنی سفرک هفت خوان
هر کیمه زیر علمک اوله جای / سایه صالر فرقنه فر همای
شانه زن پرچم توغک صبا / چرخ اکه آیینۀ عالم نما

ملک عرب خطه‌سی روم و عجم ‎ ‎ خطبهٔ نامکله اولور محترم

بولمیه نامکله اگر اشتهار ‎ ‎ اولمز ایدی سیمله زر نامدار

عالمه تدبیرله ویردک رواج ‎ ‎ قالمدی شمشیره بودم احتیاج

قاپوکه دریا دوش اقرلی درنک ‎ ‎ کشتی اموال دیار فرنک

نهجه که درسم نوله قرص گنش ‎ ‎ دفع اولور آنکله ظلام حبش

توسن تدبیرکه اورسک لگام ‎ ‎ چین و خطادر اکا ادنی مقام

برقولکه لطفله قلسک نگاه ‎ ‎ خطبه و سکیله اولور دهره شاه

مصره که فرعون بولوب قدرتی ‎ ‎ ایلدی دعوای الوهیتی

شهلک ایدوب آنده قولک تاسال ‎ ‎ عرض عبودیت ایدر بی جدال

اولکه سکه بنده فرمان اولور ‎ ‎ تختکه مصرده سلطان اولور

اولسه زلال کرمک آب کش ‎ ‎ زائل اولور بر عربدن عطش

نوکد حرم امنی راه حجاز ‎ ‎ ایلیه مز اندره عرب ترکتاز

معدلتک مهری اولدن عیان ‎ ‎ قصد ایده مز کیسه‌یه شیر و نهان

دزد حرامی که ازل عادتی ‎ ‎ غارته صرف اتمکیدی قدرتی

ایلمیوب کیسه‌یه شمدی کمین ‎ ‎ خوف سیاستدن اولیدیر امین

اولدی ایدوب سک کبی دفع گزند ‎ ‎ گرگ شبان گله‌یه گوسفند

اعلاده سنه‌ٔ پاک سند ‎ ‎ تکیه قلوب سندن اومرلر مدد

بندکی

بندکی اولوب جمله افاضل سنک ‎ ‎ لطفک اولور جمله‌یه شامل سنک

اولدی زمانکده سنک معتبر ‎ ‎ قدر و بها بولدی متاع هنر

دهر آنینکم فقرله دلگیر ایدر ‎ ‎ سفرهٔ خون کرمک سیر ایدر

مطبخ عدلکدن کلوب شیخ و شاب ‎ ‎ حصهٔ لطفکدن اولور بهره‌یاب

نوله جهانی داخی ای شهریار ‎ ‎ کورسه قپوکدن کرم بی شمار

بند غم دهرله پابسته‌در ‎ ‎ لطفکه هر وجهله شایسته‌در

دور اگر سکر یرینه سم ویرر ‎ ‎ قلبمه شادی یرینه غم ویرر

بکدی ادنی و اسافل آنی ‎ ‎ شهرهٔ شهر ایتدی ارازل آنی

برکون ایدوب جانینی آخر مغاک ‎ ‎ غیرت اقران آنی ایلر هلاک

روشن ایکن کون کبی شانی انک ‎ ‎ کنج اقول اولدی مکانی انک

اوج سعادتدن ایدوب جلوه‌دار ‎ ‎ دیرکه خورشید صفت اشتهار

قلبنی احسانکله شاد قیل ‎ ‎ خاطر ویرانمی اباد قیل

روشن اولوب طبع ستایش سرای ‎ ‎ تا اوله بلبل کبی دستان سرای

وصف شریفکله اولوب نغمه ساز ‎ ‎ ایلیه طوطی کبی انهای راز

اولسه اگر سر بسر موی زبان ‎ ‎ دقت ایدوب ایلیه حالم بیان

بطئ اولنوب فتره‌گر فلک ‎ ‎ بیکده برن اولمیه ممکن دیمک

سلسلهٔ سوق ارای کلام ‎ ‎ کلدی زمانکه بوله انفصام

پادشه مملکت خاورزمین / تا اوله اورنک سعادت نشین
ظاهر اولوب خسرو انجم سپاه / مسند چرخی قله آرامگاه
ذاتکه حکم عالمه اولدی نظام / اوله سرابردهٔ عزت مقام
مهر منور کبی عمر با مداد / عرض جمال ایده قلوب عدل و داد
اسب مراد اوزره بنوب کامران / عزم ایده جک دشمنه لشکرکشان
فتح و ظفر بدرقهٔ راه اوله / دولتیله یار جک الله اوله

در نصیحت پادشاهی

روضهٔ اول در ستهٔ کاری فرقهٔ سلاطین عدالت نصاب
و نشر مساوی خواقین جور آیین و ظلم انتساب

ای بو جهان ملکنه سلطان اولن / خلقه گذارندهٔ فرمان اولن
جاه و جلال ایله قلوب اشتغال / عالمه فرماندهٔ اولن ماه و سال
اگرچه که شاهان عدالت اثر / نازک اولور نیته که کلبرک تر
طبع صفا گستره ویرمک تعب / محض خطادر دخی ترک ادب
شان رفیعه اولن بس بلند / هیچ نه ممکن اوله محتاج پند
لیک بعدر شرط مروت تمام / ناصح اولن ایلیه بسط کلام
شاه و گدا اکه طوتوب گوش هوش / ایلیه لر تلخکده اول جامی نوش
هر نقد تلخ ایسه گفتار حق / لازم اولور ناصحه اظهار حق
اولدیسه سالک راه هدا / روضهٔ جنت قله قبرک خدا

رحمت ایدب روز قیامت سکا / افسر اوله تاج کرامت سکه
مملکت باقیه اولوب پادشاه / عدلک اوله باعث لطف اله
ایدییه لیک خلافی ظهور / مشکل اولور حال اسیر غرور
امر خداوندله روز حساب / چون طوره دیوان عدالت نصاب
اندهٔ اولوب ظلم رعیت ظلام / عارض اولور شرم حجاب تمام
هرنه ایدرسه کشی روز شمار / اکه جزاسینی ویرر روزگار
دهر دینکم طولو آفاتدر / دیر مجازات و مکافاتدر
ایلمسون طوله عمرک گذر / حال رعایایه نظر قیل نظر
ایله گدایی گوریجک التفات / عدلله دل مرده لره ویر حیات
اوله صقین ظالمه عمرک معین / گون فسادیله ییر ایلر همین
عدلله تخوف ادیلجی مملکت / کفرله جمع اولمغ اولور سلطنت
لیک اولن تجربه بارنده قال / ظلمله جمع اولمغی گورمش مجال
ملکی حکیمان حقایق شناس / نور فراسندن ایدب اقتباس
صحت تمثیلی قلوب التزام / گوردیلر انسانه مشابه تمام
صاحب افسر در اول انسانه سر / قلبی وزیر شه زرین کمر
اللری اعوان صداقت شعار / باعث اصلاح یمین و یسار
یا که رعیتدر انکک نی جدال / اولدر آنی قایم ایدن ماه و سال

عدل شهنشه اولوب اوکه جسم روح / آندن اولور جمله فتح و فتوح

اولدی جسم ایکن اگر روح پاک / اولدم اولورا که مغز زیر خاک

روحله در جسمده کمال شرف / یوقسه وجودن عدم ایلر تلف

منزله روحده در عدل و داد / جسم حیا بیله ویرر اتحاد

عدله ایدر سکه نوله صرف خواص / سلطنتک قرینه اولور اساس

مدت اعمار بولوب امتداد / هرکه اوله سنله سندن زیاد

پیر جهان کرد و کهن سال ایکن / واقف دانشده احوال او تو

لایق اودر کم بلوب آنی پدر / ایلیه سن لطفله مردم نظر

اولکه اولور سنده برابر سکه / بیل آنی همزاد برادر سکه

سایهٔ لطفکده حمایت قلوب / رحمله یاد ایله اخوت قلوب

سندن اوکم کمتر اوله سالله / باقمه اکه صورت اهماله

بلکه بلوب کندوکه فرزند پاک / دست فلاکتده قومه سینه چاک

مردم ایدب شفقت پرورد کار / اول که احسانله آموزکار

فضل کمال اهلنه قل احترام / تربیت ایت لطفله صبح و شام

اهل دله جود و سخا اوزره اول / انلره پیوسته عطا اوزره اول

فکر نما کلده ایدب اجتهاد / رای صواب اهلنه قل اعتماد

جمله کار کرده اولوب مستقل / تابع غیر اولمه صقن متصل

الحکم

ایلمجک خصمله آشوب جنک / سرعت و تعجیلی قوب قل درنک

صلح چون اوله آورده کار / ایلمه آشوب صقن اختیار

اولسه تحرزمله کارک درشت / قاچمه صقن دشمنه کوسترمه پشت

عهدکی نقض ایتمه قلوب مکر و فن / صانمه که پیروز اوله پیمان شکن

عادت ایدین کندوکه عفوی مدام / عفوله بیدللری قل شادکام

استرسک کم اوله قدرک رفیع / هرینه اول شرع شریفک مطیع

حکم خداونده قلوب اتباع / ایله جهان خلقنه حکمک مطاع

شیر و شکر کبی ویرب امتزاج / شرعله قانونله قیل ابتهاج

حال رعایایی کوروب شاد قل / ملکی خراب ایلمه آباد قل

عرض مراد ایتسه اگر بر گدا / لایق اودر ایلیه مرادن ادا

شهلره شایسته اولان جود در / قاپولری کعبهٔ مقصود در

تا که عالمده قلوب اعتبار / ایتمه صقن دالی شهر و دیار

ناقص اولن چون اوله مسند نشین / اهل کمال ایله ایدر بغض کین

عالمه مقصود ایله ویرمک نظام / واقف اول احوالنه خلقک تمام

عالم اولوب علمنه و جهلنه / منصبی سوق ایلمه نا اهلنه

خلقه ویرر والی ظالم کزند / کرکله محفوظ اوله می کوسفند

فارغ و آسوده ایدر قرار / پنجهٔ شهبازده کنجشک زار

تمثیل در عدالت

استر ایسک کم اوله عدلک عمیم
ظالمه ویر خوف سیاستله بیم

ضبط ایدوب اعوانکی خدامکی
صیت عدالله حقیر نامکی

اقربا و لنلر سکه عادل کرک
ذاتکه عدل ایله معادل کرک

مردم اولوب سالک راه عدا
عدل سرا ایکده سن ابتدا

سندن اولوب عالمه سار تمام
تا بوله عدلکله جهان انتظام

داستان تمثیل از عباسیان یحیی بن اکثم قاضی القضات ایشان

رایت عباسی اولوب سرفراز
اولدی چو مأمون رعیت نواز

جای اولوب تخت خلافت مدار
بوی عدالله قوی اشتهار

وار ایدی بر باغی آنک دلپذیر
آبی کلابیدی و خاکی عبیر

ساحه سی سرسبز و مطرا ایدی
روضهٔ جنت کبی زیبا ایدی

نفحه یی دانده اولوب مشکبار
نغمه کر نداندی لیل و نهار

کللری مانند رخ دلبران
غنچه لری لعل صفابخش جان

بلبل کویا اولوب نغمه ساز
ایلر ایدی کللره عرض نیاز

یوغیدی فیئنده امید زوال
اولمشدی سایهٔ جنت مثال

هر کون او کلزاره وارب شادکام
بعض خواصیله ایدردی خرام

شو قدر رفع ایتمکه دلدن غمی
قاضی وقت اولمشیدی همدمی

درلر ایدی نامنه یحیی انک
کار ایدی مردهٔ احیا انک

عزم ایدیجک شاه معلی جناب
طرف یسارنده ایدی آفتاب

کونده قالوب حاکم روشن ضمیر
ظل خدا اولمشیدی شانه کیر

چونکه ایدوب منزلی یحیی مقر
مهر جهانتاب ایله قیلدی گذر

غربه ایدوب اولکی عزمدن شروع
ایلدی بر جانبه دخی رجوع

تابش خورشیدی ایدوب اختیار
اولدی یحیی ینه طرف یسار

تا شه کردونه صالوب سایه سن
مهر ایله پیوسته قله پایه سن

لطف ایله مأمون انکا اتدی خطاب
دیدیکه ای مهر سپهر انتساب

لایق اودر عدلله حکم و کیاست
ایلیه سن منزلکی سوی راست

رهگذر کبر جنبی تبدیل قیل
مهر منور کبی تحویل قیل

تا که چکم بندخیینی احتراز
تابش خورشیدله سوز و گداز

بن که بو کلزاره عبور ایلدم
سایهٔ لطفکده حضور ایلدم

خلقه بنم ظل ظلیل خدا
سنده بنم سایه مه قیل التجا

امر ایدوب اول شاه عدالت گزین
ترک یسار ایتمکه ویردی یمین

لطف ایله رفع ایدی زمیندن آنی
ایلدی اصحاب یمیندن آنی

تیره قلوب نیته که روی حبش
طلعت مهتابنی یا قدی کنش

اهل خرددن بری قلدی سؤال
بو قدر دقتده نیدی مآل

ویردی جوابن دیدی شاه جهان
دامن اقدامی ایدوب درمیان

اتیمیجک محرم خاصینه داد / عدل الله غیری ایده مز بر مراد
عدله بو وجهیله کرک اهتمام / شامل خاص اولمغله اوله عام
عدل الله خدامه کرک تربیت / ایلیه آنلر دخی تا معدلت
اتیمیجک عدل خواصک قبول / مرتبهٔ خارجه بو طرز وصول
غیری یه عدل ایت دیمک پادشاه / کندو کرک عدل ایده بی اشتباه
جق بوکه خوشدر بو جواب گزین / فهمنه عالمده هزار آفرین
بنجه یه دک کشمکش قیل و قال / ایتمه جبانی دخی بسط مقال
قاطع اولوب غیر له پیوندکی / عاقل ایسک باشکه ویر پندکی
هر کشی فضلهٔ فضل آله / اتدی بدن ملکتنه پادشاه
سندخی اوز ملککی تدبیر قل / آنده نه اهمال ونه تقصیر قل
عدل الله میزانه چکوب قل نظر / ملکک جود کده نه وار خیر وشر
ایلمسون قلبه ویروب اضطراب / عسکر غم کشور جانک خراب
هرکه کلوب که اولور زیر دست / اول اکا شفقتله عدالت پرست
نفسکه ظلم ایله قلوب عدل وداد / دفع اوله تا ملکک بدن فساد
قلعهٔ تن عدل الله آباد اوله / قید ستمدن کوکل آزاد اوله

روضهٔ دوم در ترغیب مکارم وزرای عدالت نشان وترهیب مظالم وکلای پادشاهان عالی مکان

ای وزرا خیلنه سردار اولان / شوکت ودنیایه طلبکار اولان
حامل اولوب وزرنی خلقک مدام / صدر وزارتده اولان شاد کام
بو نه روادر که ایده‌سن غفلتی / کندوکه باقی صانه‌سن دولتی
جاه وجلال اوزره قلوب ابتنا / باغ ارم کبی یاپه‌سن بنا
کورمیشکن نیجه بنای خراب / طفله دونوب اوینیه‌سن مردم تراب
ویره‌سن نولا قلبکه اندوه وبیم / زلزلة الساعة شیء عظیم
اولنولا قاطع طول امل / شکل خرابات رسوم طلل
کرچه که دنیاده یاپه‌سن سرای / بولمیه‌سن کبی بهشت ایچره جای
قصر که همسایهٔ سپهر برین / نقشنه دل بسته زمان زمین
سقف سرایکده که طاق بلند / کنکرهٔ چرخه صالیه‌در کمند
ایلیه تا حشر اولیجق قطع راه / ارمیه پیرامنه دود آه
لیک آنک نوک سهام اجل / روزن آچوب باشنه ویره‌سن خلل
صدر وزارتده کچوب بی حذر / خلقه غروریله ایده‌سن نظر
رخش جهانکرد که اولسک سوار / اوکجه اولور غاشیه‌دارک هزار
یاد که کلزمی عجب ناکهان / چوبه بنوب قبره که اولمق
مسند رفعتده غرورنه بس / بستر عزتده حضورنه بس
بالش زرکاره قلوب استناد / دعره بنوب ایلیه‌سن اعتماد

روان

صاحب دولت ویر
وکلای دولته نصح ویر

بر کون اولا کیم سنی بی ریب و شک / طوغمدوغه دوندره دور فلک
سن کیده تحکک ایله خصمک ظهور / قالمیه خالی اول بساط غرور
صدر وزارتده اولان جایگیر / واجب اودر اوله عدالت پذیر
چون سکا مخدومک ایدر اعتماد / ایلدی تفویض امور بلاد
کوردی سنی صاحب شمشیر و زور / لایق تقلید زمام امور
سنده قلوب خلقه کم آزارلق / ایله رعایایه نکوکارلق
سرو کبی خدمتده ایدوب قیام / طوغرولغ ایت کیم اوله سن نیکنام
مائل عدل ایت دل آگاهیکی / باغلمه دربانله درگاهیکی
شام و سحر اولمغیچون دادخواه / تا که ستمدیده بوله بارگاه
یوقه در حقده قلوب التجا / سوز درونیله ایدر بد دعا
تا که ایدر ناوک آهی اثر / حاجب انک دفعنه طوتمز سپر
غفلتله ایلمه بیهوده خواب / هر کیجه قل فکر له رأی صواب
روز اولیجق مصلحت خاص و عوام / تا بوله تدبیرکله انتظام
خلقه سؤال ایله ندر حال ملک / تا که خفی اولمسون احوال ملک
تا کره رشته امر عقد و حل / عقده صفت حل اوله کدجه ال
دیده انصافه ویر روشنا / لطف و کرم بحرینه اول آشنا
مردم اولوب سالکه راه ادب / ایتمه ستمدیده یه خشم و غضب

تاکه

تا که قلوب حشم و تهور ظهور / وضع غریب ایتمیه سندن صدور
لطفله گفتارک ایدوب استماع / رفقله قل قطع جدال و نزاع
ایتمه غرض خیره قلوب نیتی / عرض قضایاده کدر بی علتی
استر ایسک جاه جلال ادب / صدق ایلکدن قومه بر دم مدد
بر کون اولور ذره صفت بی فروغ / شوقه کلوب سویلمه مردم دروغ
فکر صوابیله حکیم ادیب / پادشه مرده دیمشدر طبیب
خسته رعایای ضعیف المزاج / بستر محنتده یاتور بی علاج
واسطه در اوته ده کویا وزیر / دفع مرض قلمغه اولدر سفیر
واسطه کم ایلیه کذب صریح / اولمیه بیماره دوای صحیح
خسته بیچاره ایدوب نزع روح / عاقبت جمله بولور فتوح
لیک صداقتله دیوب حالنی / سویلیه مصدوقه اقوالنی
عون خدا ایله بولوب صحتی / حاصل اولور غایت امنیتی
مرهم لطفله اولوب چاره ساز / اول فقرا قسمنه خاطر نواز
عرض تظلم قلیجق بر فقیر / اول که احسانکله دستگیر
دکله بر آورده قلوب جان و تن / منحته قلب ایله انک محنتن
روی عبوسی کدروب خنده قل / صورت احسانکله بشر منزل
اولمه قلوب نالمکی خاطر شکن / باعث تنفیر دل انجمن

ایله مسدود رجا بابنی   لطفله اماده قل اسبابنی
اتمز ایسک مرهم لطفکله شاد   زخم دلن ایله باری زیاد
سهوله بو فعل ناپسند   صادر اولوب قلبنی ایدرسک کزند
آنک ایدب حسن رضاسن طلب   معذرت ایتسک نوله اولمز عجب

داستان عالی افخام الامیر احمد بن خالد الوزیر

نمنمز درجوع وزرا

راوی اخبار زمان کهن   ایلدی بو وجهله بسط سخن
کاتب دیوان شه مصر ایدی   زیور ملک و شرف شهر ایدی
وار ایدی بر کاتب روشن ضمیر   عارف دانندهٔ دل و یادگیر
اورشدی دست شه پر اصول   نامهٔ اعمالنه مهر قبول
اولمشدی اکا قلم و جهان   امرینه رام ایدی زمین و زمان
بسط اوللی سفرهٔ خوان زمین   بیلمز اولن بو کدر دن امین
جام جم ساقی دور فلک   قالمدیمی الله آخر نمک
شاه جهان بخش و عدالت پناه   ظلمله عزل ایتدی آنی بی کناه
دولت عزیله قلوب انزوا   عزلت بیحد ایله چکدی بلا
اولمشدی غرقهٔ بحر دیون   قالمشدی مفلس و زار زبون
جمع تقاضا ییله حیراندی   دهر دنی باشنه زنداندی
قدری اولوب فقر و فنایله پست   عزله اولدی او قدر تنکدست

وقت ایدب ایلیه سعی عظیم   کرم ایدی کفنه بر حبه سیم
سوزش فقر ایله چکوب تب و تاب   بولمز ایدی اچمکه بر قطرهٔ آب
بو قله تنور فلکه اکچه نان   قرصهٔ مهر اولدم اولوردی نهان
غالب اولوب بر کیجه حیرت اکا   مانع خواب اولدی ملالت اکا
صورت احوالنه قلدی نظر   فکر له خواب ایلمدی تا سحر
فکر سرانجام و مال ایلدی   بر کیجه بیهوده خیال ایلدی
ظاهر اولوب تا حصل قال و قیل   هادی توفیق اکا اولدی دلیل
اولدی بو رأی ایله اصابت پذیر   وقت سحر ایلیه عزم وزیر
شمع صفات اکه یاتوب حالتی   عرضه قله غایت امالتی
آنی کوروب بویله فلاکت پذیر   حالنه رحم ایلیه شاید وزیر
ایتدی بو فکر ایله قلوب قطع راه   عزم وزیر شه عالمپناه
دم مه ضیا ویرمشیدی هنوز   پرتو رخسارهٔ گیتی فروز
مشعله دار ایله اولدم وزیر   اتمشدی عزم شه بی نظیر
اکه او دم اشرف ادعا تدیکی   خاطری مشغول معما تدیکی
ایتدی الف قدنی بیچاره لام   حرمت اعزاز ایله ویردی سلام
کرچه که چوق مسکنت ایتدی فقیر   رد سلام ایتمدی اما وزیر
ظاهر اولوب لوح جبیننده چین   قاشلرینی چاتدی ایدب کبر و کین

خشمه کلوب ایلدی محکم عتاب　　دیدیکه ای تنخوه فلاکت مآب
تیره ایکن آینهٔ آسمان　　بویله کورنمک ندن اولدی عیان
کورمدی آینه اصل قبول　　کیم اوله اشرافه سحردن دخول
ایلمدین بهر منور طلوع　　درکه اعیانه اولنمز رجوع
بردخی بی وقت ویرب تقلقی　　ایلمه نادانلغ ایدب خفتی
یوقسه فلک سایه ویرر کوشمالی　　چوب جفا ایله چکرسن ملال
ایلدی کاتب آنی چون استماع　　کتدی دلندن هوس انتفاع
دیدیکه ای غرهٔ فروز صباح　　اصلحک الله بغرط الصلاح
وقت سحردن نوله قلسم شتاب　　ایلمدم فکر وخیال ایله خواب
محنت فقر ایله بوشب تا سحر　　اهل وعیالمله چکردم سهر
داغ فلاکتله بر اولدی درون　　لاله صحرا کبی تن غرق خون
بولسه اکر قدر بلندم رواج　　قابوکه عرض ایتمزدم احتیاج
ویرمز ایکن ذلته خاطر رضا　　ایتدی بو آیینه فلک اقتضا
قابوکه کلدم که قلم عرض حال　　ایلیه سن لطفله دفع ملال
سن بکه بر وجهله ویردک جواب　　کلم دل ویرانمی ایتدک خراب
ایمدی بدر آرندهٔ خرشید وماه　　خانه کش نقش سپید وسیاه
فقر فلاکتله قالوب ناتوان　　جانم الوب ویرمه محنت امان

کلمین بردخی درکاهکه　　کیمیه یین سالک اولوب راهکه
تاکه مکر خانه مه ایدب نزول　　رد کل اوله باعث حسن قبول
اتمیه یین عرضهٔ حاجت سکه　　قلمیه یین بردخی منت سکه
لطف خوانی سندن اولوب آشکار　　ایلیه سن جرمک ایچون اعتذار
بویله دیوب کتدی اوسادهٔ دبیر　　ایلدی دیوانه عزیمت وزیر
ایکدی اماکه کندی کچه کار　　خاطر درویشه کلن انکار
چونکه حریم حرم بارکاه　　اولدی اکه منزل آرامکاه
شاه جهان بخشه قلوب احترام　　استدیکم ایلیه فتح کلام
ویرمشدی عقلنه غم اختلال　　بولمدی کفتاره محصل مجال
غالب اولوب دلده کدر حیرتی　　اولمدی تدبیره دخی قدرتی
شاه جهان کوردی انک کلکنتی　　ایتدی تفحص سبب حیرتن
اولدی اکی کفتاره ویرب انتظام　　سویلدی احوالدبیری تمام
قلب شهنشاهه کلوب مرحمت　　ایلدی میل کرم وعاطفت
دیدی شو کلم فقرله درویش اولا　　مرحم اولوب زخمنه دلریش اولا
رحم ایدب اصحاب سعادت آکه　　لایق اودر ایلیه شفقت آکه
قصد تواضع قلوب ای نامدار　　ایت یوری اول خسته دله اعتذار
لطفله تشریف قلوب خانه سن　　ایرقل انک کنجله ویرانه سن

غایت آمالی نه در قیل بیان	تا دل محزونن ایدم شادمان
دیدیکه داستان ایدب احتجاج	بر نیجه گوندر که چکدم اضطراب
کذب و دروغیله الوب مهلتی	لیک ادا اتمکه یوق قدرتی
ایلمدین مدت مهلت عبور	وعده‌سی یتیشدی ایدردی حضور
شمدی بو در غایت مأمول که	ایلیه وزجمله دیونن ادا
تا که ایدب بند بلادن خلاص	اولمیه محجوب عوام و خواص
قصهٔ پر غصه‌یی قلدقده گوش	اندی شهک همتی دریای جوش
عارض اولوب سوء رشک رقتله تاب	قلدی ترحم اکه بی ارتیاب
حسن ادا اندی شه کامران	جمله ویرلسون دیدی دینن همان
همت ایدب ینه وزیر کبیر	دیدیکه ای پادشه بی نظیر
مردم اولوبدر که لطفک کشاد	ایلیه حق دولت و عمرک زیاد
کرچه نصیب اولدی ادای دیون	کندو ولی مفلس و زار و زبون
صرف کفاف اتمکه شام و سحر	اکه گرک دینی قدر سیم و زر
تا که عیالیله بیوب شاد اوله	بندهٔ محتاجکن آزاد اوله
کوردی شهک لطفنی اول نکته‌دان	اندی سخن بسطنه صرف عنان
گوش ایدیجک شاه قضا دستگاه	نوله ویرلسون دیدی بی اشتباه
ایلدی تجدید دعا و ثنا	دیدیکه ای مهر سپهر عطا

جانب درویشه گورب رفتنک	ایلدی گستاخ بنی همتک
مصره ایدب والی فرمان روا	قیل آنی لطفکله امیر لوا
بلکه ایدب هادی لطفک رفیق	ایلیه اکا همت خرج طریق
تا که عطا کیله بولوب احتشام	سا که دعا ایلیه هر صبح و شام
خنده قلوب اول شه عالی نسب	ایلدی مأمولنی مبذول حسب
سرنه که اندی وزیر التماس	ویردی آنی شاه سکندر اساس
چشمنه خروار درم گلدی خوار	خاطرینه اولمدی بر ذره بار
دولت و اقبالیله چیقدی وزیر	اندی او دم عزم حریم دبیر
اشتر سرمستی قطار ایلدی	سیم و زری اوسته بار ایلدی
تا که واروب کاتبه عذر ایلیه	کسرنی جبر اندوکنی سویلیه
کاتب ایدب کنج خمول ایچره جای	منکسر البال ایدی آشفته رای
ایلمیوب فکرت سود و زیان	قلمشدی حقه توکل همان
قاصد اقبال و برید سرور	ایلدی اندن یکه ناگه مرور
پیک جهان گرد قدوم وزیر	اولدی صفا بخش درون دبیر
کسب صفا ایلدی اولدم تمام	باد سحر خیز وشی اندی قیام
قرشو چیقوب زمرهٔ خدامله	الدی گتوردی آنی اکرامله
صحن سراینده نزول ایلدی	جان کبی جسم ایچره حلول ایلدی

مسند رفعتده چون اتدی قرار — ایلدی گفتاره کلوب اعتذار

عدله صرف ایلدی مقدورینی — ویردی اکا نامهٔ منشورینی

در عوضده دینار قلوب ویردی امان — سویلدی تفصیلنی بی امتنان

ویردی کمالیله قلوب التفات — مرده ایکن اکه مجدد حیات

اوکده شکر اتدی ثنا ایلدی — شاه وزیرینه دعا ایلدی

سوزنه پابسته اولوب [illegible] مال — جانله تقصیرنی قلدی حلال

رایت اولوب محض رعایت اکا — اتدی نظر عین عنایت که

چونکه تمام اولدی محل نزاع — گیتدی وزیر ایلدی آنی وداع

گرچه که خاک اتدی آنی روزگار — نامنی دهر ایچره قودی یادگار

هرکس ایدر ملک جهاندن عبور — عاقل اولان قلبه کتورمز غرور

استیرسک کم اوله قدرک زیاد — ایله تواضعله دل خلقی شاد

سهوله بر کیمسیه قلمسک جفا — ایله اکا عرضهٔ مهر و وفا

اولمه صراحی کبی گردون فراز — شمع صفت شعله عرض ایت گداز

خانهٔ درویشی ایدرسک محل — دولت و اقبالکه ویرمز خلل

گورمیسن خسرو خاور خدای — گولده ایکن باشنی ایدر یرده جای

خار له خاشاکه اولور جلوه‌گر — گلمز انک قدرینه اندن ضرر

خلقه تنزل له بولوب اعتیاد — ایلیوگور خاطر درویشی شاد

تاکه ترقیده اولوب ماه و سال — حکمیه سن دور الیندن ملال

بند حبابی نوله تلخیه گر — ذوقه اولور آندن دل اهل نظر

برگون اولور مدت عمرک تمام — نکته بیتر بوسکه تم الکلام

در روضهٔ سوم در نیک نامی امرای معدلت نصاب وبدفرجامی ظلم انتساب و فصاحت اکتساب سبیل توجیه خطاب

ای شرف افزای امارت اولن — والی اطراف ولایت د اولن

شاخ علم کبی اولوب سرفراز — رفعت شانیله بولن امتیاز

گرچه اولوب عرصهٔ دهر ایچره طاق — هردم ایدرسن هوس طمطراق

دبدبهٔ کوس و بو صیت و صدا — یوق خبرک دردسر اولمش سکا

طبل و علم شوکت خیل و حشم — عاقل اولن کمسیه بسدر الم

ذوق و صفا گوشهٔ وحدتده در — صانمه آنی شهرت کثرتده در

سورسک اگر دولتله عمر نوح — اولمیه میسر سکه هر حظ روح

آفت طوفان اجل ناگهان — سیل صفت خشمله اولوب روان

برگون ایدر قصر وجودک خراب — جسمک اولور قهرله مشتی تراب

اولگو زیاده اینکه قوبوب رستخیز — اولمیه هیچ کمسیه جای گریز

ظلمت اولوب ظلم رعیت سکه — تاب ستم ویره حرارت سکه

طره وزرا ادیب ارکان دولت [illegible]
نصح و پند

ایلدکک فعله مجازات اوله   هر نه که قیلدک مکافات اوله
عاقلک عاقبتک یاد قیل   غفلتی قو تهیهٔ زاد قیل
آخر اولوب سالک راه عدم   عالمی بالایه چکرسن علم
خلقه صالوب سایهٔ امن و امان   اولکه کف فتنهٔ آخر زمان
حال رعایه ویرب انتظام   نشر عدالت ایده کور صبح و شام
شرعه اطاعتله قلوب افتخار   مایل عدل اول وار ایکن اقتدار
درد و حرامیه ویر خوف و بیم   ایلمه سیاستله عذاب الیم
شفقت و رحم ایلمه بدسیرته   کورمه محل بدامور رأفته
کرکه اکر رحم ایده‌سن بی کمان   کلهٔ اغنامه ویررسن زیان
ظالم خونخواره اولوب خنده‌رو   ایلمه تا دائما هیچ گفتگو
شرم و حیا ایله وقار اوزره اول   ناهی کوزت ننکله عار اوزره اول
دوره چقوب هر کیجه بر کاروار   ایلمه هرکز کبی هردم قرار
روشن ایده‌سن کبی هر منزلی   شهر کوزت شام و سحر حاصلی
اولمه کرفتار غم جامه خواب   یوقسه ایدر عالمی شر و خراب
مال و دماسنده تفوذ امام   چونکه تفویض اولندی تمام
واجب ایکن جمله‌یه اولمق امین   مالنه خلقک نه روادر کمین
طوغری اولن کمه مثال علم   مردم اولور عدل ایله ثابت قدم

اکر

اکری اولن یا کبی ینه ارتیاب   طورمه کشاکشده چکر اضطراب
ایتمه صقن کمسنه‌یی آزرده دل   روز قیامتده اولورسن خجل
راه عدالتده ایدب سعی تمام   غایت مقدوری صرف ایت مدام
عدل ایله جهد ایتکه اولوب مستقیم   حکم ایده‌سن عالمه بی ترس و بیم
عزله قوندرمیه باد غرور   دامن اقبالکه کرد فتور
آخر ایدب دور سر انجامکی   خیر ایله یاد ایلیه‌لر نامکی
بای و کدا عدلکی یاد ایلیه   روحکی اول یاد ایله شاد ایلیه
اول سلاطین ذوی الاقتدار   صورت توکیلله تفویض کار
هر نه که ایلر وکلادن ظهور   واصل اولور انلره یوم النشور
چونکه سنی سلطان خلافت مصیر   موهبهٔ لطفله ایتدی امیر
سنده اجی احسانه اساءت قلوب   ایلمه رنجیده خیانت قلوب
معدلتک شامل ایدب عالمه   لطفکی بذل ایله بنی آدمه
الله ستمدیده سکا عرض حال   قیلمه مهابتله آنی دنکه ملال
لطفله احوالنی قیل استماع   سویله مقصودی ایدنوب اطلاع
ساکت اولوب دکله مرادن تمام   خوفله تا ایتمه قطع کلام
خلط کلام ایلیمجک بلکه سن   قطع اولنوب بولمیه فیصل سخن
فارغ اوله ناله و فریاددن   ظلمله محروم ایده‌سن دادن

داستان یکی از امرای معدلت نصاب بیکی از متظلمان اعراب

سالف ایامده بر نیک رای … اولمشدی عدلله میر لوای
ابن قتیبه دی مکر اکه نام … ویرمشدی حالنه خلقک نظام
عدل انصافله موصوف ایدی … زهد له کرخی کبی معروف ایدی
بر عرب بدنت اکه بر دادخواه … کلدیکه عرض ایلیه حال تباه
اکلمیوب قدرنی صحرانشین … سویلر ایکن حالنی کلدی یقین
یانینه کلدکده قلوب اتکا … ایلدی شمشیرینی نیامن عصا
بسط کلام ایلر ایکن دزد و زار … باصدی پای امیری ایدب فکار
لاله صفت پای اولوب غرق خون … کل کل اولوب دم آنی اتدی زبون
اتمشدی کرچه که جانینه زار … زخمنه صبر اتدی اولوب پایدار
جرمن فهم اتمدی عمر کز عرب … غفلت ایدب ایلدی ترک ادب
تا که ایدب جمله مرادن ادا … کتمکه عزم اتدی کوتوردی عصا
اتمدی اول مرد کریم الخصال … اکه جز اسینی ویرب پایمال
اولدی اکه عدلله فریادرس … ایلدی آنی نه الیه ملتمس
میری وداع ایلدی چونکم عرب … طشله آب ایلدی اولدم طلب
زخمنی پاک اتدی قلوب خشکبد … مرهم اوروب ایلدی دفع کزند
بعضی احبا که قلدی سؤال … دیدیکه ای خسرو نیکو خصال
ایلمیوب واقع حالی بیان … زخم عرب بدن بینه چکدک زیان
دیدی ایدب حین تظلم عتاب … کینه و خشمیله قلیدم خطاب
خوف و حجابیله قالوب دنکرو لال … قطع کلامیله چکردی کلال
حالنی عرض ایلیمزدی تمام … منکشف اولمزدی غمام ظلام
ایلمزدم اکه اجرای حق … پند و کلی اکلمیوب ماسبق
صابر اولوب زخمله چکدم تعب … تا که تمام اتدی مرادن عرب
رحمت حق اکه هر صبح و شام … عدلله عالمده اوله نیکنام
کورنه دیمراد ل خسرو ملک سخن … غنچه صفت غنچله اچوب دهن
مملکت از عدل شود پایدار … کار تو از عدل تو کیرد قرار
عدلله هر شوره یی قل باغ و راغ … طوت یا جهانی کبی کنج فراغ
عارفسک نکته اولوب حا … ماحصل پند بودر والسلام

روضهٔ چهارم در نکوکاری قضات عدالت ورهین شرمساری ظلمهٔ ولاة بداین وضلالت قرین

ای سند شرع رسول کزین … حاکم احکام قضایای دین
قطب فلک قدر و ثریا جناب … ناطق فرموده فصل الخطاب
علمکله عامل اولورسک تمام … کلشن فردوسی ایدرسن مقام
نامک اولوب وارث علم رسول … جایک اولور مسند قدر قبول

[illegible]

طاعت اولوب ایلدگگ خورد و خواب | هم اولنور وزن مدادک حساب
سوء مقابردن ایدرسک گذر | مهبط عفو ایلر آنی دادگر
عدل‌ایله بر ساعت ایدرسک قضا | اکه اولور بر سنه طاعت جزا
لیک قلوب خوف خدادن ذهول | راه عدالتدن ایدرسک عدول
ظلمت ظلم ایله اولوب روسیاه | هالک اولور روز قیامت تباه
ایلرسک شرعدن استقاط عین | شر اولوب افعالک اوله شین
بونه روادرکه گیجه گون مدام | حضرت پیغمبره قایم مقام
ناظر اولانلر دییه عین الیقین | سن اکه حاشا که اوله‌یی جانشین
اولمیجق عدل‌ایله پاکیزه رای | ایلمه سجادۂ شرع اوزره جای
چرک وجود دگلکه اولدر کثیف | اولمسون آلوده اوجای لطیف
عدل‌ایله حکومتده ایدوب اهتمام | نص کتابیله عمل قل مدام
مسئله‌یی یوقلیه رندن صریح | عقل‌ایله حکم ایتمه که اولمز صحیح
ایلمه تعجیل‌ایله حکم قضا | سویلینی دکله بسمع رضا
ساکت اولوب ایلمه خلط کلام | مرکشی دعواسنی اتسون تمام
عرض وقار ایله کچوب صدرکه | خفت ایدوب ویرمه خلل قدرکه
دعوی مظلومه طوتوب گوشکی | باشکه جمع ایله اودم هوشکی
ایله ارباب جدالیله جنگ | سویلمه هجر بولندغکی بی درنگ

قطع

قطع خصومتده اولوب تیغ تیز | حقله اول کم ایده باطل گریز
اغزینه دل صوقمه صقین کسنه‌نک | عدل‌ایله نامک چقه تا کم خنک
حسن مراعاتی قلوب بین بین | ایلمه میل احد جانبین
ثابت اولوب ایلمه حقدن قرار | غم یمه رنج اتسه سنی روزگار
منصب فانیده بو یوقدر بقا | حقدن ایدرسک دیدر اتقا
خلقه بوشکیله که اولدک ملاذ | ایتمه غضب تا بوله حلمک نفاذ
عقلک اولوب کینه و خشمیله دور | کم بله ظلم ایلیه‌سن بی شعور
المه صقن عاقلسک رشوه‌یی | ذلتنه دکمز انک لذتی
مرد اولین زن کبی اولمازبون | نقطه قوماسن که مرخوار دون
باشی بیماره قلوب اتکا | ایتمه وصیت دیو عرض رجا
ایلمیدن داخی جهاندن گذر | باشی و جن ایلمه جامقر
کس طمعک قسمت اوباشدن | سال‌که وصیت بو یتیر باشدن
مالنی تثبیت ایدوب بیت مال | ملک رعایا صنورسن حلال
لیک حرام اولسون اولوب مؤتمن | یغرله هضم ایلرسک آنی سن
قورقم او در غفلتله ناگهان | سالکه مخلوکیر اولور اول استخوان
بر گون ایدوب منزلکی تیره چال | آخر اولور باعث فوت و هلال
قسمت میراث ایچون ایتسک قیام | حوصله نظاره قلورسی مدام

قصدکی اوکم ایلیه سن بی جدال
وارثده احد کبی آخر زمال

ماتم اخوانی صنوب گرچه سور
عارض اولور قلبکه اندن سرور

برکون اولور خاکه هبا کوروزکار
عینیله باشکه اوغر بو کار

آنی که یارانه کوردک سزا
سعی بلیغیله ایدرلر سکا

وقت سحر کارک اوکوا ابتغا
سندک اولسون سکه ارامکا

تاکوریلوب مصلحت مسلمین
اوله براورده مهمات دین

اتمیکجک چشمکه خوابی حرام
عین رعایا اولیمز شادکام

اوله قضا بیله اکابر خصوم
مایل اولوب انلره اولمظلوم

نقش غرضدن دلکی ساده قل
خاطرکی قیددن آزاده قل

عدلله آفاقه ویرب روشنا
دیمه بو بیکانه و بو آشنا

ایلمه عالمده دلرسک نجات
اوغلکه داخی نظر التفات

میلده محابات کدر ماحصل
یوقه ویره حین تظلم خلل

داستان تعلیم زفضائل نیک فرجام و عدم میلان او بغرزنه واجب الاحترام

ناقل اخبار صداقت نصاب
دیدی آچوب روی سخندن نقاب

واردی بر حاکم والا مقام
قاضی شیر حکیدی حکر اکه نام

خلقه اولوب عدلله امیدگاه
عالمده علمله لی اشتباه

طولمشدی عدلیله خاوران
امرینه فرمان بر آیدی داوران

خشم درحق قاضی

میوه

میوهٔ نوبادهٔ باغ دیلی
عمر گرانمایه سنک حاصلی

ایلدی بر شب اکه تنها خطاب
دیدیکه ای حاکم والاجناب

دهر ویرر نیر عدلک ضیا
خلقه اولور هادی راه هدا

منزل اولوب شانکه برهان عدل
طبعکی حق ایلدی میزان عدل

سن اوللی حاکم شرع گزین
اولدی ستمدیده ستمدن امین

شهرت ایدب حاصل بی ادب
بعضی خصوص ایلدی بندن طلب

لازم اولوب باکه خصومت تمام
فصل نزاع اولدی اهم مهام

صورت کیفیت دعوی بودر
دایرهٔ شورشده غوغا بودر

مجلس شرع ایکره ایدرکن جدال
باکه معین اولمغه خود یوق مجال

لیک قلوب لطف و مروت بکه
سویله ندر حکم شریعت بکه

غالب اولورسه بکه خصمم دغل
اتمیه بن یوق یره جنک جدل

شرع علیه خصمی بن ایدرسم زبون
شرح بیان ایله اولوب رهنمون

یا که کلدکده چکوب اضطراب
اتمیه بن صوکره عدودن حجاب

عاقبت اندیش اولوب اول نیکنام
ایلدی بو وجهله بسط کلام

وجه قبولیله طوتوب گوش هوش
قاضی عادل ایدیجک آنی گوش

دیدیکه ای چشم و چراغ پدر
غنچهٔ نورستهٔ باغ پدر

هرده که سن خصمی قلوب سرنگون
نتیجهٔ قهر کده ایدرسن زبون

امر شریعتسکه اولور معین ... ایلمه تأخیر بو امری همین
دکلیوب آنی پسر کامیاب ... اتدی حضوریله او شب خورد خواب
غافل اولوب نقش سرانجامدن ... یومدی کوزن لعبت ایامدن
چونکه تیا نثر فروغ صباح ... ظاهر اولوب صدقله بولدی فلاح
صبح تحسسی ایدوب روسیاه ... مهر فلک صادقه اولدی کواه
زایل اولوب ظلمت چرک دروغ ... صبح دوم عالمه صالدی فروغ
شوقله بیدار اولوب اول ساده دل ... کیتدی او دم فارغ و آزاده دل
خصمی احضاره قلوب سعی تام ... ایلدی تعجیلله اولدم قیام
نخل امیدی اولمغیچون بارور ... ایلدیلر مجلس شرعه مقر
چونکه طوروب آنده برابر تمام ... ایلدیلر عرض بری عرض حرام
حاکم عادل و عالی نظر ... دکلدی دعوالرنی سربسر
کوردیکه خصمک سوزی حق صریح ... جانب فرزندده علت صحیح
کوردی الفاظی قلوب درمیان ... خصمنه حکم ایلدی اولدم همان
خجلت فرزندن ایدوب اختیار ... ایلمدی جانب حقدن کذار
قلدی پسر فعلنه تنها سؤال ... دیدیکه ای ساکن صدر
بن که خود عرضه قلوب حالمی ... صورمشدرم غایت آمالمی
باکه ندن درکه قلوب امتحان ... ایلمدک واقع حالی بیان

دیدیکه

دیدیکه ای کلبن باغ امل ... ارشدک الله بحسن العمل
اتسم اکر موجب شرع بیان ... خصمکی صلح ایلریدک بی کمان
واسطهٔ صلحله مالا کلام ... حقنی سندن الیمزدی تمام
لایق او در حاکم شرع رسول ... ایلمیه جانب حقدن عدول
مرتبه‌یه موجب امر آله ... ایلیه کوریجک دادخواه
حکمیله فرزند برادر غبن ... اکلمیه هیچ مهتر کهتر غبن
کلدی او دم کم قویه روز قیام ... صانمه جنانی بوله عالم نظام
نامی قلوب شرع شریفک همان ... کنز خفی کبی اولیدر نهان
قامت کردونه کلوب انحنا ... طورمه خراب اولمه ده رکن بنا
سیل فنا ایله طوروب بر قرار ... صانمه که محو اولمیه نقش نکار
ایلمه دریا کبی بیهوده جوش ... پند دریاره قیوب اول خموش

روضهٔ پنجم در فواید اجتناب و احتراز از زر و زیور دنیا و عواید ترک اسباب تعلق و توجه بجهان بی ثبات و بقا

ای غم دنیایه کرفتار اولن ... دلشدهٔ درهم و دینار اولن
جامهٔ فاخرله تفاخر قلن ... جیب زخارفله دولن پر قلن
قلبی پریشانکه ویروب کدر ... نیجه یه دک جمع ایده سن سیم و زر
عقلکی الوب غم درهم سنک ... مرده ایدر قلبکی درهم سنک

دنیا و مال جمع ایله سعی ایدنه سن اولوب
طمع ایله
نصح و پند

کیم امید ایلر ایدک ولی / اولمدی داخی شکمک همتلی
فقره ثنا ایلدی فخر الانام / جیفه دیوب ایکن دنیای دوم
بیم تزاحمله چکوب اضطراب / طالب اولورسن اگر کوی کلاب
طورمه سک نفسه ویرب استخوان / اتمه آنی صاحب تاب و توان
جوعله ضبط ایتکه بولوب اقتدار / اولمیه درنده و مردم شکار
بونه روادر که قویوب سنتی / بدعته صرف ایلیه سن قدرتی
بیت ایدینوب مال حرام و حلال / اگه پرستار اوله سن ماه و سال
ملک جهانک طاینوب مالنه / غره اولن دولت و اقبالنه
نکبت ادباریله ناگهان / برگون ایدر سوزش دلدن فغان
مرحله در چونکه بو دار غرور / آنده سبکبار اولنلردر حضور
محملکی باغلدی دست قضا / بر نفس اکلنمکه یوقدر رضا
کارک ایدوب فکرت زاد طریق / همتی بلکند ویله نعم الرفیق
همت ایدوب قبل حلول الاجل / ایلیکور قطع عروق امل
برگون ایدوب دعوت رب الانام / ایچ دینلور جرعهٔ کأس حمام
ساقی دورانک ایچوب شربتن / ذوق ایده سن ندخی کیفیتن
الچکه سن بزم فنادن تمام / باعث صحو اوله او سکر مدام
تاکه اولوب سالک راه دراز / ایلمدین قطع نشیب و فراز

زادنی گور بو سفر هالکک / حل ایده گور عقده‌سنی بو تنگلک
دستکه سوق ایلمکن اختیار / ایله ره غربت ایچون ادخار
زهدله تقوایه قرین اول قرین / ازلفت الجنة للمتقین
کنج عدم جای خطرناکدر / بادیه دور و هولناکدر
گنجینه الدنمه بو ویرانه‌نک / خوابه چقر آخری افسانه‌نک
خلقه اولوراننده اقامت محال / مرکه نزول ایتمه قلور ارتحال
دولتنه ذلتی مربوطدر / عسرتله عشرتی مخلوطدر
گللری پژمردهٔ باد خراب / بلبل گویالری ایلر فغان
لاله‌سی دمبستهٔ داغ درون / سنبل فنا بیله یاتور غرق خون
غنچه‌له نسرینی اولوب زرد رو / آنده فلاکت قومش رنگ و رو
آتش آهیله طوتوب عرعره دود / ماتم ایدوب سنبلی کیمش کبود
سرو ایدوب دامنی درمیان / استر اوله باغ جهاندن روان
جوکر باغ ایچره اولوبدر قرار / بارش آلوب قلمه ده عزم کنار
صانمه نهال اوزره طورن ارغوان / دیدهٔ حسرتله فلک دوکدی قان
هر که بو گلشنده نمایان اولور / عاقبت اول خاکله یکسان اولور
لوحهٔ هستیده قویلدن اثر / رسم بقایا زمدی کلک قدر
چونکه بقا اوزره دکل ملک و مال / صورته کلمز بو امید محال

غافلکن بر کون الکدن کدر | عاقل اولن اکا نیچون میل ایدر
قلبه غنا کنز قناعتله در | صانمه آنی قدرت و مکنتله در
دولت دنیایه قلوب حرص و آز | جانمه تحصیلنه قلسك نیاز
سندن ایدر دولت دنیا فرار | امر خدا و بندلهٔ اتمز قرار
لیك اکر ایلمیوب اهتمام | کسبنه صرف ایلمسك سعی تام
دولت و اقبال ترقی ایدر | ساکه کمالیله تملق ایدر
راوی شیرین لب و شیرین کلام | دیدیکه بویوردی رسول انام
هر که دنیایه قلوب اشتغال | شام و سحر ایلیه تحصیل مال
دولت غنائیه محبت قله | درهم و دینارله الفت قله
اکبر هم اوله دنیانك | خاطرهسی اولمیه عقبی انك
حق آنی فقر ایله قلوب مبتلا | ایلیه پابستهٔ بند بلا
جمله تدبیر اولوب واژگون | عکسنه دور ایلیه کردون دون
هر که ایدر میل و هوای بقا | اکبر همی اوله دار البقا
کنز غنا ایله اولوب قلبی شاد | واصل مقصود اوله بی اجتهاد
طالب اولوب دولت دنیا اکه | یوز طوته دولت عقبی اکه

قال سید المرسلین و قائد الغر المحجلین من کانت الدنیا اکبر همه
جعل الله فقره بین عینیه و شتت علیه امره فی الدنیا علی ان عب...

...ما یکون فیها و من کانت الا خرة اکبر همه جعل الله غناه
فی قلبه و یکفیه حاجته من الدنیا و یفارقها علی ان هد ما یکون فیها صدق

ویردی خبر وحیله رب الانام | حضرت یحیایه علیه السلام
کای رهٔ عشقمده اولوب پاکرو | اوج محبتمده اولان ماه نو
باکه محبت اولور قوت جان | مرد دل افسرده ده طوتمز مکان
بلکه انك قلبن ایدر جایگاه | که ایلمیه غیر بیه هرکز نگاه
ایلمیه دنیایه محبت نه در | فهم ایده ایمن مودت ندر
جمع اولیمز بر یره بی اشتباه | حب الهیله غم حب جاه
ایلر ایسك دعوی حب خدا | تاریك دنیا اولیکور ابتدا
زینت دنیادن ایدر اجتناب | غیریه میل اتمه چکرسن عتاب

داستان آن زاهد حق بین که
معاتب شد بنظارهٔ کمر زرین

ناقل گفتار بلاغت شعار | دیدی ایدر نقد مقالی عیار
واریدی بر زاهد عالی مقام | زاهد ایله کسب اتمشدی احترام
قلمشدی تصفیهٔ روح پاك | اولمشدی آیینهٔ تابناك
طولمشدی سینه سی حب خدا | قلبنه کلمزدی غم ماسوا

حضرت یحیی علیه ... آنی کریمه ...

... دنیا ... دل ...

ساکن ایدی گوشهٔ عزلتده اول
فرد ایدی آیین تجردده اول

بر گون ایدوب همت و سعی بلند
حقله عهد ایلدی اول ارجمند

کم رخ دنیایه نظر قلمیه
خاطرهٔ زیور و زر قلمیه

نفسنه ارخای عنان ایتمیه
غمزدهٔ قید جهان ایتمیه

بولمیه سرمایهٔ زهدی خلل
اولمیه رهزن اکا طول امل

باغ جنان اولسه اگر کاینات
ایتمیه هرگز نظر التفات

عهدنی اثباته طلبکار ایکن
صورت پیمانه نگهدار ایکن

سوقه صالوب سوق قضا و قدر
ایلدی بر جانبنه ناگه گذر

واقف اولوب زمرهٔ تجارده
گشت و گذار ایلدی بازارده

کثرت خلقیله اولوب سرگران
ایلدی عزم طرف زرگران

مایل اولوب طبع عنبرپروری
قلدی تماشا او زر و زیوری

اهل دکانک بری اول گون مگر
اصمشدی اورته بر زر کمر

گوزنه چشمیله باقوب ناگهان
گوردی او زرین کمری درمیان

مایل اولوب جانی گوکلدن تمام
حلقهٔ زرینی اکا اولدی دام

اولدی گسسته کمر اختیار
الماغه بیل باغلدی نیجه اقتدار

اولمشیدی گرچه سر احتمال
قلدی نگهبانی آنی آشفته حال

آنده قلوب سعیه کمرگاه تنک
ایلدی لیکن نفسله آشوب و جنک

غایب اولوب اول کمر زرنشان
اولدی میانی گبی یارک نهان

ایلدی زرگر اکا ناگه نظر
گوردی که یوق اورتهده اصلا کمر

بولمیجق آندن کمردن نشان
کینه و خشمیله قوشاندی میان

طوتدی بیلن آه و فغان ایلدی
زاهدی رسوای جهان ایلدی

قامتنی ایدی کمر گبی خم
شهرت و غوغا بله ویردی الم

گریه و زاریله قلوب کشف راز
قصهٔ یوسف گبی قلدی دراز

دیدی که ای صوفیٔ کج اعتقاد
ایلمه انکارله قصد عناد

مکر ایدوب الدک کمرم بی گمان
گوز گوره بر بندله قلدک نهان

چون اکه دزدیده نگاه ایلدک
حال پریشانی تباه ایلدک

صنمه خلاص اولمغه وار در مجال
ویر کمری ایتمه کرم قیل جدا

عرض نیاز ایلیوب اول بی گناه
دیدی اکه گرچه قلدم نگاه

ایلمدم آلمغه اما هوس
شاهد عادل بکا الله بس

شکلنی گوروب حسن اشکال اکا
قلدی تعلق دل میال اکا

اولمدی میانمده قناعت کمر
باکه نه حاجت کمر سیم و زر

ایلدی چون میلنی اشعار اکه
فایده‌مند اولمدی انکار اکه

دعوت ایدوب حاکمه صاحب کمر
ایلدی دود دلدن حذر

طوتدی کمرگاهنی خشمیله چست
اکه کمر گیبی صارلدی درست

اوسته اتدی مثال کمند / اللرنی اتدی میاننده بند
مجلس شرع ایچره قلدی پس قیام / ایلدی دعواسنی زرکر تمام
جانکه معلوم اولیجق بو خبر / هیئتله زاهده قلدی نظر
دیدیکه ای صوفی صورت پرست / قدر صلاحی نیچون اتدک شکست
بو نه روادر که سنکم صبح و شام / خرقه و تسبیح اوله دایمله دام
زاهد ایکن زر دایده سن نامکی / قلیمه سن یاد سرانجامکی
خلقه ایدب زهد له عرض صلاح / صنعمه فسادیله بولورسن فلاح
روز قیامت سکه تاج و کمر / طوق بلا بیله اولور درد سر
ایکد بو وجهله حاکم عتاب / اوبنه انکاریله ویردی جواب
خصمی دو نوبه دیدیکه ای نامور / دامنی التنده در الآن کمر
ایلیجک خرقه سنی جست و جو / ظاهر اولوب فصل اولنور گفت و گو
زاهد خود کامه کلوب استماع / استدیکم ایلیه قطع نزاع
خرقه سن اچدی و حالی درون / بلمدیکم خصمنه اولور زبون
چقدی کمر اورته اولدم همان / دامنی التنده طور رشن نهان
عهدنی نقص ایکد اول بینکواه / اوله نولا حالی کمردن تباه
بلمز یکین کندو کمردن خبر / انده نهان ایلدی دست قدر
تاکه اکا باعث تأدیب اوله / بعدنی فهم اتمکه تقریب اوله

بوخون کمری

بو خون کمری کندوده گوردی عیان / زاهد او دم دردله قلدی فغان
حاکم آنی استدی تشهیر ایده / بلمدرین حدنی تعزیر ایده
بونکه کلوب قلزم لطف خدا / هاتف غیبدن ایرشدی ندا
دیدیکه ای حاکم والاجناب / چکمه الوکی یرمه اکا اضطراب
صنعمه غرض زاهدی تعذیبدر / مقصد اقصی آنی تأدیبدر
اوله زر سرخ سراسر جهان / بر نظر اتمز اکه اول نکته دان
بو دخی بر غفلت ناکاهدی / حرز لقه خاطر اکا عهدی
ایکد میل هوس ماسوا / آنوکیچون اولدی بو حالت اکا
بلمز یدی کندو نهان اولدغن / مظهر آشوب جهان اولدغن
مکر خدا ایدی اکا بو کمر / اتمه صقن سهوله قصد ضرر
حاکه مسموع اولیجق بو خطاب / ایکد تعجیلله ترک عتاب
صوردی انک اصلنی اقدام ایدب / اویدی الن عزت اکرام ایدب
زاهد ایدب جمله حالن بیان / آنی وداع ایلدی اولدم همان
درکه عزتده بولوب احترام / اولمشکن واصل اصل مرام
ملکت فانیدن ایدب انقطاع / ترک جهان اتمشکن بی نزاع
ایلیجک سهوله جزئی خطا / کورنه بلا چکدی امر خدا
خوف عتابیله چکوب تف و تاب / جهره مقصوده اوکد حجاب

ایتمیوب اول فعل مخالف صدور — قلمشدی قلبنه الحق خطور
کلهبزی کورکم ایدرز صبح و شام — مالنه خلقک هوس اغتنام
اکل حرامیله قلوب ابتذال — حرمتمز هتک ایدرز ماه و سال
ایتدکمز فسق و هوا و فجور — خاطرینه کمسنه نک اتمز خطور
میل زر و زیور دنیای دون — وه که بزی زن کبی ایتدی زبون
جرم و معاصیدن آلوب لذتی — ذوق و صفا عد ایدرز ذلتی
طبعمزه عادت اولوب ماه و سالی — طتلو کلور بینه که سکی و بال
بویله قالورسق بزه یوقدر فلاح — ایلیلم سعی ایله میل صلاح
کنج قناعتده قلوب جایگاه — ایتمیلم حرصله هر دم نگاه
ایتمکیچون ترک هوا و هوس — پند جنانی بزه سرمایه بس

روضهٔ ششم در فضیلت کظم غیظ و غضب و عزیمت ترکو بغض و عداوت که باعث دردسرست و تعب

ای بو جهان ایچره اولوکینه خواه — مردم اولن خشمله گم گشته راه
بغض و عداوتله غضبناک و الیش — قاطع سررشتهٔ ادراک اولن
خو یک اولوب کینه و کبر پلنک — نتیجه دک خصمله آشوب و جنگ
کندوکه بیهوده ویرب اضطراب — جانکه یوقیره ایدرسن عذاب
استر ایسک لذت ایمانه دین — ایلمه عیبجکسیه کبر ایله کین

وصف کین و بغض حصلتی
اولادنه نصیحتی

خصمه قچن خشمله ایتسک غضب — زایل اولور شرم و حیا و ادب
قالمیوب اندیشهٔ ادراک و رای — ناطقهٔ نفسک اولور اژدهای
سویلیدکک هرزه و هذیان اولور — مرده دیسک سخرهٔ نادان اولور
حدت طبعیله اولن مبتلا — طورمه جکر خر کبی بار بلا
فکر و تدارک قلهمز حالنی — سیر ایدهمز صورت امالنی
حاین غضب شکلکه قلسک نظر — خوف و هراسیله ایدردک حذر
چشمک اولور کاسهٔ فصاد و لک — قلبک اولور تیره و نابردار
نفسک ایدب عقلله بیگانه لک — عارض اولور طبعکه دیوانه لک
ذهنه بو وجهله ویرکن ذهول — اهل خرد ایلیه حاشا قبول
مردم ایدب عالمه عرض نیاز — ایتمه غضب فکرینه قل احتراز
خشمه کلوب قلبه ویررسک فتور — راحت اولوب ایلیمزسن حضور
کیتدی شبابیله زمان صبا — ایتدی فلک اکثر عمرک هبا
آخر اولوب وقت و زمان اولدی تنک — آه کوزکی ایلمه غوغا و جنگ
ایله مجالک واریکن اشتغال — یوقسه اولور صکره تدارک محال
وسعت خاطرله اولوب بحر پاک — ساحله دوکر ایسه خاشاک و خال
تلخنی هضم ایت غضبک یم کبی — فی المثل اولورسه اکر سم کبی
نفسکی تعزیرله تأدیب قل — سعی ایدب اخلاقکی تهذیب قل

اولمیجق صوکره چکرسن تعجب
توسن نفسکده لجام ادب

ایلیه ارباب حماقت عتاب
اکه سکوتیله کرکدر جواب

صادر اولورسه سخن ناسزا
ساکت اولوب کلمکدر روا

مرکشی صانمه که انسان اولور
ناطق اولورسه نوله حیوان اولور

یاوهٔ نادانه قلوب استماع
سویلمه تاکم اوله قطع نزاع

جاهل و نادانه تحمل کرک
سویلیجک سوز اورار ترک امک

سک کبی درخصم نکوهیده رای
بحره نه غم اوله اگر ژاژ خای

ایلمه شتم اتسه عدو التفات
بیلکدر اودم عاقل صبر و ثبات

دشمنکی لطفله شرمنده قل
کندوکه آزاده ایکن بنده قل

بهرهٔ لطفکدن ایدوب بهره مند
حین غضب ایلمه قصد گزند

تاکه قلوب مهر و محبت سکه
ایلیلر عرض مودت سکه

داستان معن بن زایده للامیر بکی مرد گستاخ و بی تقوی

بلبل گویای گلستان راز
اوکدبو آوازه ایله نغمه ساز

واردی بر مردم صاحب نظر
چشم چراغ دل و نور بصر

جود سخا ایله جیقمشدی نام
طوتمشدی کون کبی دهری تمام

دفتری حاتمک اتمشدی طی
جودی درسیدی انک حاتمه حی

وسعت صدر ایله بولوب اشتهار
صبر و تحمل اکه اولمشدی کار

ازغضب اوا
د صبر و شکیب

ذات عطابخشنه معندی نام
اتمشدی ملک عراقی مقام

کوردی انک عدلنی صاحب سریر
اتدی عراقینه تمامت امیر

صدر حکومتده قلوب عدل و داد
لطفله ایلردی رعایایی شاد

بر کون ایدوب قصدله ترک ادب
خیلی جفا اتدی اکا بر عرب

ایلمدی باشن اکوب احترام
ویرمدی اکرامله باشدن سلام

شاعر ایدی نظمله قلدی خطاب
اکه بو مضمونیله اتدی عتاب

دیدیکه ای والی والا مکان
یادکه کلمزمی عجب اول زمان

کیم سکه نعلینندی جلد بعیر
اولمشدیک فقرله عزلت پذیر

چهره کشا اولمیوب اقبال بخت
بیلمزیدک بیندوکی تاج و تخت

دیدی بلی هربری یادمده در
داخی سویدای فؤادمده در

صانمه که بو جاه و جلالم ظهور
قلبمه اوله مایهٔ کبر و غرور

بینه عرب ایلدی قصد اذا
دیدیکه طبعمده بودر اقتضا

رسم امارتله قلوب احترام
ایلیمیسکه درود و سلام

دیدی جوابنده که ای نیکنام
سنت دین نبویدر سلام

ویررسک حاصل ایدرسن ثواب
ویرمزسیک خود سکه یوقدر عذاب

نیش زبانینی عرب قلدی تیز
دیدی ایدوب مملکتکدن گریز

قلمیین طرف بلادکده مقام
حوره حکمک نکه اولسون حرام

دیدی دیارمده ایدیسك قرار — خیر اوله مردم سکه آموزکار
ایلریسك خود وطنکده بااجلال — سالم وغانم قله مردم خدا
دیدی عرب بنیه که ای تاجدار — اولکه مصمم بکه ترك دیار
راحله وزادیله ایدیب رفیق — ایله بکا همت خرج طریق
دکلدی چونکم آنی اول نکته‌دان — ایلدی احسانله قطع لسان
کلمدی صدرینه غم انقباض — اتمدی قدرتده ایکن اعتراض
بلکه قصورینه قلوب اعتذار — ویردی اکا بیك زر کامل عیار
کرچه کرم قلدی زمان غضب — اولمدی اما متسلی عرب
اتدی جرأت بنه بی احتراز — کوردی آنی دیدهٔ حوصله آز
دیدیکه بو شیء حقیر وقلیل — ایلدکم منته اولمز عدیل
قابوکه کلدم طمع خامله — قل متسلی بنی انعامله
ایلدی اظهار وفور هنر — ویردی زر سرخ هزار دیکر
کوردی امیر اتمدی اصلا غضب — اغلدی انصافه کلوب اول عرب
سوردی یوزن پایینه بی اختیار — دیدیکه ای خسرو عالی تبار
ذاتکی مقصودم اولوب امتحان — ترك ادب سمتنه اولدم روان
سنده کوروب صبر وثبات وسکون — استدی خاطر که حلم آزمون
شرتا ایدیب جنك وجدال ایلدم — آرزوی فکر محال ایلدم

خصمك

خصمك لطفکله قلوب منفعل — ایلمدك خشمله آزرده دل
ظاهر اولوب کون کبی شانك سنك — ذروهٔ چرخ اولدی مکانك سنك
انجح اولور لطف فراوانیله — خود وسخا همت واحسانیله
خنده قلوب داور نیکو خصال — ویردی بر اولدکلو دکنج ومال
بویله کرك وسعت صدر کریم — کیمه آنی تنك اتیمه طعن لئیم
دکلیوب یاوه کفتارینی — لطفله دفع ایلیه آزارینی
خصمله بیهوده جدال اتمیه — خشمله آهنك قتال اتمیه
هرنه قدر طعنله دلریش اوله — ساکت اولوب عاقبت اندیش اوله
کوشهٔ عزلتده جهانی مثال — اتمیه خلقله جنك وجدال
خاتمهٔ نکته قلوب اهتمام — دور ودراز اتمیه بسط کلام

روضهٔ هشتم در خجستگی صبر وثبات که باعث فلاحت ومنجای شآمت نابردباری که واقع شود در اغلب حالات

ای دم شدتده قلوب ناله‌لر — لاله رخساره دوکن ژاله‌لر
آتش محنتله چکوب تف وتاب — خاطر پرسوزه ویرن التهاب
وقت رخاده سورر کن صفا — کلمز یدی یادکه شکر خدا
قدرنی فهم اتمز ایدك نعمتك — مانع فهم اولمشدی غفلتك
شیمدی اولوب بسته بند بلا — سندخی بلدك نه ایمش ابتلا

حالکده شکرنی عجب
حال دیکره کوز ادتلدی نصح وتنبیه

ضایع اولوب نقد صفای درون / نغز کی پیمانهٔ صفت قلدی خون
مرنه قدر تلخ‌سه جام الم / حسن رضا ایله چکوب چکمه غم
کریه قلوب ایلمه صرکز فغان / کم سکه کریک قالور الحق همان
یوقیره احبابی ایدب بی‌حضور / خاطر اعدایه ویررسن سرور
حکمت خلاق جهان آفرین / ایلیجک بسط بساط زمین
ظلمتله نوری قلوب توامان / قلدی سرتله غمی همعنان
ایلدی هم عسر ایله یسری بهم / بیر و ذوق اولدی بلا و الم
هر شیئه ضد ایله کلوب انکشاف / اولدی تقابل اکه مرآت صاف
تاکه بیلوب نعمتنک شکرنی / شکر ایله دایم قلالر ذکرنی
فیض آلالر خاطر آکاهدن / دور اوللر غفلت ناکاهدن
درکهنک بندهٔ سیدر انس و جان / هر نیجه استرسه ایدر امتحان
نعمتنه بحر بنیه که ایدر غریق / آتش فقر ایله قلوب که حریق
کاه ایدب فی وقته آسوده حال / کاه قلور محنتله پایمال
حکمتی صنعنده قلوب اختفا / کاه ظهور اوزره اولور که خفا
عاقل اودر حالته خرسند اوله / بندهٔ فرمان خداوند اوله
یاد ایده محکوم خدا اولدیغن / همتی درد و بلا اولدیغن
کردن تسلیمنی تیغ قضا / قلمیه بی‌چیدهٔ بوجه الرضا

یتر بلاکم کله تقدیردن / طوتمه سپر دفعنه تدبیردن
غم یمه بیهوده اولوب دستگای / فائده ویرمز سکه تدبیر ورای
مرهم صبر ایله بیتر یاره‌سی / یینه تحملدر آنک چاره‌سی
موت احبا ایله اولسک مصاب / غم یمه البته اولورسن مثاب
دامن صبر ایله سلوب یاشکی / کندوکی کور اغلمه یولداشکی
دهردنی اوزکه کذرکاه ایمش / آنده کلن درد ایله همراه ایمش
بونده اولور خلقه اقامت محال / هر کلن البته ایدر انتقال
غیریه عرض ایتمه ایکن رقتنک / ایلمه فریاد و انین و فغان
ایدب خلقه شکایت کنان / سنده کیدرسن کلجک نوبتک
دلدن ایدب صبر ایله دفع ملال / خالقه حمد ایله علی کل حال
کسمه امیدک که ایدن مبتلا / آخر ایدر دردکه بر کون دوا
لذه ایدب دردلی احیان / تاب مرضدن اولیجق زرد و زار
حب دکلو جرم کناهک روان / صرصر له نیته که برک خزان
غم یمه تنذ اولسه اکر روزکار / بیک بلور احوالی خداوندکار
چون و چرا ایلمه نادان اولوب / قلمه چرا فکرنی حیوان اولوب
کرچه صنورسن آنی خشکده شر / لیک سکا خیر اولور آنی خبر
بعض مکان که کورورسن عیان / آنده نیجه لطف خفی وار نهان

نکته بتر ساکه دکلک غبی — قصه موسا ایله خضر نبی
یکم دره که یوق علم لدن خبر — ینددوکنی فهم ایده مز خیر و شر
ایلمین فرق خطا و صواب — لایق اودر حکمیه هیچ اضطراب
اولمیه عرض تصحیح مفید — ناله و فریاد که اولورنا دیدید
عاقلک ایله تحمل مدام — بخته اولوب ایلمه تدبیر خام
محنته صبر ایله اگر مرد ایسک — کندوکی مرد اکلمه نه درد ایسک
جوش و خروش اتمیه حادثات — لنگر تسلیمله کوستر ثبات
سالک اولورسک که بدر دلیل — پرتو انوار فصبر جمیل
صبر و تحمل که اوله ساکه کار — شاهد مقصودی ایدرسن کنار
نخل تحمل اولیجق بارور — ظاهر اولور میوهٔ فتح و ظفر
باشکه کلدکده بلا و تعب — صبر و تحمل ایلک اعلمز عجب
صبر اکه درلر اوله یارن ایچون — غم چکه سن شاد اخوان ایچون
خاطر احبابی ایدب شادکام — درد و بلای قلبه ایتسن التزام
گاه ایدب ذوقله آسوده حال — گاه قلور محنتله پایمال
حکمتی صنعنده قلوب اختفا — گاه ظهور اوزره اولورکه خفا
عاقل اودر حالنه خرسند اوله — بندهٔ فرمان خداوند اوله
یاد ایده محکوم خدا اولدوغن — ممتحن درد و بلا اولدوغن

گاهیجه اولور مردم عالی نسب — غیره خلاص ولمغه اولور سبب
کندو اولوب بستهٔ بند الم — راضی اولورکم چکه جور و ستم
وارنی یارانه ایلر نثار — کندوسی افلاسی ایدر اختیار
غیرلره واقع آزار اولور — کندو عقابنه گرفتار اولور
اکه اولور داعیهٔ گفت و گو — لوم احبا ایله طعن عدو

داستان خالد نامدار یکی از ارباب احتیاج و افتقار

صاحب جود و کرم خالد قسری حکایتی

عقده‌گشایان طلسم خبر — ایلدی بو طرزله عرض گهر
دور قدیمده ایکن بر کریم — قلمشیدی عالمه لطف عمیم
اولمشیدی شهرهٔ شهر و دیار — جود ایله کسب ایتمش ایدی اشتهار
حاتم طایی کبی جومرد ایدی — لطف و کرم اسی سخی مرد ایدی
خالد قسری ایدی نامی انک — اولمشیدی خلق غلامی انک
صانمه که قسری ایدی احسان اکا — عادت ایدی لطف فراوان اکا
منصب و جاهیله اولوب شادکام — ایلرکن جود ایله تحصیل نام
برگون آلوب منصبنی روزگار — ایلدی عزلیله آنی خوار و زار
پادشه ده مره بری اتفاق — ایلدی غمز ایلیوب آنی نفاق
شاه فلک مرتبه فرمان ایدب — باغلدیلر بیرینی زندان ایدب
ایستدیلکم باده ویرب خاکنی — ضبط ایده اسبابنی املاکنی

دینی چقوب پادشه عالمه   آنی اسیر ایلدی بند غمه
حبس و شکنجیله چکردی شکنج   باشنه تنکدی سرای سپنج
قلمغیچون کنج نهانن عیان   اوکدی مسلط اکا بر حرزبان
نجه کسوب آنی شه کامکار   یلدزی دوشمشدی اولوب خاکسار
تاکه عقابینه چکوب ماه و سال   ایله تعذیبله تحصیل مال
هر کون اکا میر معلی جناب   موجب امریله ایدردی عذاب
خالد ایدوب نفسنه مالن فدا   ایلمز ایدی بعضی یوین ادا
ویرمسیه تعیین اولنان دکلو مال   زجر و عقابیله چکردی ملال
بند عدوییله اولوب مبتلا   کندو بو قیدیله چکرکن بلا
عرض مراد ایتمکیچون بر فقیر   اتدی انک در لطفن مجیر
بلمزیدی آنی که کردون دون   ایتمشیدی عزلله زار و زبون
بیر نیجه کون قطع مراحل قلوب   عزم بوادی منازل قلوب
منزل اولوب کبی هر شهر اکا   عالمی تنک ایتمشیدی دهر اکا
کیرده فلک پای قلمشدی سست   ایتمشدی خالده عزم درست
چونکه کلوب خالده قلدی نکاه   کریه قلوب ایلدی درد له آه
کوردیکه اول محرم صاحب کرم   کندو کبی بسته بند الم
عکسنه دونمش فلک کینه‌خواه   ایتمش انک روزنی شام سیاه

آنی که بیچاره صنوردی طبیب   درد له جان ویرمکه اولمش قریب
خالده تأثیر ایدوب اول اضطراب   محرمنه سرّ ایله قلدی خطاب
ماتم ایدوب آه و فغان ایلدی   اشکنی هر سویه روان ایلدی
دیدی بو کون قلمغه دفع الم   حاضر اولان حصه‌ندر بیش و کم
دیدی اکا محرم شیرین مقال   جمله‌سی سکسن بیکه اولوربی جدال
کوش ایدیجک آنی امیر عرب   سرّ ایله اول مبلغی قلدی طلب
هر نه قدر وار ایسه مال فدا   ایلکده اول بیکه اولدم عطا
دیدی بلند ایلیلم همتی   بن چکه لم غائله محنتی
نفسنزی جانله ایدوب فدا   ایتمیه لم مال فدایی ادا
محنت تعذیبه بو کون صبر اید   قلنلم جانمزه جبر ایدب
اولسون انک خاطرنا شادی شاد   کیتمسون آزرده دل و نامراد
نوله عذابیله چکوب شور و شر   ایلرسک عزم سرای دیگر
خالد اولوب شهرتله نامز   یاد اولنور دلده سرانجامز
مبلغ حر بوزی آلوب شاد کام   کندی عرب ایلدی عزم مقام
کندو قالوب محبس تنک ایچره زار   بلمزیدیکیم نوله انجام کام
چونکه اولوب وقت تقاضا پدید   ایلدیلر قطع حصول امید
خالدی اعوان امیر لوا   چکدی عقابینه و اتدی جفا

صبر ایدوب اول بخته مرد کریم / ویردی رضا اولمغه بی خوف و بیم

کوردی آنی بیر حمید الخصال / صوردی ندر باعث تأخیر مال

یاننه تنهاده کلوب ترجمان / ایتدی اکا واقع حالی بیان

گوش ایدیجک قصهٔ اول نامدار / رقت ایدوب اغلدی بی اختیار

واردی شه عالمه تعجیل ایله / سویلدی احوالنی تفصیل ایله

شاه جهان بخش کلوب مرحمت / اول خلاصنده ایتدی یک جهت

امر ایدوب اطلاقنه اولدم همان / مجلس خاصینه کتوردی روان

قدرت و مکنتله بولوب دستگاه / اولدی ندیم شه عالمپناه

صبر ایله مقصودنه بولدی ظفر / آنی خلاص ایتدی اودم دادگر

زجر و عقا بیله چکدی عتاب / چکدی بر نجیده اولوب اضطراب

جوشش ایدوب لجهٔ بحر کرم / غرقهٔ لطف ایتدی لاجرم

صبر و تحمل قلیجی بخته / هر دم دانا ارپشر دولته

صبری بولوب باعث شوق و سرور / حکمه تقاضای بلادن فتور

شاکر اولوب حالکه روز بلا / ایتمه غم یأس ایله قطع رجا

آینهٔ دلدکی زنک کدر / صیقل احابله بر کون کدر

جورهٔ جفانی کبی صبر ایت تمام / حالکه کلسون دریسک انتظام

روضهٔ هشتم در مدایح کریمهٔ جود و سخا و مناقب

در نتیجهٔ بخل و تارک حسب الارادة والاقتضا

در مدح اهل جود و سخا

ای در احسانی کشاد ایلین / غمزده لر قلبنی شاد ایلین

جود و سخا ایله بولوب اشتهار / لطف الهیدن اولن حصه دار

مژده که عقباده بولوب امتیاز / طی ایدهسن محشری بی احتراز

ایدهسنی داور روزی بساط / خلقه کشاینده باغ جنان

آنده اولوب واصل اصل مرام / صحبت و عشرتله سن شاد کام

نیته که دنیاده ویروب ملک و مال / ایتمشدی صاحب جاه و جلال

عالم عقباده دخی همچنان / ایلیه آسوده دل و کامران

باشقه بو نعمت که ویرر بدر خدا / شکرن انک قنده ایدرسن ادا

کیم سکا دنیاده ویروب قدرتی / قلدی غنی موهبهٔ حکمتی

غیرلری قابکه محتاج ایدوب / افسر عزتی باشکه تاج ایدوب

ایلدی آفاقه سنی چاره ساز / قاپکه ناز اهلی ایدرلر نیاز

بنده و آزاده بولوب نعمتک / مهر بری جانیله ایدر خدمتک

لطفک اولوب کون کبی ظلمت زدا / مهرک ایدر خاطر اعداده جا

شکرن ایدوب سندخی بو نعمتک / بذل سخا ایت و ایکین قدرینک

جمله مراداتن ایدوب التزام / فقر و فنا اهلنه قل اهتمام

عاجز محتاجی کوروب شفقت ایت / انلره احسانکی بی منت ایت

کرچه سرفدن حذر ایتمش سلف / لیک دیمش خیرده اولمز سرف
حسن طوتیله قلوب همتی / ایلمه احسان ایدیجک منتی
کلمه ایدر نام جوادی بخیل / ایلدوکی بذل و سخاوت ثقیل
صنمه سنکدر کورینن ملک و مال / غره اولوب ایلمه فکر محال
ایلدکک بذل متاع قلیل / جمله سی پرپشه یه اولمز عدیل
لطف خدادر سکا قدرت ویرن / جود و سخا فعلنه قوت ویرن
صنمه عطیک سبب امتنان / اورته ده بر واسطه سن سن عیان
صامت و ناطق نه که دستکده وار / اکلمه آنی عاریت روزکار
عاریتی ملک ایلمه سرور اولوب / مایهٔ کبر اکلمه مغرور اولوب
عارض اولوب ملککه بر کون زوال / دولت و اقبالک ایدر انتقال
طالب اجر او ارکن ده سن ترس / فرصتی فوت ایلمه ای بوالهوس
قلمه تلف سهو ایله سرمایه کی / خیر ایله افلاکه چیقر پایه کی
خلقه اوکیم کافل حاجات اولور / واصل اصناف مثوبات اولور
اتسک اگر لطف ایله ایثار مال / نقص اولور معنیده عین کمال
باغ کرم اولمیه پیراسته / اوله مز انکور ایله آراسته
ظاهر اولوب صورت ضاق الفضا / اتسه نزول او سنکه تیر قضا
ایلرکن ارض و سمادن گذر / جودک آنک دفعینه اولور سپر

قلبه

قلبه ویرر زنک بلادن جلا / صیقل نحو ای ترد البلا
رشتهٔ اعماره ویرر امتداد / دولتنی عمرنی ایلر زیاد
گرچه که بو کار عدیم النظیر / هر دو فقیر اولسه اولور عسیر
صنمه غنی قسمنه مخصوص در / شامل و عام اولدوغی منصوص در
یعنی بو دولتده اولور مشترک / هر که گدا یا نه ویرر یا ملک
جود و سخا ایتمکه همت کرک / دلده غنا بیله قناعت کرک
جوشش ایدیجک لجهٔ بحر کرم / قلت و کثرت غمی ویرمز الم
اولمغله عادت طبع مخول / تا در بلمز آنی اهل عقول
لیک فقیر ایلیه بذل درم / عد اولنور اهل سخا و کرم
ویرسه جهان ملکنی بر پادشاه / عین تعجبله اولنمز نگاه
حبه و جو ویرسه ولی بر فقیر / بخشش شاهی یه طوترلر نظر
ویرسه نعم انکز نعجب سیم و زر / مفلس ایکن ویرمه دخی آنی درحضر
وارن اوکیم غیری یه ایثار ایدر / قدرینی همپایهٔ احرار ایدر
کیمده ظهور ایتسه کمال کرم / بنده و آزاد اولور محترم

داستان معن بن زایدة الشیبانی بغلام حبشی در حالت بینهایت

نتایج جودوسی

نکته گذاران دقایق شناس / نقله بو توجیهله ویردی اساس
معن که اولمشدی امیر عراق / کلدی سؤال ایتدی بر اتفاق

دیدی که ای مهر سپهر علا
بونجه زماندرکه ایدرسن بنجا

وادی لطف ایچره یتکین بوده سن
تجربهٔ دهر ایله فرسوده سن

سندخی کوردکمی عجب بر کریم
کیم طوته‌سن کندوکه آنی غریم

بلکه اولوب جمعی سندن مزید
لطفله احسانله اوله فرید

دیدی بر کون حبشی بر غلام
ایتدی بنی لطفله ملزم تمام

حاصل اولوب غالب مطلق بکا
مرشد راه اولدی محقق اکا

جود وسخا ایله قلوب منفعل
ایتدی بنی لطفله غایت خجل

اولدم ایدیکیم بنی اهل حسد
غمز ایدوب ایتدی رشیدی شاهه رد

قلمشیدی صدر سعادتده جای
عالمه منصور ایدی فرمانرای

قول عدو ایله شه پر ستیز
دوکمکیچون قانمی ایتمشدی خیز

خلقه انا الحق دیمدین آشکار
آصدی بر دار ایده منصور وار

بنده‌خی بر یرده قلوب اختفا
اولمشیدم ساکن کنج خفا

بولمغه امر ایلدی سلطان دین
هر یره آدم قویوب ایتدی کمین

کیم کتوره ایلیه اثبات رنج
ملتزم اولدیکه ویره مالی کنج

سقف سرا اوزره یاتوب روز وشب
باد له بارانله چکدم تعب

تابش خورشیده طوروب صبح وشام
شکلمه کلمشدی تغیر تمام

تا که بو شکلیله ایدوب عزم راه
کیم کوره قلبمه حالم تباه

ایتمکچون

ایتمکیچون خوفله ترک دیار
بر کیجه یاقیه اولدم سوار

طشره چقوب خطهٔ بغداددن
کریه قلوردم غم بیداددن

غایت تعجیلله بی اختیار
جانب اعدادن ایدردم فرار

اول شب تاریکده ایلدم آه
اولمشیدی چشمه عالم سیاه

هر یکا خوفیله ایدردم نظر
بیم سیاستله قلوردم حذر

باد صبا کبی ایدرکن خرام
الدی مهارم حبشی بر غلام

هیبتله طوردیوب قلدی خطاب
بخت سیاهم کبی ایتدی شتاب

اکه تضرع ایله دیدم ای عرب
سویله مرادک نه قلورسن طلب

محنت ایامله دلخسته بین
قید غم دهر ایله پابسته بین

یوره غربتده قویوب حالمه
ویرمه ملالت دل پامالمه

دیدی سن اول معن بلادیده‌سن
بر عرب دشتنی کرد دیده‌سن

طالب احضارک اولوب پادشاه
قلدی جهان خلقنی جویای راه

قصدم اودرکم سنی ایدوب اسیر
خدمت شاهه ایلتم دستکیر

غالب اولوب قلبمه خوف عقاب
صورت انکارله ویردم جواب

دیدم ایا مردمک چشم تر
قصد وبال ایتمه حذر قل حذر

بستر محنتده نیم بر ضعیف
ایلدی غم لاغر و زرد و نحیف

فربه تن پیر دره اولور هیر اولن
کورسه بلور صاحب تدبیر اولن

اولمز یکن شکل نما تن بکا — آنی ندن بکزده عاقل بکا
دیدی یوری ایلمه خلط کلام — یک بلورین بن سنی سندن تمام
غرهٔ قلوب بیهده گفتارله — الدایم سن بنی انکارله
کوردم اولوب تاکه بلای سیاه — صورت انکارمه قلمز نگاه
ایلرا اکا حرمت سعی سدید — سایه صفت اولمیه بندن بعید
آخر ایدب رازمی اظهار اکا — حال دلی ایلدم اشعار اکا
اویدم الن ناله و آه ایلدم — روی کبی چرخی سیاه ایلدم
ایلیجک خوقله عزم سفر — المشیدم بر نیجه عقد گهر
قلمغیچون زاده دفع گزند — ایتمشیدم آنلری بازمه بند
هیچ نه گهر دری رخشاندی — سبحهٔ پروین اکا حیراندی
آنی شاه ایتمشیدی التزام — مثلی دکل ضعفنی ایدردی تمام
استدی خاطر که قلوب همتی — خرج ایده بازوده اولان قوتی
قلدم ایدب لابه و زار هزار — دستمی چشمم کبی گوهر نثار
دیدم ایدب بونلری بندن قبول — ایله یوری راه جفادن عدول
مژدهٔ لطفکله دلم شاد قل — بندهٔ افکندهکمی آزاد قل
ذاتکه بر موجب خلق جمیل — واصل اولور اجر و ثواب جزیل
صرف مهماتک ایدب ماه و سال — آل بو گهر درجنی اولسون حلال

کل سوزمی طوت صقمه ای نامور — ولدی مثلدر که دینور سوز گهر
چونکه غرب کوردی بنم حیرتم — قلدی درونمده اولان حالتم
دیدی نولا حاجتک اولسون روا — ایلیه مین بند بلادن رها
لیک سکا مرنه ایدر سعی ال — شبههٔ دفع ایله بنم بی جدال
گرچه که گفتاری دکل ناسزا — شرطمی ویره جانمه قلدی جزا
دیدی سن اول مرد نجابتپیشه سن — سنده گورر خلق سخاپیشه سن
مدحک ایدر السنه خاص و عام — لطف و مروتده مثلسن تمام
دوشدیمی ای کان مروت سکا — جمله ماکله سخاوت سکا
ایدم اکا یوق دیو بسط مقال — دوندی او دم نصفنی قلدی سوال
اگر دخی یوق دیو ویردم جواب — ربع و ثلثدن صوردی ایتدی خطاب
ایلیجک یوق دیو ردّ کلام — عشرینه دک صوردی قلوب التزام
عشرنی صوردقده حجاب ایلدم — واقع اولوردیو جواب ایلدم
دیدی بنم چاکر خدمت گذار — احقر خدّام در شهریار
بستهٔ زنجیر عبودیتیم — طالب سررشتهٔ حریتیم
جنبه یه محتاج قلوب روزگار — ایلمه مالک ملک و عقار
مالکم شمدی عیان و نهان — دینه ده بو درج گهر در جهان
کیم بکا ویردک آنی بی قیل و قال — مالکم اولوب قالمدی جای مقال

خدمت سلطانه ایلتسم سنی — ایلیوب آزاده قلوردی بنی
وصل اولوکو غایت امنیتکه — مظهر اولور دم کرم و همته
لیک محجوب جمله امالدن — منصب و حریت و اموالدن
ایلدم اطلاق سنی بی عوض — جود و سخا اچره کرم غرض
بینه کهر درجن الوب بیقصور — اولمه بکا مانع خواب حضور
مالکم یوکله قلدم نثار — عزم ره ایت سن یوری ای نامدار
تا بکا معلوم اوله انجام حال — بلیم بولنور غیر نه حقک مثال
غره اولوب صانمه اوز کبی نظر — اکله وجودک کبی جودک جهر
لطفله جو قدر بکا غالب کرم — بلیم اکا نسبت سن اولورسن لئیم
ایتمه فریدم دیو ما و منی — ایله او حالتده تذکر بنی
هرکشی کیم عرض ایده حاجت بکا — ایله روا اقلیمی عادت بکا
ویردی کهر درجنی اولدم عیان — تا که وداع ایلیوب اولدم روان
فرط تعجبده قالوب شرمسار — ایلدم آندن بکا عطف مهار
دیدم ایا ذات مبارک وجود — انجق اولور لطف فراوانجه جود
منزلت شانکی بلدم تمام — درکه احسانکه اولدم غلام
لطف و کرم قل بو کهر درجنی ال — ایلمه رد کله بنی پرملال
بندخدای کهر درج عطا — تاکه ایدم بعض حقوقک ادا

خنده قلوب دیدیکه ای نامور — منصف اولوب ایلمه قصد ضرر
بن سکا مقصودی بیان ایلدم — اولکه کها بندی عیان ایلدم
قولمی تکذیبه قلوب احتمال — ایلمه بیهوده کرم قیل جدال
بویله دیوب اولدی گوزمدن نهان — کندی صبا ایله اولوب همعنان
والله دونک اتدی بو حالت بنی — اتدی غریق یم حیرت بنی
عالم حیرتده تعجب کنان — باده غم ابتده اولدم روان
بعد زمان بینه لطف آله — سوق ایدیجک منصب اقبال و جاه
دولت و عزتله بولوب احترام — اولدی معزز در دار السلام
جمله بغدادی ایدب جستجو — کرچه طلب قلدم آنی سو بسو
غایب اولوب غیته که گنج نهان — ذره قدر بولمدم آندن نشان
جورله اولمانه کشی دلپسند — بویله کرک همت طبع بلند
عالمی فاینده دلرسک بقا — ذکر جمیلله اولور مطلقا
صفحه دهره اکره قوین نامنی — خیرله ختم اتدی سر انجامنی
بر حبشی بنده ایکن اول غلام — صفحه دهره اکره قومش بویله نام
لازم اولان عاقله بز ادر — غیری همان دانه ایله اجر
خلقه بو گفتار در بار بس — داعیه غبطه احرار بس
هر کشی حالنجه قویوب براثر — خیر و متو بانته ایلر گذر

ایله حبّنی سکا بدر کرام   اهلدله صرف سخای علم

روضهٔ نهم در رعایت حقوق صحبت دیرینه از سوالف ایام و محافظت آداب حسن معاشرت و منادمت علی طریق الاهتمام

درحق دوست صادق

زمرهٔ ارواح خطاب الست   جام می شوقله قلدقده مست
سایق تقدیر خدای ودود   بیر بره جمع ایتدی مثال جنود
آنلره کیم اولدی تعارف نصیب   بر برینی بلدی بعید و قریب
عالم دنیایه کلوب همچنان   مهر محبتله اولور توأمان
بر برینه میل و محبت قلور   مایل اولوب الفت صحبت قلور
خوان تعارفدن ایدوب بهره ور   آنلره کیم صونمدی دست قدر
نفرت طبیعتله دوشوب اختلاف   ظاهر اولور شکل وجوه خلاف
اولمیجق روز ازل اتحاد   مشکل اولور کسب خلوص وداد
اولکه جبلی و ضروری بو حال   عذره نولا اولسه مجال مقال
دکمه کیشی نالهٔ جغدٔ روح   فایده ویرمز اکا یوز بیک فتوح
دوست جهان ایکره قتی آز اولور   هر کیشی صانمه که همراز اولور
همدم صادق که اوله بی ریا   نادر ایراکه نیت کیم کیمیا
قالمدی آیین وفادن نشان   دلده قالن نا امید ایکی جهان
هر کیمی یار ایکلر ایسک بار اولور   عیب ایکه جویان و نکهدار اولور

نادر اولور اولکه قلوب التقی   کوزلیه حق ادب صحبتی
یوقدر او کیم یار وفادار اوله   خدمت یارانه طلبکار اوله
کورسه اکر سهوله سندن ستم   راه وفاده اوله ثابت قدم
خلقی موافق حقه قولی درست   اولمیه سر رشتهٔ اخلاص سست
باشکه ناکه تو یحیی رستخیز   دوست اوه دراتمیه سندن کریز
ایله اعدا نقدر کفت و کوی   اولمیه بر وجهیله پیچیده روی
تا من ایدوب ذاتنه خیر خلف   بویله دیمشدر حکمای سلف
اسیر یسک عالم خاینده دوست   کیم اوله سن صدقله همرنک تو
آنی طلب قل که نکوکار اوله   عاقل و دانا و کم آزار اوله
جانینی رنجیده ایدوب بی تعب   تا که سکا ایلیه محکم غضب
ایلریسه خشمله تغییر حال   فارغ اولوب حکمه انکچون ملال
ایلمه امید و رجاسی وفا   عاقبت الامر کورورسن جفا
راه محبتده اولوب بی قرار   عین غضب قلمسه سندن فرار
بلکه کیم یار صدیقکدر اول   همدم و همراز و رفیقکدر اول
خویش و برادر کبی اولوب قرین   قلبک انک جنته حیرات همین
دکمه دیو جونکیم اله کیرمز صدیق   اول اکا صدقیله رفیق شفیق
جون بوله سن بر زر کامل عیار   ایله اکا نقد وجودک نثار

ملتزم اول جمله حاجاتینی / ایله بر آورده مهماتینی

کوشش خدمتده قصور ایلمه / عجز ایله اظهار فتور ایلمه

نفسکه تقدیم ایدب اخوانکی / کوزله رضای دل یارانکی

قدرتک اولدیغجه قلوب احترام / دکله سوزن ایله فسخ کلام

رفع تکلفله قلوب سرفراز / ایلمه پابستهٔ قید نیاز

ایتمه دریسک سکا بیگانه حرف / ایله بوری و آرکی یارانه صرف

وقت رفاهیتده ایدب امتزاج / قصد فرار ایتمه دم احتیاج

دولت و نکبتده قلوب اشتراک / دوست اوده چکمیه اندوه و باک

قونسه دل صافنه نوع غبار / لطفله رفع ایله قلوب اعتذار

خاطر یار آنه ویرب ثقلتی / ایلمه تا دآن لغو ایدب خفتی

عیبنی کوردکده اولوب پرده پوش / غنچه صفت ایله دهانک خموش

قلمه کورب جرم خطاسن عتاب / بسدر اکا چکدوکی شرم حجاب

کینه و خشمیله اولوب یاوه گرد / ایلمه کرمیت ایدب وضع سرد

قولکی اثباته قلوب جد و جهد / عاقلیسک ایتمه فراموش عهد

بادیهٔ هجره گذار ایلمه / دکمه بلا بیله قرار ایلمه

سعی اکا ایله که قبل الاجل / بولمیه بنیان مودت خلل

ویرمکیچون قلب اجابه تاب / سعی ایدلور کن سبب انجذاب

یار اولوب بر بری مودت اکا / اولمیه تا باعث نفرت اکا

صرف ساعتده چکوب کرم و سرد / کورمشیکن محنت و آلام و درد

جمل متیننی کسوب الفتک / ایلمه بر باد صقن زحمتک

حق قدیمی کوزدب یاد قل / وام خرددن دلک آزاد قل

عادت ارباب طریقت بودر / شیمهٔ اصحاب مروت بودر

صحت دعوایه دلرسک نشان / دکله ندر راوی شیرین بیان

داستان آن یار صداقت گستر که بذل و سخایش نوشته بود بر روی دفتر

تمثیل محب

نادره سنجان بدایع نکار / اولدی بو نقلیله جواهر نثار

دور قدیمده ایکی همزبان / صدقله ایتمشلریدی اقتران

بربرینه یار و قرنداش ایدی / راه وفا عزمنه یولداش ایدی

لطفله ایلرلریدی صبح شام / ایکی برادر کبی الفت تمام

مهر و وفا اوزره قلوب اتفاق / بلمزلریدی هیچ بری غدر و نفاق

ای خوش او یاران صداقت نهاد / صدقله کسب ایلیلر اتحاد

عیشله مردم کچوروب روزگار / اولمیه لر هجر ایله خاطر فکار

ایکی بر کون بو ایکی خوش خصال / وقت سحردن هوس اغتسال

دفع کدر قلمغه جزم ایتدیلر / جانب کرمابه یه عزم ایتدیلر

هیچ نیچه کرمابه بهشت برین / خاکی معنبر صوییدی ماء معین

بر چرخ صفت سقف بلند رفیع   برهمن فلک کبی فضاسی وسیع

قبه سی همتا ز سپهر بلند   هر کمری کوکلره اتمش کمند

صفه لری غیرت باغ ارم   ساحه سی زیبا حرمی محترم

آینه وش اولمشیدی جلوه کر   فرش رخامنده هزاران صور

طاقی بلندنده مه و آفتاب   شام و سحر اوجنه ایکی حباب

مهر و وفا اهلی کبی کرم خون   صوفی خلوت کبی صاف درون

کلخنی مانند دل لعل حال   شوق و حرارتله کچوب ماه و سال

ایتمشیدی اکه ویرب فر و تاب   کلشن جنت کبی پر رنک و آب

هیچ نه عجب جنت ایدی کیم قدر   ویرمش اکا نار جهنمله فر

کرچه که حمامه حکیم سلف   نصف جهان دیدی بو ویرمش شرف

لیک اکر ایله عرض بجا   اولمزیدی جمله دنیا بها

اول ایکی شخصک بری اول جهان   شوقله عریان اولوب ایکی کردروان

اولدی بر موجب عادات ناس   اندی تا تنبیله طرح لباس

حفظ و حراسته اولوب وارثی   صقلیکن جبه و دستارنی

جامه هر ازن اولوب خواستکار   کوردی درونده انک نامه وار

اندی تعجبله بنی اشتباه   آخر آچوب نامه یی قلدی نکاه

کوردیکه یازمش اکا نزدیک و دور   کندویه صرف ایندوکنی بیقصور

یولنه یعنی نکه اندی خرج   جمله سنی ایتمش او درج بحر درج

هر نه که بذل ایتی عیان و نهان   ثبت ایدب اوراقه ایدرمش بیان

چون اوقویب فقره فقره نظر   ساکت اولوب بلمدی خیر و شر

دوردی یوزن غفلته طومارینی   آنی قویوب ایلدی عزم کنار

اکلیوب نکته تحریرینی   منته حمل ایلدی تسطیرینی

ملک ایدب جمله جهانی خدا   سنده اخی یار انکه قلسک فدا

نامنی یاد ایتمه قلوب همتی   بر بوله دکمز ایدیجک منتی

اوکدبو آزارله رنجیده دل   الفتی قطع اندی او پیمان کسل

بلمدی هر ازلی علی کل حال   بیندوکنی باعث عرض ملال

صدقده صفا اولموب آموزکار   کچدی بو حالیله نیجه روزکار

کوندروب آخر اکا بر کون پیام   صوردی نه در باعث قطع کلام

اولدخی انواع شکایت قلوب   قصه مرموزی حکایت قلوب

ظاهر ایدب درد دل خسته سی   آچدی اکا نامه سربسته سی

چون اکا بو وجهله ویردی خبر   بلدی نه در داعیه شور و شر

اکلدی کیم همدم روشن نهاد   اکلماش بیندوکن آندن مراد

شبهه سی رفع ایتمکه اول بیکناه   عزم درست ایتدی قلوب قطع راه

چونکه نصیب اولمیه کر حصول مرام   عزتله اکرامله ویردی سلام

عذرنی تمهیده قلوب اشتغال
ایلدی تفصیله تبیین حال

دیدیکه ای نار حقیقت کذار
صنعمه بنی ناکس و ناسازکار

ایتمه بو حجیله بکا تهمتی
بن کما حاشاکه ایدم منتی

واقع اولان حاللی حسب الوداد
ثبت ورقم قلمدن بودر مراد

مرتبه که صرف اندیسه ماه و سال
جمله تذکر قلوبن بی ملال

دیدهٔ انصافله شام و سحر
ایلرم اول دفتره تنها نظر

نفسمه سرزنشله خطاب ایلرم
پندله توبیخ عتاب ایلرم

کیم صقن ای نفس قلوب غفلتی
کسبمه قرینکله اولان الفتی

راه محبتده قلوب سعی تام
بذل سخا اوزره اولوب صبح و شام

کندوکه بر شخصی خلیل ایلدک
کوکلنی الوب سعی جمیل ایلدک

مال و منالیله اولوب مشتری
چونکه کتوردک اله بر کوهری

سهوله الدن چقارب رایکان
ایلمه کم کشته آنی ناکهان

کاراقاربله اولوب مشتغل
غفلتله ایلمه آزرده دل

نفسه بو وجهیله ایدوب نصح و پند
رشتهٔ پیوندی قلوربن پابند

کرم اوله تاکیم روش اتحاد
اولمیه ارخای عنان وداد

صورت عنوانی بودر نامه‌نک
قصدی بودر بو دل خودکامه‌نک

صانمه آنی باعث منتدر اول
نامهٔ توفیر محبتدر اول

دکلر

دکلدی چونکیم آنی اول ارجمند
مبلغ ادراکنه قلدی پسند

ایلدی تجدید عقود عهود
نیتو مار اولدی وجود

ایکی طرفدن اولوب اعتذار
قالمدی آیینهٔ دلده زنک غبار

مهر ایله پیوسته قلوب صحبتی
بردخی قطع ایتمدیلر الفتی

عاقل اودر پند آله بو قصه‌دن
بخت و نصیب آلسه بو حصه‌دن

استیرسک کیم قلمه سن اختلاط
شرط مودت ایدوب احتیاط

محرم ایدین کندوکه بر همدمی
ذوق و صفا بیله کچور عمرکی

خاطره غم قلمیه دیرسک خطور
ایله هواسالکه کسب حضور

هر کیشی دنیاده صغیر و کبیر
دوستدن البته اولور ناکزیر

خانهٔ دهر ایچره غم احتیاج
آدمه جنسیله ویرر ازدواج

طبع بنی آدمی فیض آله
جنس عدنی ایلدی بی اشتباه

الفت و انسیله اولوب بهجت
بعضیسی بعضیله بولور تقویت

عالمی ورایت یوری بیرکار اولور
تا بوله سن عندی بر همکار

علمدم و همدم مشرب غمخوار اولا
تسلیهٔ خاطر افکار اولا

بولمز ایسک یار حمید الخصال
عزلتی ترک ایتمه جهانی مثال

یعنی چکوب فتنهٔ یاجوجه سد
کورمه منافق یوزینی تا ابد

روضهٔ دهم در فوائد اعتصام بحبل متین تسلیم و توکل و عوائد انقطاع و انفصام از سررشتهٔ اوهام و خیالات توسل

در طلب الرزق

ای کرم خلقه قلوب استناد ایلمین خالق کونینی یاد
غیره ایدر حرص ایله عرض نیاز مردم اولان سخرهٔ ارباب آز
یوقمی حجابک که اولورکن کفیل رزقکه تقدیر قدیر و وکیل
حرص و تمنا ایله هر روز و شب جمع قویوب خلقی صنورسن سبب
عالمه روزیده هر مار و مور قوتی کفافینی ویر بیقصور
جمله درو دامه بن غار آن زیر و زمین و سر کهسار آن
نحوه ویرر رزقنی تقدیر ایدر مایدهٔ لطفیله سیر ایدر
فیضنی عام ایتمشیکن صنع حق صونمیه حاشا سکا سدرمق
همت سعیکله قلوب کشت و کار ایلمه کسبکله صقن افتخار
کسبه سکا قدرت و قوت ویرن صحت و اسباب معیشت ویرن
زاویهٔ دهره قلوب خانقاه خلقه خدا ایلدی ارامگاه
اولمغیچون مسکن ابن السبیل بدرقهٔ لطفنی قلدی دلیل
مطبخ جودنده نعمی حساب هر کسی حالنجه ایدر بهره ور
چونکه اکا سندخی قلدک نزول نزل کرامانه بولورسن وصول
عالمی سیر ایلر ایکن اول کریم سن نه روا در چکه سن خوف و بیم
کار خداوندیه تسلیم قل قلبکه بو معنی یی تفهیم قل

دلدن

ولدقی ایدب جملهٔ اوتامی سلب آدمیسک حکمهٔ غم جوع کلب
طفلکن اول کیم سکا دندان ویرر غم یمه سیر ایتمکیچون نان ویرر
جملهٔ عیبکله الوب بر غلام سنکه مراعاتن ایدرسن تمام
ایتمیه می خالق کونین اولان رازق دارندهٔ دارین اولان
عقدهٔ اشکاله ویرب انحلال ایلمه کوبنده یه هرگز سؤال
کیم نیجه کر صبر و توکل قلوب ترک خیالات توسل قلوب
کوشهٔ عزلتده چکوب اضطراب اولمدی کسب ایتمیجک فتح باب
حاصلی در بسته اولوب آسمان قرص فلک صونمدی بحر لیه نان
ات اکر حق توکل ظهور کلمزیدی خاطره هرگز فتور
بلکه تکلفانه توکل در اول عین تقاضای توسل در اول
آیینهٔ قلبک اکر اولسه صاف طوتمزیدی زنک بلای کفاف
بویله بیورمشدر شه خاص و عام من عرف الحلد علیه السلام
حق توکلله ایدب اهتمام قطع رجا ایلیکور صبح و شام
مردم اولوب ساکن کنج خمول ایتمکوز دعوت غیری قبول
نعمت بیحدله شام و سحر غیبدن ایلردی خدا بهره ور
مرغ سحر کیبی که ایدب صفیر صبح اولور کرسنه شام سیر
دلدن ایدرسک غم اسبابدن کسب صفا ایله ایدرسن حضور

اولکه هما کبی آچوب پر و بال   اوج قناعتده اوچر ماه و سال
نیته که پرندهٔ روی زمین   سفرهٔ لطفندن اولور خوشه چین
هرکه تسبب قله نسیانله   ملزم اولور فرقهٔ حیوانله
ذاتکه مقصود دیه قطع نزاع   جانله بو قصه‌یی قل استماع

داستان آن زاهد که کوزه اش بچاه فرو رفته وگفتار بتضجر شفاه گفته

در توکل کفاف نفس

خامهٔ آثار بلاغت نظام   قلدی بو تفصیل ایله عرض مرام
ملک حجاز ایچره که اولدر بهشت   وار ایدی بر زاهد نیکو سرشت
زهد ایله شهر ایچره بولوب اشتهار   ایتمشیدی قصد ایله ترک دیار
بادیه‌ده دشته ایدوب که خرام   که سر کهساری ایدردی مقام
شوقله طاغ اوستی و کوه اکا باغ   بولمشیدی خلق جهاندن فراغ
جانب دشت ایچره کزرکن مکر   بر کون اکا اندی حرارت اثر
سوز دلندن طوتشوب خار و خو   صالدی سپهر اوجنه بر بر علو
آب اولوب بادیهٔ هولناک   اولمشیدی سینه صفت چاک چاک
صورت نفی اوزره ایدی آنده ما   دوشمز ایدی سایهٔ ابر سما
هر یکادن حدت باد سموم   اکا اجل کبی ایدردی هجوم
جاننه اود دوشدی و کوپردی تاب   بولمدی نوش ایتمکه بر قطره آب

ایلریکن

ایلریکن سعی ایله هر سو نگاه   اولدی هویدا اکا بر اوزکه چاه
سوردی یوزن خاکه فرحدن همان   چاهه آقوب صو کبی اولدی روان
کوردی درونندهکی آب زلال   چشمهٔ حیوانه شبیه و مثال
کوزه و حبلیله اولوب آبکش   ایلدی بر جامله دفع عطش
کوزه‌یی بر داخی صالوب اکه جهت   قلدی وضو ایتمکه عزم درست
محکم ایدی کرچه او حبل متین   ارّهٔ قدر ایله کسلدی همین
کوزه قضا ایله قالوب چاهده   زاهدی بند ایتدی سر راهده
کرچه که چوق چکدی بلا و تعب   بولمدی آخرجه اما سبب
یاد حسم قلدی اولوب بیحضور   کیمسه چایدن اولمیه دور
تا که مکر کوزه چیقوب چاهدن   کتمکه یا امر اوله اللهدن
لیک ایدوب قعرسنی جایکه مقر   کوزه‌یی سوق ایتمدی ست قدر
مسکن اولوب زاهده اطراف چاه   آنده قرار ایلدی تا دیرگاه
عاجز و بیچاره قالوب خشک لب   کوزه و دستور ایدرکن طلب
ناظر ایکن چهره یکا نزدیک و دور   ایلدی بر آهوی وحشی ظهور
تشنه و دل سوخته جویای آب   جانب چاهدن بکا قلدی شتاب
سوز حرارتله قلوب جستجو   چاهه نظر قلدی و کوردی فرو
امر خداوند ایله اول آب پاک   چشمهٔ حیوان کبی آقوب تابناک

بولدی تحلحل بر اولوب چاه عسل   طشره یه آقدی نته کیم جویبار
بالشکد موج اوزره دریا مثال   ایچمکه آسان اوله تا کیم غزال
آندن ایچوب آهوی وحشی تمام   ایلدی تعجیلله عزم کنان
کوزه چقوب طشره اودم آبله   زاهد آنی آلدی تب و تابله
ایلدی بو حالته چونکیم نظر   دوکدی کوزندن نیره خون جگر
گریه و افغانله بی اختیار   ایلدی تا کان سمواتی زار
دیدیکه ای عالمه فریادرس   فضلله آهویه ویرن ملتمس
بهتر اولوب قدرله بندن غزال   باکه ندن در بو قدر ابتذال
منهی راز ایلدی اولدم خطاب   قلدی بو گفتارله ردّ جواب
کای یم عرفانه اولوب آشنا   دیدهٔ تحقیقه ویرن روشنا
راه توکلده اولوب ناسپاس   ایلمه آهویه وجودک قیاس
سن کلیجک چاهه اولورسن یقین   ملتزم کوزه و حبل متین
ترک سبب قلوب اهو مدام   قید رسن اولمز اوسکنه دام
لطف خداونده ایدر رسما   سرعت ایدر اکه حصول مراد
جوشه قلوب لجهٔ ذکر کرم   ایلدی سیراب آنی لاجرم
زاهده قلبنده کی عیب نهان   آنده بو آهو ایله اولدی عیان
بولمغه خط دل خودکامه سی   سنده طاعت آلت هنگامه سی

چک

چک الکی کسبله تعابدن   تهیئهٔ آلت و اسبابدن
تاکه ایده لطف الهی ظهور   ویرمیه اسبابه تعلق فتور
سالکه بو راه سلامت بیتر   عارفه فی الجمله اشارت یتر
خلقه نه حاجت بو قدر قیل و قال   ایتمه جنانی دخی بسط مقال

فصل فضیلت در عزلت و وحدت

روضهٔ یازدهم در تقریر منافع گوشهٔ عزلت و وحدت و تحریر مضار اختلاط ناس و کثرت بر موجب فحوای السلامة فی الوحدة

ای هوس الفت ایدن صبح و شام   ایلمین صومعه کنجن مقام
گوشهٔ خلوتده قویوب وحدتی   قلبه ویرن تفرقهٔ کثرتی
خلقله پیوسته قلوب اتصال   صحبت و عشرتده اولان ماه و سال
گوشهٔ عزلتده ایدوب احتیاط   ایتمه عوامیله وارب اختلاط
سبزه اصوب چشم گهرپاشکه   عقلکی جمع ایله یوری باشکه
کنج خفا ایکره قلوب اختفا   خلقله جمع اولمه که بو قدر صفا
مدبر ایدر مقبلی اقبال ناس   تا می زر صافکن ایلر نحاس
عارف اولان قلبه اکر همتی   گرچه کثرتده بولور وحدتی
صورت اخلاصله عجب بو الهوس   صانمه بو معنایه بولور دسترس
خلوت اولور گرچه که در انجمن   ویرمز او خاصیتی هر انجمن
استر ایسک کسب کمال حضور   خلقدن ایت کندوکی مهجور دور

قطع امید ایتمدین اغیاردن ایله وصلت عوسن یاردن
صحبت اغیاردن اولسک جدا قلبک اولور محرم سرّ خدا
هر نقدر خلقه اولورسک قریب حق سنی قربتدن ایدر بی نصیب
قاف قناعتده سکون اوزره اول ترک ظهور ایلمکون اوزره طول
ترکی ایدب باشکه عالمده تاج قلبکه ویر تجرید ایله ابتهاج
وحدته میل ایله قویوب کثرتی عارفک اولدر سبب عزتی
ملک تجردده اولان پادشاه سلطنت عالمه قلمز نگاه
اوج قناعتده اولور گوشه گیر هر کیم اولاکون کبی روشن ضمیر
غرقهٔ زهد اولی لا انتبا قله لهاری ایدر جایگاه
آنده واریر نفی خواطر قلور ترک قیودات مظاهر قلور
تصفیهٔ قلبله شام و سحر عالم بالاده اولور جلوه گر
اولمیه آیینهٔ دل تابناک آنده هویدا می اولور نور پاک
داکه زهد له اولوب آشنا مصقلهٔ عزلتله روشنا
انس خدا ایله بولوب قربتی حکمه جهان ایلیه عزم وحشتی
عاشق شوریده یه بیدر حبیب همدم و همصحبت و خویش قریب
قلبنه اکلنجه بیتر فکر یار فکرت اغیارله اولمز فکار
عزلت ایدب ایله غریب بعید فرد و وحید اولکله اولماس فرید

گاه اولوب دشته مثال غزال خاکه دل صافیله روی مال
باد صفت کوهه چیقوب گاه گاه مصطبهٔ غاری قیلار امکاه
ساکن طاعتکه دشت و جبال حمل ریادن اولور آسوده حال
چونکه دکل قصد ارائت مراد ممکن اولور آنده صفای فؤاد
محرم اسراره ایدب کشف راز استدوکی کبی ایدرسن نیاز
منظر خلق ایلیه قلمه طاعتی زهد و عبادتله بولور شهرتی
آفت اولوب آخره شهرت اکا عادت اولور ترک عبادت اکا
دیده دن اول نسنه که محجوب اولور جمله جهان خلقنه مرغوب اولور
فصل بهار ایلیه طلوع آفتاب هر گون ایدر عرض علو جناب
قدرله عالمده اولوب خاکراه کیمه اکا ذره جه قلمز نگاه
فصل زمستان اولوب اما سحاب چهره سنی ایلیه زیر نقاب
هر کیس ایدر عرضهٔ شور و شغب لرزه قلوب اولسته ایلر طلب
مردم دانایه دکلدر نقصان چوق بولنان نسنه اولور رایگان
خلقله اکثر دوشمک اجتماع عیبکه جوینده بولور اطلاع
مردم آچوب قدحکه اعدادهن خاطر احبابه ویرر سوء ظن
گوشهٔ عزلتده طورر سک ولی دخل ایده من کیمسه خفی و جلی
ایلیه دشمن نقدر احتیال پرده کشای اولمغه بولمز مجال

زهدله مرشد شیخ عزیز الوجود / ایلمش تحصیل مقام شهود
کشف و کراماتله اولوب عیان / اولدی لا بدیله فرید جهان
تکیه ده بر ایکن اولورکن مقیم / طعنهٔ منکرله جگر خوف و بیم
خصم کاکاسنا دمعایب قلور / مظهر اصناف مثالب قلور
اهر خداوند ایدر سوب ناگهان / ایلیه جانی ننه تسلیم جان
وصف جمیلنده ایدب اتفاق / ترک نفاق اوزره ایدرلر وفاق
اوزتر آنک عیبنی اولا خاک پاک / ستر ایدر احوالنی کنج مغاک
خیره دونوب ماحصل شور و شر / ایتمز اولور عیبنه عالم نظر
ایلمده کراماتی بولوب اشتهار / مدحتی دللرده قالور یادگار
کثرت رؤیت که فصاحتدر اول / داعیهٔ قلّت حرمتدر اول
حرمتنک الده یکن ایدب عزلتی / وحدته تبدیل ایده کورکثرتی
الفت ایدن خلقله مرجوح اولور / شاهد کاذب کبی مجروح اولور

داستان زاهد نو طریق که محروم گشته بود برکسب رفیق شفیق

کوی حوادثده اولان ره نورد / بویله خبر ویردی چکوب گرم و سرد
برکون ایکی زاهد فرخنده فال / کوشهٔ خلوتده ایدردی مقال
دوستدبری ایلدی اولدم خطاب / دیدی که ای مرشد زهد انتساب
علم تصوفده قلوب سعی تام / صرف مساعی قلورز صبح شام

لیک قالوب قالده حال ایتمدک / قالمزی زر کبی قال ایتمدک
ضایع اولوب بو قدر اوقاتمز / ایتمدی انتاج مقالاتمز
غیره نظر دیدیه اولدی سبل / روشنی چشمه ایرشدی خلل
کل ایدهلم بر یکا عزم سفر / قلمیلم غیر ینه حقک نظر
خلق جهاندن قلهلم انقطاع / ایلیلم ترک صفا و سماع
مطبخ دهر ایلکره اولکیم مقصور / کوشش انسانله ایلر ظهور
لطف خداونده قلوب اعتصام / ییمیلم عهد ایدب آندن طعام
عیش ایدهلم بعض مناجاتله / بیخ درختان و نباتاتله
بحره طالوب کوهر نایاب وش / عالمی کشت ایلیلم آب وش
غار و شکاف ایلکره مقام ایلیو / منزلمز کوه لکام ایلیو
تا ایره جکدر روز پسین اجل / خلقله جمع اولمیلم ماحصل
همدم صادق آنی چون قلدی کوش / قلزم امواجه دونوب ایتدی جوش
ینک ایدوکن اکلدی کردارنی / خیلی پسند ایلدی کفتارنی
ایلدیلر بعده حصول الوفاق / عزم سفر قلدیلر اتفاق
مسکن مألوفی قویوب شادکام / کتدیلر اول کوهه که دیرلر لکام
اولدی قلوب عزلته عهد وثیق / آنده بر صویه سالک رفیق
ایتمکیچون حقه عبادت مدام / هر بری بر کوشه ده طوتدی مقام

در حل [illegible] امام

آنده بر غاره کیروب مستقل / طاعت مولایه اولوب مستغل
بسته اولوب عزکره راه گذر / بلمدیلر بری بریندن خبر
قلدی قناعت دل آکا هله / بر بریسی ما قسم الله ایله
آلده اول ساده دل و نو طریق / کاولمشیدی یولده کدرکن رفیق
ایلمیوب حسن توکلا بکار / اولدی غم قوتله خاطر فکار
کوردیکه طاعاته قلوب اشتغال / قوت قناعتله کچنمک محال
جاننه کار ایلدی غایتده جوع / رای فراغتله کورندی رجوع
خاطره ایتدیکه قلوب ترک کوه / شهره اینوب ایلیه عزم کروه
علمه قلوب همت و سعیین مزید / خلقه مفید اوله و هم مستفید
اکل حلال ایله قلوب عیش و نوش / طورمیه کوه ایچره مثال وحوش
اوزلدی بو فکری ایدوب حاصلی / منزل عالی قویوب اسافلی
آخر ایدوب عقلله بیگانه لک / طاغی قویوب ایلدی دیوانه لک
قصد هبوط ایلیوب اول ناتمام / آکه نصیب اولدی نزول مقام
بلده‌ده طرسوسه کلوب ناکهان / ایلدی انده یکا صرف عنان
علمه اشهر ایچره بولوب احترام / آنده قرار ایلدی بر ییل تمام
بر کون ایدوب جانب دشتی مقر / ایلرکن عالمه هر سو نظر
کلدی بری اول ایکی همراهنک / طوردی قبیر بنده گذرگاهنک

اولمشیدی چونکه محل عتاب / اوغرایجق غفله قلدی خطاب
دیدیکه ای صوفی طاهر سرشت / جای نه اولوب عهدکی قلدک شکست
زاویهٔ غاری قلوب اختیار / کوهی قویوب ایلمیدک فرار
سنده کوردک آنی کیم اولیا حبیب / لطف و کرمدن بزه قلدی نصیب
فیض الهیدن اولوب بهره‌مند / قدرکی ایلردی خدا ارجمند
صوردی اکا کیم بزه لطف خدا / کوشهٔ عزلتده نه قلدی عطا
دیدی اولوب سوق الهی دلیل / ایلدی اوچ درلو عطا جزیل
طی مکان ایله اولوب محترم / شهر قلمغه ایده زیر قدم
ایلدی هم امر خداوند پاک / صفحهٔ آبی بزه مانند خاک
هم دخی مقصود اولنجی اجتناب / چشم عدودن قلورز احتجاب
بویله دیوب سالکه اول نکته دان / غیبت ایدوب کوز کوره اولدی نهان
کشف و کراماتنه اولوب طالبی / آکه قسم ویردی آکوب واجبی
کیم بکا ای مهر سپهر وفا / ظاهر اولوب بر دخی کوستر لقا
ایتمزیسک عرض رخ تابناکی / عزت بی حد ایله اولدم هلاک
ایلدی اول امر در فیع الحجاب / مهر منور کیبی رفع حجاب
دیدی نه در ایله مرادک سؤال / طورمغه بر دم دخی یوقدر مجال
عرضه قلوب لابه و سوز و کداز / دیدیکه ای فاتح ابواب راز

عزلته جانیله ایدوب عودتی
قاطع اولوب رشتهٔ انسیتی

التسم اگر قطع فراز ونشیب
اولیه می که بو حالت نصیب

دیده امید ایتمه که ضعف یقین
خائن ایکن ایلیه نامک امین

وحشت اولوب باعث وحشت سکا
فایده منداولمدی عزلت سکا

سن سکا اندک یورای بوالهوس
اکمه امل تخمنی امیدی کس

جایز ایدوب زیر سحاب نقاب
بیلنه غروب ایلدی اول آفتاب

زاهد بیچاره قلوب نامراد
بولمدی اول شدر غمدن گشاد

افسر اقدامی ایدوب باشه ترک
بیلنه همت کمرن چکله بر کل

ثابت اولوب ایله عرض وفا
روز حوادثده نته کیم کوهسار

اوج ولایتده بولوب رفعتی
جمله فوت ایتمزیدی فرصتی

عاقله تسلیم وتوکل گرک
حین شدایدده تحمل گرک

ایرکوره هرسن درنا یابه جنگ
رهزن اولورسه سکا خوف نهنگ

صبر وثبات اوزره اولورسک اگر
گوهر مقصوده بولورسن ظفر

گوشکی طوت کیم طولو در شش جهات
نکتهٔ سنجیده ما فات فات

گوشهٔ عزلتده قلوب اجتهاد
ایله سک نفسله تحکیم جهاد

ممکن ایکن عالمه سلطانلق
برسک اگون ایلمه سکبانلق

بسمله تن پرور اولوب جیسکی
شویله دیرلکلم اگرانسیکی

نازو

نازو نعیمیله قلوب انتعاش
خلقله جمع اولمه برای معاش

برگ درختان بلوب قوت جان
روح مجرّد اوله گور جاودان

جوعله کسب ایله صفای درون
اولمه جبانی کبی غمدن زبون

روضهٔ دوازدهم دربیان مرتبت قناعت وفضیلت اکل حلال که رکن اعظم استجابت دعاست بدرگاه واهب الآمال

اکل حرام زر احتساب
نصیح وسید

ای طلب نازله آشفته دل
غرقهٔ دریای غم آب وگل

کثرت اکلیله قلوب ابتذال
حوصله تن پرور اولن ماه وسال

ایلمه بیهوده چکوب خوارلق
مطبخ دهره اگر شکم خوارلق

آچمه ایکن عالمه عین طمع
عاقله ایدر سخن مقنع

سفرهٔ دعوتده قلوب ازدحام
مؤمن ایسک ایلمه میل حرام

بو قدر سعی ایتمه که اول جسم پاک
برگون اولور گوشهٔ قبرانده خاک

بعضی انک طعمهٔ دیدان اولور
خاکده دوشوب بعضیسی نیران اولور

زاید اولوب جمله بو ناز ونعیم
جای ایدرسن درکات جحیم

سرنه بولورسک نته کیم اسباب
طورمه اوکتمکده ایدرسن شتاب

عارض اولوب جمله حرمت غنی
یادوکه کلمزمی قیامت یغی

آچ گوزکی ایلمه قصد وبال
آز بولنور شمدی طعام حلال

قل تشکمک بوی قناعتله سیر
واسطهٔ نانله اولما اسیر

اکل نفع ایده قلوب اهتمام   کوزلمه ای خواجه مکرر طعام
مائده نک کرچه که انواعی چوق   چونکه دفع ایلیه ده هیچ فرقی یوق
حکمه جهان الجره عنصر امتنان   نان جوینک ییده شکر ایت همان
رویک ایدب زهد و قناعتله زرد   اول ره عزلتده کزش کبی فرد
هر کون ایدب معده کی سیر پیاز   طعمه ایچون ایلمه عرض نیاز
کوزه آب اوله اگر ماحضر   خشک لبان آنی ییر سد و شیمه تر
صونمه طعامه بلکه جرمتن   تلخی عیش اکا آنک لذتن
سفره خوان اوزره چو کوبنجه جاب   چینمه مانند علفده دواب
هرکه مباحاتی قیوب صبح و شام   غفلت ایدب ایلیه اکل حرام
نعمه جهل روز چکوب العین   دعوتی اولمایه اجابت قرین
صورت جهلینه انک متصل   قصد مکافات اوله روز جهل
درکه عزتده بولوب قربتی   حله تکمیل اولنور حرمتی
هرنه دعا ایلسه اولوب قبول   صورت حرمانله اولمز ملول
ایکده حاصل آنی صنع خدا   اعظم ارکان قبول دعا
دعوتک اولسون دیر ایسک مستجاب   میل حرام ایلمه قیل اجتناب
هرنه بولورسک یمه بی عیز فرق   غثی سمین اکلمه تمییز قیل
آدمه بر لقمه طعام حرام   بویله اولور کن سبب انتقام

اکل حرام اوزره اولان روز و شب   اولمیه می مظهر خشم و غضب
عاقلسک قلبی کدر بی غش اول   صوم و صلاتیله ریاضتکش اول
شبهه سز استرسک اکر نان و آش   کسبله کار اوزره اول کوقل معاش
کاسب اولدی ذات رسالت پناه   ایلدی اطلاق حبیب الله
اکل حلال ایتمکه لیل و نهار   کسبدن افضل دخی اولمایه کار
قوتکی قوتکه صرف ایت مدام   تا که کله حالکه حسن نظام
قدکی لام ایلمسک ماه و سال   صانمه بو حال الجره بولورسن حلال
ایلمه بیهوده چکوب خجلتی   عار ایله کار ایلمه دن نفرتی
صرف کفاف ایتمکه فخر جهان   حضرت موسی کبی اولدی شبان
اولکه جهان ملکنه سلطان ایدی   تحت حکومتده سلیمان ایدی
ذی نکینده ایکن انس و جان   ایلدی تحصیل زنبیلله نان
اشرف خلق اولمشیکن انبیا   خاکی ایدرکن نظری کیمیا
هر بری بر کارله مشغول ایدی   کسبی ایله واصل مأمول ایدی
سن ده کرکدرکه قلوب دقتی   ایلمه تن پرور اولوب غفلتی
زهد و صلاح اهلنه حاصل مدام   طعمهٔ پاکیزه کرکدر ادام
جوعه خبر دیر اولان صبر ایدر   نفسنی کسر ایتمکیچون جبر ایدر
نیچه بنا تاتی که اولدر مباح   یرده قناعت ایدر اهل صلاح

تمثیل

داستان دختر که سالی بنیاتا قناعت کرد و قصه به لمانز وجاهه

باغ روایتده اولان نخلبند ویردی بو یلوزدن خبر دلپسند

بر دم فرخنده مکرمی جمال وار ایدی بر زاهد نیکو خصال

ایتمشدی بصره ده غالب وطن نامنه دیرلردی انک بوالحسن

وار ایدی بر دختر نیک اختری اولمش ایدی بحر صفا گوهری

بولمش ایدی زهد ایله قرب اله رابعهٔ دهر ایدی بی اشتباه

اولمش ایدی ساکن بیت الحرام قلمش ایدی کنج فراغی مقام

کندوسی طاعتده قلوب اشتغال چکمز ایدی دهر الندن ملال

زاهد صد ساله قلوب التزام امر معاشن قیورردی مدام

هر سنه معتاد ایدردی کرم اکه بسی وقت بیسه درم

صبر و قناعتله ایدب اکتفا بیر بیله دق اکه ایدردی وفا

بولمغه بر موجب عادت وصول بر سنه گوندردی ینه بر رسول

اولدقده غنی دلخواه اکا ایلدی اول مبلغی تعیین اکا

حین سفر جیسم ایدب اما سفیر گوردی او توز درهمی غایت حقیر

غالب اولوب طبعنه میل کرم مبلغه ضم اتدی یکرمی درم

خاطره نیل ثواب جزیل ایلدی بیچاره آنی قال وقیل

زاهده چون عقده یه ویردی گشاد صوردی ندن در سبب ازدیاد

شرح

شرح و بیان ایلدی موصل اودم مبلغ مزبوره نه قلدی ضم

گوش ایدیجک زاهد اولدی ملول دیدی که ای مرد کثیر الفضول

صنعمه که توقیر طعام ایلدک باکه بو ییل قوتی حرام ایلدک

والده بیچاره اولوب چاره ساز ایتمز ایدی غیره بنه دستی دراز

امر معاشنده قلوب اهتمام کسبله کار ایلر ایدی صبح وشام

باکه کفاف اولمغه کلدکجه سال ایلر ایدی عرضه قوت حلال

طعمهٔ پاکیله قلوب ابتهاج کمسه یه عرض ایتمز ایدیم احتیاج

سن بو ضمیمیله خلاف مرام قوت حلالی بکا قلدک حرام

دیدی رسول ای زرهٔ پاک اعتقاد گرچه بو کار اولدی خلاف مراد

عارض اولوب رحمله شفقت بکا خیر ایچون اولدی بو جرأت بکا

اتدوکیم نوکه الفافک حرام باکه حلال ایت آنی سن ای نیکنام

حصهٔ تعیینک اولوبدی قصور بن انکه خلط اتدمیه ایله دور

دیدی ویرب شبهه یی بو اختلاط اولدی بکا داعیهٔ احتیاط

مبلغ ملحق بلنمندی عیان ممکن اولوردی دیدکک بی گمان

شبهه ایدب لیک سرایت تمام ایلدی افساد صلاح طعام

چون علهٔ عقبایه بولور رسم وصول ایلمزین جمله سن انک قبول

اکل هنا تا نه قلوب اشتغال ایلیه یم صبر له تکمیل سال

فارغ اولوب بعض مباحاتلر
عیش ایدرین نیجه بنا تاملر

چونکه ظهور ایلدی بو امتناع
کتدی رسول آیلدی دفع صداع

مرد ایسک ای سالک راه طلب
تابع اولوب اول زنته اولکر ادب

ناقصة العقل ایکن اول خوش نهاد
اتدی کفا فنده قوی اجتهاد

ایلدیکین دعوی فضل کمال
لایق اولورمی سکا قصد وبال

زهدله مردانه لک ایت کیم مدام
اولمیه رهزن سکا میل حرام

حرصک اولوب کوزکوره شرمندهسی
اولمه صقن فرج دکلو بندهسی

قلبوکی مانند طفل رضیع
ایلمه محتاج شریف ووضیع

حرمت اکر زود واکر دیر اولور
عاقبة الامر کلوکیر اولور

جوع سحر تصفیهٔ روح ایدر
قلبه صفا بابنی مفتوح ایدر

کنج قناعتده حضور اوزره اول
عزتکو بینله ظهور اوزره اول

کوی قناعتده اول اسوده دل
اولمه جبانی کبی آلوده دل

روضهٔ سیزدهم در تحریض علو همت و سمو منزلت و تعریض ترک جدال و خصومت و مراجعت بمجلس ارباب حکومت

ای غم عزلیله اولوب مستمند
منصب وجاهیله اولان شهره بند

ایلمه دنیاده اولوب زیردست
منت ارذالله قدرک شکست

صنمه که نادانه قلوب التجا
چهره کشی اوله حصول رجا

نادانه منت ایتمکدن
قناعت ایله اسهل توکل
اولمقدر فتح وبند

علت

علت نصب وهوس جاهله
عرضکی بذل ایلمه هر جاهله

عرض نیاز ایتمه تنزل کنان
صکره تصوردن ایدرسن زیان

همت ایدر کرچه که قلع جبال
لیک کرک قلعنه آنک رجال

راجل اولوب دکمه خر اولمز رجل
آتنه اطلسدی بنیای جل

بو قدر اوکیم قبلهٔ حاجات اوله
ملتزم امر مهمات اوله

قالمدی اخباری کذب عالمک
شمدی فلکده آدی وار دملک

ملک جهان ایچره قنی بر کریم
کیم ایده بیدلکره لطف عمیم

شمدی ایدر عجز کیمه ایتسک نیاز
بر قوی عهد ایتمکه بیک دولو ناز

یوق یره بذل ایلدیکن آب روی
بیکدر اوکیم ایتمیه بن جست وجوی

اولکه سنکدر قلکی تقدیر ایدر
صنمه که احمالله تقصیر ایدر

اولمه قلوب سهوله بیهوده رای
طاوارونله روز آزمای

اولمالکی بدرقهٔ عون آله
بسته اولور جانب مقصوده راه

همت ایدب فرقهٔ اهل کرم
بر یره جمع اولسه اکر بیش وکم

قصد وسائلدن ایدب احتراز
ایله خداونده که عرض نیاز

کر صدل دولته مفتون در
ایومه ایکن وقتنه مرهون در

ایلمجک وقت سعادت ظهور
جملهٔ مقصودک اولور بی شعور

چونکه خدادر سکا فریادرس
ایلمه تصدیعنه غیرک هوس

خدمت نادانی قلوب ماه و سال / حکمه تضرع علّه غم ابتهال

کرسه اظهار ملال ایلمه / عرضهٔ کیفیت حال ایلمه

فقر و فنا بیله چکرکن عنا / صورت اقبالله کوستر غنا

کسب صفا ایلیوب آینه وآس / کهنه نمد کیمه سی کی قل اختیار

کوه وش اول صبرله ثابت قدم / ویرمیه تا باد حوادث الم

ویرمه کسی کیبی عدو اضطراب / پردهٔ ناموسله قل احتجاب

عرضکی حفظ ایت که ولی النعم / عشقکی حرام ایلکد مانند دم

ایتمه قلوب عشقکی هر دم بلند / مجمرهٔ غمزه وجودک سپند

قلزم عرفان اوله کور مرتعش / تا کدر ویرمیه از رخس

ایلیوب افراطله تفریطی ترک / معتدل اول تا دم آهنگ مرگ

اویمه هوایه نته کیم برگ کاه / یوقسه ایدر چیمکی پامال راه

سرو صفت بکله مقرک مدام / ایلمه تحریکله مردم قیام

خفت ایدرسک سنی انجام کار / لعبله کوکدن اوچورر روزکار

کوشهٔ تخمانه‌یی ایدب مکان / کویله آغز دوشمه رطل کران

طولموب الی اوزره بو کو احترام / عیش ندی باشنه خلقک مدام

روز خصومت کوزدب نام و ننک / ایلمه نادانله آشوب جنک

شتم غلیظ ایلیه تا که سفیه / قلمه اولوب سنده وضع کریه

هرکه سویلرسه کانیک و بد / لایق ماهیتی در قلمه رد

قصد جواب ایتمه که نادان دکر / ناطق اولورسه نوله حیوان در

اولمیجق ایکی طرفدن جدال / خلقه اولور امر خصومت محال

عاقل و دانا اولیجق جانبین / صنمه کلور عرضه خصومتکه شین

عاقل اولان خصمه مدارا ایدر / لطفله اعدایی احبا ایدر

عرضکی خصمکدن ایدب اشترا / سویلمه الزامه قلوب اجترا

هرکه اویر احمقه نادان اولور / عاقبت کاری پشیمان اولور

خصمه ایدب خشمله عطف عنان / عزم امیر ایلمه دامن کشان

غالب اولورسک ایسه سن جدال / ایلمه حکامه وار ابتذال

ترک دعای و خصومات قل / جنکی قویوب میل مواسات قل

صلحه ایدب جدله سعیک بلیغ / همتی صرف ایله بیدریغ

استدوکن خصمه ویرب درنک / آدمیسک ایلمه کین پلنک

غالب ایکن خصمنه اعلی کرم / عرضه قلور کایه علوّ همم

مغلطهٔ خصمله ارباب نام / قصد جلوس ایلیه قلمز قیام

لازم اولوب شاهد صدق مقام / صورت دعوایی صنورسکز محل

شاهد عادل بو حکایت بتر / عارفه تلمیح و کنایت یتر

داستان عمارهٔ عالی همت که بنام نکرد در حین مطالبت

نصیح پند حکایتی

موی شکافان گروه روات — قلدی بو اسلوب ایله عرض نکات
واردی سر مردم عالی نسب — صاحب فرهنگ و وقار و ادب
بدرقهٔ دولت اولوب رهنمای — ایتمشدی جانب بغداده جای
طبعی اولوب همتی گبی بلند — قدرنی قلمشدی خدا ارجمند
عامر اطراف ایدی هر صبح و شام — اولمشدی ذاتنه عماره نام
بی سپر راه کرم ایدیدی — واصل سرمنزل احسان ایدیدی
باعث اولوب قدرته شان کرم — اولمشدی عنصر بنیه شاهک ندیم
داخل ایدوب مجلسه منصور آنی — ایلر ایدی لطفله مسرور آنی
هر نفس ایلر ایدی اقتران — اوج فلکده نته کیم فرقدان
برگون ایدوب نیت اجلاس عام — ایلدی شه خوابگهندن قیام
حاجبه امر اتدیکه دیوان اوله — مرد حشم زمرهٔ عرفان اوله
امر شه عالمی قلدی قوش — ایلدی دریا گبی عسکر خروش
وقت سحردن آچلوب بارگاه — باشلدی جمع اولمغه میر و سپاه
نوبت شاهی اولنوب ابتدا — طولدی سحر قبهٔ عالم صدا
صور صفت ناله قلوب کرنای — بحشره طعن اتدی حریم سرای
دهره صالوب ولوله آواز کوس — لرزه یه کلدی دل افرنج و روس
خسرو خاور دخی اول صبحدم — حجره سنی ایلدی فرش قدم

اولمغه دربان درپاشا — شعشعه دن دستنه الدی عصا
قصر سعادت اولوب ازدحام — طولدی خواص ایله قصر عوام
ایلدی اعیان اکابر جلوس — زیور قصر اولدی نقوش نفوس
اولدی او کون سدهٔ گردون نظیر — سجده که فرقهٔ میر و وزیر
صف صف اولوب چاکر زرین کمر — طولدی کلوب عسکر بری تیغ و تبر
اولدی حجاب سیر انتساب — خلقه او کون باعث منع حجاب
تختهٔ خلافتده شه کامران — خلقه هویدا ایدی بی امتنان
آنده ستمدیده قلوب عرض حال — وار ایدی هر کسده مجال مقال
قلمغیچون عدل ایله دفع ستم — اولدی گشایندهٔ باب کرم
جور ستمدن اولنجه دادخواه — دکلدیدی شاه رعیت پناه
اولمشدی خلقله عماره هم — داخل دیوان شه محترم
رفعت شانیله او مرد حسیب — شاهه او تورمشدی بغایت قریب
آنده عوامک بری ناگه همان — درد ایله بر گوشه دن اتدی فغان
قصد شهنشاهه کروبای صدای — باشلدی فریاده مثال درای
لطفله منصور اکا قلدی نگاه — صوردی ندر باعث فریاد و آه
دیدی که ای خسرو عالی نژاد — عیشمی تلخ اتدی ستم ایله داد
ظلمله عماره ویروب اضطراب — ایلدی معمورهٔ قلبم خراب

ضیعه‌می غصب ایتدی بنم بی سبب
ستمدی قلوب عرصهٔ شکل غضب

کوز کوره ویرانه قلوب مسکنم
مزرعه‌می آلدی آلمدن بنم

ایتمکیچون حاصل عمرم هبا
اسدی صاوردی بکا قلدی جفا

جملهٔ غلاتم اولوب صرصر شکست
سنبله‌وش قدرمه ویردی شکست

محنت گردونله اولدی ناپسند
قلدی امل تخمنی ناسودمند

بار ستم بوکدی بلمی داس وار
کارمی زار ایلدی بو کشتزار

کندم ایچون قالمدی جودن اثر
اتدی بنی حبه‌یه محتاج تر

مائل اولوب جانب عماره‌یه
شرعی زبون ایلمه اماره‌یه

عدلله تفتیش ایدوب احوالمی
شرعله حکم ایت بکا اموالمی

بوترهٔ دهر ایچره اولورسن گذار
تا که مظلومدن ایت احتراز

آتش آهم طوتمدن دامنک
باده ویرر خرمن عمرک سنک

گوش ایدیجک شاه عدالت نصاب
ایلمدی عماره‌یه قصد عتاب

طورمغه خصمیله برابر تمام
دیک کلوب ایتدی اکا امر قیام

ظاهر اولوب تا که تفصیل حال
فصل اوله شرعله نزاع و جدال

امر قیامیله چکوب اضطراب
خاطر عماره‌یه کلدی حجاب

طوردی قیام ایتمدی اول کینه نام
اوکدی اوکون باشنه روز قیام

طوردی غیرتدن اولسنیده رای
اوکدیشه دهره ستایش گرای

دیدکه

دیدیکه ای شاه عدالت رهین
خرمن عدلکده جهان خوشه‌چین

معدلتک بارنی نور فلک
گاو زمینیله چکر مشترک

طورمغی بیهوده قلوب اختیار
بلکه نه لازم که قیلم ترک عار

مجلس شرع ایچره قلن اختصام
خصمله دعوی ایچون ایلر قیام

ترک خصومت قلیجق بی جدال
اول بکا خصم اولمغه قالمز مجال

مزرعه‌کیم ایلدی بندن طلب
آنی بنمدر دیو ویردی تعب

ملک صغیرجه اگر بی گمان
ایتمزم آندن بکا عطف عنان

کوربکا منسوب اولمش حاکل
شرعله قلدم حجه‌یی اشتراکل

ویردم اکا حجت تملیکله
پاینی رفع ایتمیه تحریکله

چونکه قریبکده ویروب بکا جای
لطفله ایتدم قدمم چرخ سای

اتسه خصومت بکا عالم تمام
ایتمزم ای شاه یرمدن قیام

طورمیوب التسم یر بدر احتیاط
صورت رفع ایچره بودر انحطاط

واقع ایکن لطفله تشریف شاه
ضایع اولوریوق یره بی اشتباه

بویله دیوب ایلدی ختم کلام
همت بالاسنه اولسون سلام

آنده قلوب قصدنی تفهیم اکا
مزرعه‌یی ایلدی تسلیم اکا

شاهد الفاظ ویروب نکته‌یاب
بویله دیمشدر ای صحت نصاب

ملکی ایدی مزرعه عماره‌نک
کذب ایدی قولی او ستمکاره‌نک

حکم معوّمله خراجی دوبار / هر سنه اولوردی زر صد هزار
بحر شاهیده قلوب اجترا / ایتمیشدی اکه عدو افترا
حق صبر ایدیکن آنک بی جدال / ویردی اکا قلمدی عرض ملال
کرچه تحیاته اوتوردی تمام / ایلمدی لیک یرندن قیام
مرد اولیجق صاحب طبع بلند / شهرتی ارذاله اولمز پسند
خصمله دعوای بلوب ابتذال / عازم اولور ترکنه قلمز جدال
استیرسک کسب کمال حضور / خلقدن اول کوشهٔ عزلتده دور
کمسه ایله جنک و جدال ایلمه / آرزوی منصب و مال ایلمه
فارغ اولوب خصمکی الزامدن / چک الکی دامن حکامدن
زمرهٔ حکامه اولوب دردسر / ایلمه درکاه قضای معتبر
عار قیلسک اکله قضایی قضا / ویرمه جدل ایتمکه هرگز رضا
منصب ایچون ایله خصمک نزاع / ایله مدار ایله دفع صداع
اوج قناعتده اولوب شاهباز / دستکی هر ناکسه قلمه دراز

روضهٔ چاردهم در ابقای عهود و عقود و ایفای ما هو الموعود
وکما قال الله تبارک و تعالی و اوفوا بالعهد ان العهد کان مسئولا

وعده‌یه وفا ایتمکه
تحضیض و پند

ای ایشلکی قبلهٔ حاجات اولن / مرجع ارباب مهمات اولن
خلقی ایدوب وعدله امیدوار / ایتمه صقن خلقله خاطر فکار
عاقل اولان وعده‌یه ایدب وفا / طعنهٔ آزادله چکمز جفا

مردم دانا دل و آزرده خوی / عهده وفا ایله اولور راستکوی
ویرسه حلاوت نوله مانند شهد / ذائقهٔ طبعکه اوفوا بالعهد
اولکه اولور ذمت اعمای دین / خلیق اولور خلقه کمالیله شین
صورت امکان اولیجق رونمای / آدم اودر اوله مروت نمای
روز قیامت اوکه مسئول اوله / لایق اودر غایت مأمول اوله
زهرله الوده قلوب شهدکی / ایتمه فراموش صقن عهدکی
قدرکی ایدوب بزم حقیقتده پست / ایلمه پیمانهٔ عهدک شکست
نقضنی بلوب عهدکه نقص درست / قلمه کم کاهلکه خدمتده سست
ایتمه عزیمت اکا کیم بی درنک / عجزله آخر ایده سن عذر لنک
اول ایدب عهد کسی امیدوار / باشلمه عذر ایتمکه پایان کار
ملزم اولمایه کیم تامه سالی / سعی ایده‌جک اوله تدارک محال
وعده که اولمایه قریب الحصول / ایتمه تفوه که اولورسن ملول
عاقبت اندیش اوله کور دمبدم / اولمیه‌سن کذبله تا متهم
کذبله خلق ایچره بولن اشتهار / معرهٔ عیرنز اولسه اولور ینه خوار
کافر ایدین ایده‌جک اجتناب / سن نه روادر قیله‌سن ارتکاب
جملهٔ ارباب دیانت تمام / کذبه جهان ایچره دیشلر حرام
دعوی اسلامه دوشرمی بو کار / خوف خدا ایله قنی ننک و عار

راست رو اول سمت مروت بود
خصلت ارباب دیانت بود

طورمه کوزت جانب نقصانکی
بلکه ترازو بله میزانکی

میل ترازو کبی اول مستقیم
بحلک ایدب حکمه نجالتیله یم

شاخ گل ترکجی اولوب هر زمان
اویمه تحریکنه بادک روان

دست خزاینله اولوب پایمال
اوطرندی گل کبی شرمنده حال

طوغرولغی سرو سرافرازی راستت
ایلدی آزاده و بندن کم و کاست

بحکمه ی دوران المندن ملال
وجهی بو کیم طوغری یه یوق قدر زوال

عاجز اولوب جوقلغی ابناندن
قدرکی کم قلمه جبا داندن

مردم اولوب سالک راه ادب
صدق قله قل نام نکوئیی طلب

نام نکو خیر خلف درسکا
بدرقهٔ راه سلف درسکا

ایتمکیچون عهد که کایچ وفا
راه عزیمتده چکر سک جفا

قاچمه نکاپوییه قل اختیار
صکره مکافاتن ایدر روزکار

کعبهٔ مقصودکه اولور دلیل
ضایع اولور صنعه او سعی جمیل

بلکه سنی قافله سالار ایدر
واصل سر منزل ابرار ایدر

داستان آن مرد صاحب وفاکه اورا بجیم حرم خدا حضرت محمد مصطفی علیه من الصلوات اوفاها

تمشیه حکایت

بادیه پیمای حرم خبر
دیدی بو رسمیله اولوب راهبر

بلدهٔ صنعا که مثال عدن
اولدی چشم و چراغ یمن

مسکن ایدب اکثر ارباب حال
قلمشیدی آنی محط رحال

آندن اولوب شوقله بر کون روان
کعبه یه عزم ایلکده بر کاروان

عمرهٔ صفا ایچون ایدب سعی تام
تا اوله لر زائر بیت الحرام

اهلکمندن بریسی اتفاق
حین عزیمتده قلنجی افتراق

بعض احباسیه تضرع کنان
دلدن اتدی جرس آسا فغان

قلدی وصیت که ایدب قطع راه
چون ایده سن یثربی آرامگاه

خاک درمالینه اولوب رو بمال
کحل غباریندن قلسن اکتحال

روضهٔ پیغمبره ایدب سلام
عرض عبودیت ایده خاص و عام

بندن ایدب عرض خلوص هزار
لابه و زاری قلهسن بی شمار

دیه سن اول بنده ای نیکنام
ایلکده ابلاغ صلوات و سلام

تا که شفاعتدن ایدب بهره یاب
لطف فراوان ایده روز حساب

اولدخی عهد اتدی قلوب التزام
کیم ایده اول حضرته اندن سلام

قافله چون قلدی یمندن قفول
صحتله یثربه بولدی وصول

ظاهر اولوب مرقد انورده نور
طولدی صفا ییله کوکلی سرور

چرخه چقوب غلغلهٔ الصلوة
لرزه یه کلدی بدن کاینات

معجزهٔ باقیه عین الیقین
اولدی بینه باعث اکمال دین

رؤیت اولوب کسب غیرت فزای   رآه غیرنمده سرن قلدی یاد
عرصهٔ مسجد بر اولوبدی درنک   وسعت میدان حرم اولدی تنک
سوده اولوب جبههٔ خیر الانام   اولدی جلابخش رخام حرم
هر کشی بر گوشه‌ده بی اختیار   اغلدی مانندهٔ ابر بهار
اشک کهربار دکوب جملتن   اولدی حصا آنده عقیق یمن
عرض تحیتده قلوب ازدحام   ایلدیلر یثربی دار السلام
اتدی قلوب ناله آهن کداز   هر کشی بر وجهله عرض نیاز
اولکه قلوب عهد ثنا و سلام   ایتمشیدی خدمته قصد قیام
کلدی اکا وجدله بر اوزکه حال   کلمدی هیچ یادنه اول قیل و قال
شوق زیارتله اولوبدی شعور   خاطرینه قلمدی عهدی خطور
تاکه اولوب امر زیارت تمام   خیمه‌یه عزم اتدی کروه انام
چونکه بولوب ظلمت شبدن خلاص   اشرقت الارض بنور الصباح
قافلهٔ یثربدن ایدب ارتحال   ایلدی عزم هوس انفصال
سیر سحابیله امرد نجیب   منزل ایکی وزه‌یه اولدی قریب
آنده کلوب یادنه اولدی ملول   وعدهٔ ابلاغ سلام رسول
کوردی که هرکز آنی رای درست   کلمه اوله سررشته پیمای سست
عهد و فا ایتمکه نیت قلوب   یثربه عزم ایلدی عودت قلوب

راحکه

راحکه سن غیره قلوب همعنان   کندو دونوب روضه‌یه کلدی نهان
حضرته تعظیمله ویردی سلام   لابه قلوب ایلدی عرض غرام
وعدهٔ تسلیمه وفا ایلدی   اولکه مرادیدی ادا ایلدی
کتمکیچون کرچه که قلدی شتاب   کیجه قالوب اتدی غروب آفتاب
اولدی مقرر اکا انجام کار   قافلهٔ دیکر ایچون انتظار
اول کیجه مسجدده قلوب خوابکاه   مائل خواب ایلدی آلام راه
سیرهٔ ایچوب انفس آفاقی در   یومدی کوزن خوابله اول دیده‌ور
منظرهٔ جنته اوربند خواب   کیدی بو وجهیله کوزندن حجاب
عالم معنیده کوردی عیان   چشمنه اصحابله فخر جهان
چشم جهان بین رسالت پناه   لطفله آندن یکا قلدی نکاه
تازه کمال حرم اصطفا   اکه ندا اتدی دیدی بو الوفا
یوغدی عهدنده فتور خلل   اکه وفا نامیه کورلدی محل
قدرنی بالاتر ایدب بو وفا   ایلدی نامینی آنک بو الوفا
دیدی اکا سن سن او مرد گزین   سجده‌مه اخلاصله سوردک جبین
عهد و فا ایله بولوب احترام   مرقدیمه نوره ویردک سلام
عهدکه قلمشدی اکیم اعتماد   اولدی سنک سعیکله بر مراد
راحکه سن عزم طریق ایلدک   زادی قیوب ترک رفیق ایلدک

واجب اودر کیم سکا اولوب رفیق — ایلیه وز طی بساط طریق
بویله دیوب اول سند کائنات — اتدی یمینن اوزادب التفات
راغب اولوب بهجرله پیوندینه — دستنی بند اتدی کمربندینه
اول ید بیضا اولیجق آشکار — قلدی کیجه‌یی رشک فروغ نهار
قوت اعجاز ید ره شکاف — ایلدی بر لحظه‌ده جاین مطاف
رهبر اولوب معجز فخر الانام — بیت حرامه اکا قلدی مقام
بوجون حرم کعبه‌یی قلدی مکان — مرد وفا پیشه اویاندی روان
آچدی کوزن حیرتله قلدی نظر — کوردی حرم لندیه اولمش مقر
حیرته تبدیل اولنوب غفلتی — خلقه بیان ایلدی بو حالتی
واقعه‌سی ایکن بو سیر سریع — کلدی اکا خیلی بعید وبدیع
واصل امنیت اولوب بی الم — ایکد شوقیله طواف حرم
شکر خداونده قلوب اشتغال — سوردی یوزین خاکه مثال زلال
ساکن اولوب آنده سکز کون تمام — منتظر اولکد کوزدب صبح شام
تا که کلوب قافله قلدی نزول — راحله‌سی کندویه بولکد وصول
معجزه با عزه مصطفا — ایکد ارشاد طریق وفا
سنده وفا بیله بولوب استمرار — راست رو اول تا اوله سن رستکار
ایله صداقتله اولوب مؤتمن — چهره‌کی مانند سهیل یمن

قابل

قابل ایکن لطفله اولمغی کریم — نامکی قلمق نه اوادر لئیم
وار ایکن خلفنه وعدک وعید — طبعه کلور میل تخلف بعید
وعده‌ء بی حاصل قول دروغ — مهر تو ایمانی ایدر بی فروغ
قول جنابی‌یه قلوب اعتماد — ایله بو گفتار صفابخشی یاد

روضهٔ پانزدهم در مذمت بهتان وغیبت که جرم غلطیست وعظیم بر موجب فرموده خداوند قدیم هما بتجم الایة

در غیبت وبهتان نصیحت وپند

ای بو جهان ایچره سنخی حین اولن — ناکس بدکیش وبدآیین اولن
غیبت وبهتانه ایدب اجترا — خلقه مذمتله قلن افترا
سنده دیانتدن اولیدی اثر — بیم عقوبتدن ایدردک حذر
سوء جویل ایله اولوب بیمناک — شدت خوفیله اولوردک هلاک
گرچه که اصناف گروه عصات — مشرق ومغرب طلودر کائنات
هر بری بر جرمله موصوف اولور — منکر اوضاعله معروف اولور
لیک بودر گفته‌ء ارباب قال — جرم غلیظ اولمیه غیبت مثال
بر کون ایدب توبه مثال نصوح — تصفیه‌ء قلبیله بولسک فتوح
آب ندامتله کیدب اول غبار — صاف ضیابخش اولور آیینه‌وار
عفو ایدر اول حی خدای کریم — دعو لمن تاب غفور رحیم
بویله ایکن جمله معاصیده حال — عفوی اولور غیبتده ذمتک محال

تا که واروب جانب معتابه سن — جرمکی ایده تفصیل ایدسن مجملن
لوم وعتابن قله سن اختیار — سویلیه سن صرنه که قلدی انلرا
درکه لطفینه قلوب التجا — ایلیه سن صفح جمیلن رجا
اول دخی جانیله حلال ایلیه — ترک مجازات وبال ایلیه
دلدن ایدوب عفوله دفع کدر — قالمیه قلبنده کدردن اثر
آنی ایدوب جان وکوکلدن حلال — خشمله عرض ایتمیه شکل جلال
جرمنه کیمدر که قلوب اعتراف — واقع حالی دیه بی اعتساف
سوز درونیله چکوب دود آه — ایلیه عفو وجهله روین سیاه
طوتکه ایدوب واقع حالی بیان — سن ایده سن عیب نهانک عیان
کیمدر او کیم چکمیه دلدن ملال — اجلغک خشم ایده دریا مثال
قصدی نیل ثواب جزیل — جرمکی عفو ایلیه بی قیل وقال
حوصله قلبله ماننده یم — ایتمیه مغبر آنی باد الم
فسحت میدان طباع صدور — مرشیدن صنعه که ایلر صدور
کیمسه بو امری قلمز منجلی — نور ولایتله مگر کیم ولی
دکمه ده دوشمز که قلوب غیبتی — عفوله فارغ قله سن ذمتی
عفوی بو وجهیله اولور چون محال — مرتکب اولمه حذر ایت مآل
ایلمه اول جرمه صقین ارتکاب — کیم اوله حقنده محقق عذاب

چك الوکی غیبته قلمه هوس — عفوینه بولمزسن انك دسترس
غیره ایدوب کذبله نمام لق — ایلمه بو وجهله بدنام لق
تهمت وبهتانله ایدوب نفاق — ویرمه شقیقنه کرم قل شقاق
مردم ایدوب ذمتی غیرک بیان — اولمه آرا یرده واروب ترجمان
نقل اراجیفی قلن استماع — ناقله رنجیده اولور بی نزاع
ناقل اولوب قولنی غیرک مدام — الکمه نه لازم سکا نقل کلام
ممکن ایکن سنده مجال سخن — ایچمه ایکن ذمنه غیرک دهن
غیره قیاس ایلمیوب غیبتی — ترکنه صرف ایله انك همتی
عاقل اولان فهم ایدوب اشکالنی — واجب اوله دریاک ایده اقوالنی
مشکل ایکن جمله دن ای بی خبر — ساکه ندن کیم کله آسانتر
گرچه که بو قدر اکه بکمز گناه — عادت اولیدر بزه افسوس وآه
سمدی وکیم بلمیه ذم ونفاق — انجمن آرا دیمز اهل مذاق
نقل حوادث که اودر دلکسل — نقل مجالس بلور ارباب دل
کلك بیان اولمه افسانه نقش — نامك اولور آبله ودیوانه نقش
لیک دیسون جمرنکه دیر عوام — دکلمه سن ایلمه نقل کلام
غره قلوب صحبت نقل خبر — صنمه صداقت قله دفع ضرر
غیبته تعریف بو دربی نزاع — کیم آنی جردم قلبحق استماع

عارض اولوب قلبنه اندن فتور — نقل کراهت ویره نزدیک و دور

آدم اولا بسط اولنورکن مقال — نقل مثالدن چکر انفعال

عادت و آیین طریقت بودر — حکم و تقاضای جبلّت بودر

اولکه ویرر قلبنه ملال و گزند — آنده صداقت اولمی سودمند

صحت گفتاره قلوب اعتماد — غیبتیله ایلمه یارینی یاد

کذب اولیجق خود اکا بهتان اولور — تا قلنک خانه‌سی ویران اولور

غیره اوکیم کذب ایله بهتان ایدر — خاطر جمعینی پریشان ایدر

ناقص ایدر دینی بو فعل قبیح — علّت قلبیله ویرلمز صحیح

ایتمه دل خلقی محکله حزین — گورمه آنی لایق دنیا و دین

ذمّی گیدر ایلمه نادانلق — وار ایسه قلبکده مسلمانلق

مردم ایدر دشمنی یارانکک — لحمنی اکل ایلمه اخوانکک

داستان آن زاهد که نیکوخصال مغتاب شد بخاطرۀ غیبت در عالم مثال

غیبته متعلقه حکایت

واقعه گویان سپهر خیال — ایتدی بو تعبیرله تقریر حال

زاهد عصرک بری بر گون مگر — جانب مقصوده ایدردی گذر

گوردیکه دریوزه‌ده بر نامراد — خلقه ایدر دست سؤالی گشاد

خلقه مثالی آصلوب مردره — دربدر اولمش طولشور یکسره

قنده که عزم ایلسه اولموب فتح باب — عقله دربسته ویررلر جواب

ایلمه اخوانکیچون سوء ظن / نفسکی ظن ایتمه صقین مؤتمن

غیره ایدوب تهمت و اثبات عیب / کندوکی پاک ایلمه بی شک و ریب

بلکه سنک عیبک اولور صدهزار / ظاهر و باطن اگر اتسک شمار

لازم ایکن نفسکه اصلاح ذات / فرصتی فوت ایتمه ایرشدی فوات

نفسکی اصلاح ایدگور غیری قو / خلقه نه لازم بو قدر گفت و گو

جمله نقایصدن او کیم پاکدر / ذات خداوندنه افلاکدر

عارف ایسک ایلمه هرگز گمان / دینه ده بی عیب خدادر همان

هر کشی بر عیبله معیوب اولور / نقصه کمالیله منسوب اولور

جنس مثالب که فراواندر / لازم ماهیت انساندر

امثله مقصود کیه عافیت / عیبه نظر قلمه جنابی صفت

روضهٔ سیزدهم در منافع اجتناب از کبایر آثام و مضار ارتکاب جرایم عظام که رهزن جملهٔ گروه خواص و عوام

زنادن منعه نصیحتدر

ای هوس حب مظاهر قلن / ترک مبالات کبایر قلن

صورت فانی یه ویروب جان و دل / عشق مجاز ایله اولن منفعل

لهو له اوقاتنی مرور ایلین / شام و سحر فسق و فجور ایلین

مغلم اولوب قلمه پسر بازلق / ایلمه نامحرمه همرازلق

مائل اولوب صورت پیوندینه / باقمه جهانک زن و فرزندینه

قصد حلال ایت کم اولیدر حرام | تا قصة العقله بو میل تمام
آرزوی وصلت فرزند وزن | سالک حق بینه اولور راهزن
کزدربن جانکی ای بی خبر | کزمه جوانانله پیرانه سر
شمع رخ یار کوروب شعله کش | قصد فراش ایلمه پروانه وش
دامنی عصیانه قلوب در میان | دوشمه واروب اردنه دامن کشان
صیده چقوب سک کبی بی حذر | پاک رو اول ایلمه عزم خطر
بایه غمزه اولوب شرمسار | قلمه سکی نفسکی مردم شکار
غیره خیانتله ایدرسک نکاه | صکره مکافاتله ایلرسن آه
ایلمه نظاره سوی حرام | تا اوله دایم حرمک محترم
باقمه زنک صورت احسانته | قصد دخول ایتمه شبستانته
تا سنی سودایه صالوب ماه وسال | ایتمیه سودایی صفت مکر وآل
سحر وفسونیله سیاوش یار | برکون ایدر چشمکه دنیایی تار
ترک فواحشده قلوب اهتمام | اولمه یقین ایله عرض غرام
شانکه اولکیم کوریبور ناسزا | غیری یه سوق ایتمه دکلدر روا
اولکه کلور سانکه کران ثقیل | ایله کلور غیره ده نیچه قال وقیل
اهل هوادن سری حسب المراد | اهل عیالکله ایدوب اتحاد
پرده ناموسکی اکر ایتسه چاک | ظاهر اودر آنی ایدرسک هلاک

سنده ایدوب نفسکه غیری قیاس | ایلمه نامحرمه صرف حواس
مرد مجرد که تأهل قلور | محنت بسیاره تکفل قلور
کسب معیشتله رجای حضور | دانه کش ایلر آنی مانند مور
بار بلا بیله چکوب شدتی | درد له خم کشته اولور قامتی
کندو نمد پوش اولور آیینه وار | اهلنی دیباده قلور جلوه دار
بونجه املاریله چکرکن ملال | عرضنی ایلرسن انک پایمال
اهلنه ایلرسن انک کج نظر | سن اکا دزدیده و اول بی خبر
بستر غفلتده او سرمست خواب | عصمتنی بر جن سن ایدرسن خراب
یاد که کلمزمی بو کیم اهل حال | ایلیه افشا یله بسط مقال
دشمنک کوشنه آچوب دهان | اوله سر اینده راز نهان
خصمک اودم خشمله کین ایلیه | قتلک ایچون قصد کمین ایلیه
جانب بانویه کلورکن بوله | جمعک اکا باعث تفریق اوله
فعل قبیحک سنی محجوب ایده | غالبکن خصمکه مغلوب ایده
قالمکه دنیاده ویروب اضطراب | ایلیه عقباده اسیر عذاب
دانه نقدیله قوروب دام اکا | عاقل اولان ایلمز اقدام اکا
اولکه تأهل ایله فرزند ایچون | سعی ایده تزویجله پیوند ایچون
ایلیه اولاد که کسب شرف | ذاتنه مقصود اوله خیر خلف

ستره

شربتني ايچه اوغل باكينك
ذوق ايده كيفيتني حالنك

باغ وجودا ايچره ديكوب نهال
سايه صفت اكه اولوب پايمال

نقد وجودا ايتمكه سرمايه سن
تحفه ويرب عمر كرانمايه سن

سعي بليغيله نيجه روزكار
اشكني پاينده ايدر جويبار

قنده كه عزم ايتسه هوادار اوله
شام وسحر مونس وغمخوار اوله

مردم اولور باعث اصلاح ذات
اكه نه ابا وچهار امهات

چشمي صدف وش نيجه كوهر ويره
تاكه درخت امل بر ويره

جلوه قلوب سرو وش ايلر خرام
طره چوق باشي حرمدن تمام

سن ايدب اول نخل دلارا تخم
قدر دوتا بيله ويررسن الم

آني كوزندن صاقنورسن مدام
اغريدغي ييره بصرسن تمام

مائل اولوب دايرۀ وصلته
سحرله باشلرسن آني دعوته

كورمكيچون داخل خلوتده نور
قصركي زينتده توهم بسن حضور

نفسك اولوب رهبر راه ضلال
عرضه قلورسن اكه ميل وصال

بندسز اويله بولوب دست رس
عالم وصليته ايدرسن هوس

اولمغيچون سغرۀ لطفنده سير
ربقۀ احسانه ايدرسن اسير

كسب هوا ايله ايدرسن روان
ديو صفت قلعۀ قافي مكان

ايلدوكك وضعي تفكر قلوب
قلبكه عرض ايله تصور قلوب

برن

بر خر نادانه مثال حمار
بورواد ركه اولورسن سوار

نامنه آنككه ديبنور كاربند
كار ايديبنوب اولمه صقين پابند

خاكه صالوب قدركي تحقيرله
مشترك ايلرسني خنزيرله

ادمكن نامزدك خوك ايدر
نقدكا اكوب مفلس ومفلوك ايدر

بيم عقوبتله قالوب احتراز
بولد وغكي چالمه مثال كراز

جفته يه ميل ايتمه قلوب چارپا
اولمه ككدكوب بلا وقضا

ظلمله خم كشته قلوب قدّيني
سوده خاك ايتمه كل خدّيني

بستر راحتده ايدركن حضور
ايلمه كابوس صفت اكه زور

ثقلت ميزاني اكوب ناكهان
اولمه چيقوب اوستنه بار كران

راوي آثار صداقت شعار
بولدي بو نقشيله بدايع نكار

معلم دهر كبري بي اجتناب
ايله اول فعله چخن ارتكاب

شرم وحجابيله چكوب ترس وبيم
لرزه ايدر خوفله عرش عظيم

عرش خداي اكه لرزان ايدر
كندوسني مظهر خذلان ايدر

خوف لرزان اوليچق نيه كناه
جرمك اكوب سن نوله ايلرسك آه

روز قيامت اوله چونكيم عيان
آنده جزا سن بوله خلق جهان

بربرينك اوستنه اولوب سوار
فاعل ومفعول اوللر شرمسار

ايلمه بر ايچره بد ظهور
باعث تنفير اوله نزديك ودور

ناظر اولوب جمله گروه انام آنلره لعنت قیله لر خاص و عام

اکمه او نادانی که درکار اوله درهم و دیناره طلبکار اوله

سیمله زر گورسه قارار دب گوزن خاکه برابر قیله عرضدم یوزن

بر ایکی اقجیله اولوب روسیاه روینی فرسوده قیله خاکراه

طورمه اشارتله چو کوب نافه وار دنکی اوله هر لحظه اوکوزنرکی

ماه و منیدن تبر ایکن دامنی خلقه ایده عرضه ماه و منی

عاشق مسکینه کچوب پاک باز غیرکی اولا وصلنه دستی دراز

گوشه چشمی اکا عین الیقین شاهد ایکن ایلیه نی حد یمین

عارض اولوب حدینه خط ناگهان اولمش ایکن برگ و بهاری خزان

گلشنی پژمرده و پرخار ایکن خال رخی دیده یه مسمار ایکن

عرصهٔ خوبیده اولوب جلوه ساز ایده نیاز اعلنه شویله ناز

سیر ایدیجک نازینی هر نکته دان اوله لوانب ایله رطب اللسان

تازه بهار اولرفت زرد شد دیکمنه که آتش ما سرد شد

چند خرامی و تکبر کنی دولت یارینه تصور کنی

پیش کسی رو که طلبکار تست نازبر آن کن که خریدار تست

حسن مجازیله اولوب بسته دل عرض غرام ایتمه اولورسن خجل

هر کمی کیم حسنله صانسک ملک برگون آنی دیو ایدر آخر فلک

محبت خوبانی ایدوب اختیار وصلتنک فرقتی یوق صنمه وار

ضایع ایدوب عمر گرانمایه نی قلمه تلف یوق یره سرمایه یی

آتش عشقیله یاقوب دلکی لبلری یادیله نوش ایتمه می

زندمی آشامله صحبت قلوب میل حرام ایلمه عشرت طلوب

باده که خون دل انکور در شهرهٔ شهر اولدوغی مشهور در

دختر رز وصلنه قلما هوس چکمه سن تا که جفای عسس

اولکه ویرر عقلکه بیگانه لک آنی ایچوب ایلمه دیوانه لک

صورت احوالی دکر گون ایدر بغرکی پیمانه صفت خون ایدر

اول ایدر گرچه که دفع الم مدعی غم اولور صکره خماریله غم

عارض اولوب رنج خماری سحر باده یه پیمانه اولور دردسر

صونسه قچن ساقی دوران ایاق یک الکی چکمه شتابان ایاق

شرم و حجابیله اولوب لاله فام دوکمه یوزک صوینی مانند جام

پیر مغانی ایدینوب رهنمای قلمه واروب کوی خراباتی جای

گوشهٔ میخانه یی ایدوب مکان اولمه خم می کبی دردی کشان

قلبکی می خم کبی پرجوش ایدر عقلکی آلوب اله مدهوش ایدر

طاشیه چالوب شیشهٔ عارک سنک باده ویرر باده وقارک سنک

سویلدوکک هرزه و هذیان اولور بلکه چوغ ایچسک آثری آلوقان اولور

تا كه ايدب عربده جولك ظهور / بزمه ويرر زجنك عهدلك فتور
خصمه اولوب خشمله خنجر كشان / باده صفت قانني ايچرسن زبان
اولكه كوكل آنده هنر اسناد اولور / مسئله مشكل بو كه آسان اولور
صكره پشيمانلغ اولوب سودمند / صانمه ايدر دفع بلا وكزند
بولميجق جاى كريز وخلاص / پيره نه البته ايدرلر قصاص
حكم سياستله ايدر ضرب دست / دور آلى پيمانۀ عمرك شكست
جنته اول واصل اولور بى حساب / سن دو جهان ايچره چكرسن عذاب
يتيشكى بزم ايچره قلوب درميان / عاقلسك ايلمه قان اوزره قان
تا كه كيدب عزت اقبال وجاه / اولميه سن معتكف قعر چاه
نوشك اولوب زهرله آميخته / دست قدر قلميه آويخته
قصۀ هاروته طوتوب كوش هوش / نفع اولوب ايلمه بيهوده جوش

ابتدا حكايت

داستان هاروت وماروت وقران ابدع بتقدير حق تعالى

بر دم فرخنده كه ملك جهان / كنج خفا ايچره طورردى نهان
خالى ايدى ارض وسما فوق وتحت / يوغ ايدى موجود دمكر ذات بحت
آنده نه باران ونه فرياد رس / نه شتر راه ونه بانك جرس
ملك وجود ايچره هنوز كاروان / اولمز ايدى راه عدمدن روان
استدى اول حضرت قدسى صفات / عرض ايده آفاقه تجلاى ذات

كنز

كنز خفى ايلدى قصد ظهور / صالدى تجلا ايله آفاقه نور
قلدى نمايان اوليجق بو اثر / جنس ملك عرصۀ نوع كدر
سهولت ايله اولندى بيان / لفظۀ من يفسد فيها عيان
خلقت انسانه چكوب غيرتى / دفعنه صرف ايلديلر همتى
قلدى مجاب انلرى ويردى سكون / سرزنش نكتۀ لا تعلمون
آدمى خلق ايلدى اول بى نياز / آنلره سجده ايله بيوردى نماز
بجبله ابليس كلور كبر وكين / ايلدى اظهار عداوت همين
مكره ايدب سعى بليغ مزيد / قلدى آنى قرب خدادن بعيد
منزل اولوب آدمه بو خاكدان / بيت حرام ايچره ايدنبدى مكان
ايكد معناى توالد ظهور / طولدى جهان ملكى اناث وذكور
بعضى اولوب سالك راه ضلال / ايلديلر ميل خطا ووبال
داعيۀ شهوت وسفك دما / ذلته اولدى سبب انتما
قتل نفوس ايله اولوب ناخلف / ايلديلر نقد روانى تلف
باده ايچوب كوز كوره قان ايدليل / خاصيت نفسى عيان اتديلر
صورت عصيان زنا وسرود / ايلدى افلاكه تجنكم صعود
آنى كوروب زمرۀ روحانيان / باشلدى تعيبه تعجب كنان
ويردى ملكيجون آنلره شافى جواب / كلدى اودم حضرت حقدن خطاب

الیمکه خطا ایله نوع بشر — آنلره تعییبله قلمک نظر
کورندیکک کارکه عا آلمه — نفسی قرین ایتمشیدی آدمه
نفعله انسانی ایدب تاروبود — قلمشیدی اژدر کنج وجود
الکه بنی آدم اولیدر زبون — جانب عصیانه اودر رهنمون
خلقه او درجنک و جدال ایتدورن — خصمله آهنک قتال ایتدورن
سنزده اکر نفس پر بیدم وجود — قالمزیدی میل قیام وقعود
شهوت و حوصله اوکودنکدور آل — اولمزیدی طاعته مرکز مجال
عذر معاصی ایلیوب جملتن — قالمزیدی آدمه جای سخن
چونکه خداوند سریع الحساب — قلدی بو وجهیله خطاب عتاب
جرأت و اقدامه اولوب مشترک — عرض نیاز ایلدی ایکی ملک
دیردی بما ایکره ذوی الاحترام — آنلره هاروتله ماروت نام
آنده قلوب نفسی خدادن طلب — ایلدیلر سهوله ترک ادب
تاکه عبادتده اولوب ماه و سال — ایتمیلر نفسله قصد وبال
اجرا اولونب جانب حقدن اوان — آنلره نفس اولدی مسلط حجاب
اولمشیکن مبربری جسم لطیف — بارکش نفس اولوب ایدی کشف
تعلت نفسی چو قبول ایتدیلر — عالم سفلی یه نزول ایتدیلر
ظاهر اولوب حکم مزاج بشر — ایلدیلر ملک ملکدن گذر

امر حکومتله قلوب مبتلا — سر قدر ایتدی مدار قضا
جانب بابلده مکدر صباح — ایلدیلر زهدله عرض صلاح
طالع اولوب ایلدی تاکه ظهور — مهر منور کبی بر رشک حور
ماه دلفروز سپهر جمال — نجم شرف کوکب برج کمال
لعبت نگارهٔ دور فلک — حور پری چهره و رشک ملک
نرگس عیارهٔ هر دم قریب — حسنی نصابنده جمالی نصیب
اوکه دب ایلر نچه مکاره لق — غمزه سی ساحره له سحاره لق
خال رخی فتنهٔ دور قمر — کوزلری غارتکر اهل نظر
صانکه چه بابلدی اول ذقن — یوق دهننده دخی جای سخن
قامتی سرو چمن اعتدال — لعل لبی شکر مصر جمال
زلفیکه سرفتنهٔ آفاق ایدی — سلسلهٔ بند دل عشاق ایدی
انجلیین برزن فرح لقا — یوغیدی دهر ایچره دخی مطلقا
کوکدن اینوب نام اکا بین الانام — اول بت گلچهره یه زهره یدی نام
مجلس شرع ایچره تظلم کنان — اولدی آچوب آغزینی گوهرفشان
ایلر ایکن بعض مرادن ادا — ایتدی ظهور ایلدی سر قضا
باشلدی زن عرض نیاز ایتمکه — عشق قلوب شیوهٔ ناز ایتمکه
طرف نقابن کوتورب نازدن — عرض جمال ایلدی آچازدن

طرف نقابن کوتوروب نازدن | عرض جمال ایلدی اجازدن
ایلدی نفس آنلری شهوت پرست | اولدیلر اول دمده غفلتله مست
گرچه که نفس ایلدی اندوهناک | آدمه دوندردی دلی عشق پاک
بر نیجه کون فرقته صبر اتدیلر | کسری الکوب صبرله جبر اتدیلر
آخر اولوب مائل وصل نگار | ایلدیلر غایله‌سن اختیار
مغلطهٔ توبه اولوب رهنما | آنلری صید اتدی بو دام بلا
عرضه قلوب شوقله مال و منال | استدیلر بهرهٔ ذوق وصال
حوریری چهره قلوب امتناع | ایتمدی میل هوس اجتماع
باعث اولوب ذلت اقدام اکا | ایلدیلر بر دخی اقدام اکا
کریه قلوب هر بری دوکدی گهر | ایتمدی هر دم ملک ایدوب نظر
عاقبة الامر اولوب چاره‌ساز | ایلدیلر ینه هزاران نیاز
دیمدی ابرامه او گلبرگ تر | آنلره بو وجهله ویردی خبر
کیم بکا بیهوده ایدوب مکر و آل | ایلمکز مال ایله فکر وصال
مقصد اقصایه وصلم صحیح | وار در ایکی شرطی بو عقدک صحیح
قلمغیچون خم کبی شوقیله جوش | اولی بودر اوله‌لر باده نوش
هرکه بو مجلسده دلر فتح باب | اول ایدر جامله رفع حجاب
داخی کرکدر که چکوب تیغ تیز | مرتکب قتل اوله سن بی گریز

ایتمکچون فتح طلسم وصال | خارج جهان ایچره کرکدر قتال
واصل اولوب تا که جواب | منع و بال ایلدی خوف عقاب
لیک ایدوب سر قدر اقتضا | جام میه ویردیلر آخر رضا
اولمشیکن قانه برابر کناه | باده ایچوب ایلدیلر عزم راه
زن کوریجک آنلره ثابت قدم | وصلت ایچون تخلیه قلدی حرم
دغدغهٔ نفس و هجوم شراب | هر برینی ایلدی مست و خراب
ایلدیلر گرچه امید وصال | آنلری منع ایلدی شرط قتال
صورت قتل اولمیجق جلوه‌دار | اولمدی اول امره سهی در کنار
غالب اولوب داعیهٔ نفس شوم | هر بری قتل ایتمکه قلدی هجوم
رهزن اولوب آنلره نفسنده زن | ایلدی نفسیله خدا ممتحن
حکمت یزدانه قلوب اعتراف | قلمدی بر داخی لاف و گزاف
چونکه ظهور اتدی خطای عظیم | ایردی او دم امر عذاب الیم
اول سبب آنلره حب ذقن | قلدی چه بابلی آخر وطن
زلفنه قلمشلریدی کج نظر | بند اسیر ایلدی دست قدر
دوکدی دیو شمع رخ یاره دمع | قلدیلر آویخته مانند شمع
امر خداوند ایدوب سر فرود | ویردی رضا هر بری گفت و گو
غمدن اولوب هر بری سرگشته رای | آه عجیز ایتمده سرن قلدی پای

عدل الله اولدقده مقرر جزا / بر بری قلدی تحیر خدا

شمدی دیلرلرسه چکوب اضطراب / اولمیه عقباده مخلد عذاب

روز قیامت اولیجق آشکار / آنلری آزاد ایده پروردکار

صورت تأخیرله ایدوب نزاع / شمدی ایدرلرسه اکر امتناع

ایلمیه عقباده عذاب الیم / اوله ابد یرلری نار جحیم

استدیلر بونده معجل عذاب / اولمیه تا آنده مؤبد عقاب

صورت تعجیله چون اولدی رضا / جاهده حبس ایلدی دست قضا

شرم و حجابیله قلوب احتجاب / یره کچوب هر بری چکدی حجاب

کمسنه نک اردیکه صقن قازیمه چاه / یوقه دوشرسن انکا بی اشتباه

کرچه بو قصده وار در خلاف / سن انکا تمثیله قل اعتراف

استر ایسک کیم اوله سن بی ملال / نفعه اویوب ایلمه قصد وبال

ناظر اولوب صکره مکافاته / صرف محال ایتمه مراداته

هر دم ایدوب اثر در نفسی بون / اولمه هواسیله انک سرنکون

اولکه کبایر دینیلور اکه نام / نادمنی یاد ایتمه حذر قل مدام

جرم و معاصیده صانوب ذوق عیش / نوش مدام ایتمه اولور سکه نیش

غره اولوب ظاهر اشیایه سن / ذوق صانوب ایلمه بیهوده ظن

آنده که ذوقیله ایدرسن کمان / بلکه غرض دفع الم در همان

ایلمه ذوق

ایلمه اول ذوقه صقن ارتکاب / کیم آنی تلخ ایلیه آخر عقاب

تو نفسیله اولوب همعنان / بادیهٔ شهوته اولمه روان

بنده چکوب بندیله شام و سحر / ایلمه بندینی انک سست تر

ایلمه ادب سمتنی تلقین اکا / ویرمه صقن وسعت و تمکین اکا

اولمه ایکن خوف لکدن امین / یوقسه جهانی وتش ایدرسن آتین

روضهٔ هفدهم در اختیار سکوت مدام واجتناب از فضول کلام در بیان سوق مهام وعرض مرام بر موجب فحوای لکل مقام مقال

کثرت کلامدن اجتناب
خموشی و سکوته نصیحت و شد

ای طرب افزای زمان نشاط / انجمن افروز دم انبساط

مسئله آموز رموز سخن / نکته کذارندهٔ صدر انجمن

سوزده اولوب طوطی شیرین مقال / بلبل کویایی قلن دنک ولال

نطقی بلیغکله ایدوب افتخار / صنعه مقالک سبب اعتبار

ایتمدیمی حسن ادا و نفس / طوطی کویایی اسیر قفس

کوی هنر لتده دوکوب آب روی / اولمه مجالسده صقن یاوه کوی

زاغ صفت هر دم اولوب ژاژ خای / صانمه اوزکی بلبل دستان سرای

ایلمه تضییع نفسی دمبدم / عاقل ایسک ایتمه وجودک عدم

سوزده بلاغتله اولورسک مثل / خبط و خطا ایله بولورلر خلل

دلده مثلدر که دینور معتبر / سیمدر ار کفته و نا کفته زر

گرچه اولور جرمی لسانک صغیر — جرمی حذر قل که اولیدر کبیر
قطع اولنور سر بریدر اول زبان — کیم کله بیدالله اندن زیان
کاه اولور کیم دینوب اولمز خبر — دل اولور ارباب دله دردسر
سویلنور عالمده بو قول حسن — دل اسن اولدقچه اولور باش ایمن
دلکه پسند ایتمیه یاران آنی — چکه قفادن نوله دوران آنی
صوقمه ایلک آغزنه تنها دل — یم کبی خاموش اوله کور متصل
قلبکه مرسنه که ایلر خطور — صانمه اولور ساکن صدر صدور
کذبله عالمده بولوب اشتهار — سویلمه اجلاف عرب وش فشار
مرنه که گفتارله دلدن گلور — ممکن اولوب صانمه که الدن گلور
سویلمه بیهوده صفص ترهات — تا سکا طعن ایلمیه کائنات
صمت و سکوت اوزره اولوب صبح و شام — تفرقهٔ خاطره ویر انتظام
ایله حذر کیم نفس مشکبار — ایتمیه بیهوده دهندن گذار
قلمه تلف نقدر وانکدر اول — باد هوا صانمه که جانکدر اول
اولکه ایدر قصد له حبس نفس — عمرینی امداده بولور دسترس
عمره بو وجهیله گلور ازدیاد — آنده بو در رد بلادن مراد
عمر بنی آدمه اولمز زمان — معتبر اعداد نفسدر همان
سرعت و بطو ایله بولورنی خلاف — وقت تقاضای اجل اختلاف

بعض

بعض سایه‌ده قلوب وصف حال — بویله دیمشدر آنی ابن الکمال
سنده کما ایله قلوب اهتمام — آغزکی یوم ایلمه بسط کلام
عاقل اولان یم کبی خاموش اولور — صانمه ارازل کبی پر جوش اولور
مرکسینک کیم سوزی بیگانه‌در — ظاهر اودر ابله دیوانه‌در
عارفه دانا دل اولوب بی‌زبان — خلقه اولور حالی سریع البیان
جاهل و نادان آچوب اما دهن — قلبی تهی ایکن اولور پر سخن
استرسک دولت بی اشتراک — بوی کدردن دهنک ایله پاک
اولدوغی سویلمه شام و سحر — یاوه‌یه میل ایتمه صقن قل حذر
کوم گفتاره ایدوب اعتبار — خرجه سوروب ایلمه مردم نثار
فضل و کمالکله فضول کلام — سا که اولور باعث نقص تمام
ینک اگر بد اولیسان قال و قیل — صاحبنک ذاتنه بد در دلیل
سا که یترهر تفصیل حال — نکتهٔ فی کل مقام مقال
سوزده مبالات ایدن اطنابدن — ایله حذر غیرینی اتعابدن
بسط کلام ایلمجک بی مآل — غیره کلامکله ویررسن کلال
اوله لطافتده مثال ریاض — خصم اکا البته ایدر اعتراض
نزد افاضلده اولور معتبر — اولکه مفید اوله وهم مختصر
ایتمجک حاجت آنی اقتضا — ویرمه سخن بسطنه مرکز رضا

سوزده کر کدر که قیلمن استماع / دیمه بو در قابل فهم و سماع
ایله آهنک تکلم زبان / قیجه آندن خبر و خرده دان
قولکی کوش ایدیجک شیخ و شباب / دیمه تا کیم دوه چینز خوشاب
سوز که اوله باعث جنک و جدال / لایق اولدر اکمیه ارباب قال
ای نیجه سوز وار که اکوش ترجمان / سویله بر دمده اولور نیجه قان
الیه تحسین اکه قرینک خطاب / سرعتله ایلمه رد جواب
دکله تأنیله طوتوب کوشکی / باشکه جمع ایله اودم هوشکی
سندخی کفتاره کلکو اول زمان / ایله تأنیله مرادک بیان
چونکه بولوب فیصل و مقطع کلام / ایده مرادین متکلم تمام
سوزده که تعجیل ایده صاحب سخن / خبط و خطادن اولیمنز مؤمن
ایلمیدین بر کشی قطع کلام / باشلمه کفتاره قویوب ناتمام
کندرک آتوب اورتیه بیکانه وار / خلط کلام ایلمه دیوانه وار
آره یه تا که صوقلوب بی سبب / غلطتی قو ایلمه ترک ادب
حاصلی کر خلوت و کر انجمن / پخته و سنجیده کر کدر سخن
سویلدکک سوزلری بین الانام / پخته قلوب ایلمه سودای خام
چشم غروریله باقوب کاه کاه / هر کسه انکار له قیلما نکاه
ترک غروریله ترک لاف قیل / قایل اولوب حالکه انصاف قیل

دایره

داستان عتاب شیخی بنام از برای فضول سوق کلام

دایرهٔ ملک باخرزده فرد / کلبن باغ طرف سهرورد
شیخ اجل قطب ولایت مآب / نجم شرف کوکبهٔ یعنی شهاب
بر دم اولوب ساکن بیت الحرام / زهد ایله بولمشدی علو مقام
شویله کرامت ایدوب بر سحر / ایلدی بر جانبه تا که نظر
دیدی فلان بقعه ده بو قدر رجال / قویمدی آندن دخی بر اهل حال
اولمدی عالمده او خاک کیا / سودهٔ کف قدم اولیا
جیفه‌در اول کلشنه کیم ماه و سال / نشو و نما بولمیه آندن نهال
صادر اولوب چونکه فضول کلام / سویلدی بو نکته‌یی اول نیکنام
بلدی جهر نوره دن اولدم همان / اولدی ایکی صوفی سالک عیان
ایکی بوکوب قدینی مانند لام / شیخه کلوب عرض ایدیردی سلام
استدیلر کیم قول اولوب حضرته / زاهد بیل بغلیه‌لر خدمته
شیخ اجل آنی قیلوب استماع / ویردی رضا ایتمدی هرکز نزاع
خدمته مشغول اولوب شادکام / شویله همراه اولدیلر صبح و شام
منزل مقصوده بولنجق وصول / آلدی اول خدمته قلدی قبول
حاضر اولوب جمله دلیل و رفیق / عازم راه اولدی او اهل طریق
اشتر سرمستله اوروب محملی / اوزلدیلر راهه دوشوب منزلی
ناقص اولوب شیخده فیض کمال / دیر دیکه اولدی بکا بر طرفه حال

ایلرایدیم شوقله بی اشتباه / مشعل روشن یوغکن قطع راه

زعدله هر جانبی قلسم مقام / رایحهٔ فوح طولردی مشام

ایلیه لی پرتو شعلهٔ ظهور / قالمدی هیچ چشم بصیرده نور

شیخه تحیرله کلوب اضطراب / عاجز اولوب ویرمدی مرکز جواب

مسئلهٔ مشکله ایدیی مکر / حل ایده مزدی آنی اهل نظر

شیخه سر آهده بر اهل حال / ایلدی بر رمز خفیدن سؤال

ملزم اولوب طوردی تا ممکنان / اولمدی هیچ صورت معنی عیان

مشعلیان آنده قلوب ازدحام / استدیلر شیخدن اذن کلام

اذن ویلیجک باعث دفع حجاب / ویردیلر اودم اکه شافی جواب

قاصر ایکن آنده عقول فحول / سوزلرنی ایلدی سائل قبول

زائل اولوب خاطرهٔ ماسبق / کلدی ظهور ایلدی کون کبی حق

احسن تقریرله بی ریب و شک / شبههٔ دفع ایلدیلر مشترک

چونکه ظهور ایتدی بو امر بعید / مشعلیان اولدی اودم نابدید

ظاهر اولوب شیخه اودم حسب حال / بلدی ندر مشعل رعدن مآل

نادم اولوب قعلنه اولدی ملول / توبه قلوب ایلدی ترک فضول

بلدیکه آماده ایمش بی کمان / گوشهٔ ویرانده گنج نهان

کنج عبادتده نیجه اهل راز / خالق یچون نه ایدرمش نیاز

حاصل

حاصلی هر کز یوغمش بر طرف / ویرمیه مردان حقیقت شرف

سنده کرکدر که قلوب التزام / ایلیه سن ترک فضول کلام

عالمه عجبیله قلورسک نکاه / ملزم ایدرلر سنی بی اشتباه

کبر و غرور ویله ایدرسک خطاب / راه عزلتده چکرسن عذاب

طوتکه کلامک اوله سحر حلال / دور و دراز اتمه جنانی ملال

روضهٔ هشتدهم در فضیلت محبت و مودت بغیهٔ امنیّ وصلها و صحبت میل طبیعت و جبلت بمردان راه خدا

خامهٔ تقدیر جهان آفرین / قلدی چو تصویر زمان و زمین

لوحهٔ هستیده یازب عالمی / نقش بدیع ایلدی چون آدمی

مرشد اولوب آدمه عون اله / ایتدی آنی قافله سالار راه

خلقت آدمدر اولان بی کمان / علت غائیهٔ کون و مکان

فرقهٔ انسانه دخی سربسر / پیر طریقتدر اولن راهبر

اولمیجق سالک سمت طریق / جانب مقصوده بولنمز رفیق

تصفیهٔ قلبی ایدب رابطه / حقه مشایخدر اولن واسطه

هر دم ایدر صیقل ارشاد پیر / آینه وش سالکی روشن ضمیر

عالم معنیده کر آن تا کران / قلزم امواج بلادر جهان

قالب انسانی نوی و کهن / آنده شنا اوزره مثال سفن

محبت بحکم وسو اعظم
سبب مغفرت رحمان

بوگمیکیچون ساحل مقصوده بس | عزمم کنار ایتمکه قلدق هوس

ظاهر اولوب جنبش باد هوا | باشلدی جوش ایتمکه بحر بلا

لنگر تدبیری پایان و کار | آلدی الکدن ستم روزگار

غازم ایکن عمریکا بادبست | قلدی آنی سنگ حوادث شکست

باده ویرب کشتی جان و تنی | ایلدی غرقاب فلاکت سنی

بحر تجرّدده طورر کن غریق | خضر اولوب ایردی سکا پیر طریق

موته قریب ایتمشکن حادثات | ویردی سکا نوح نجی وش نجات

سنده ایدب خدمتنی اختیار | ایله اکا نقد روانک نثار

راه محبتده ویرب نقد جان | خدمتن ایت جانله بی امتنان

اولکه غبار قدم پیردر | کحل جلا جوهر اکسیردر

همت اهل ورع بی ریا | خاکی زر ایلدی نته کیم کیمیا

اول ریاضتله نوله زرد زار | طرح ایلدرر کامل عیار

خانقه دهرده مانند پیر | اولمیه افتاده یه بر دستگیر

طورمه یوزک سور ایشکی طاشنه | یکته قلوب باقمه آنک آشنه

کاهل اولوب طاعته تن پروران | همتی تخفیفه اولور هر زمان

طاعت باریده چکوب اضطراب | دمبدم ایلر هوس خورد و خواب

حاصل ایدب گوشه خلوتده حال | قلبکی قل زار ریاضتله قال

بعد

بندارادتده اولوب روز و شب | کوزله طرز تقیده کمال ادب

خدمت مردانی ایدب اختیار | سالک راه اول یوری لیل و نهار

اتبه قیل مرشد کامل ظهور | قیل اکا تسلیم زمام امور

الده ویرنجک پیر طریقت شناس | ایله کمالندن انک اقتباس

ظاهر شرع اوزره گورسک تمام | تابع اولوب امرینه قیل اهتمام

قلبکی معتقد کرامت قلوب | بسته منکر اولمه حماقت قلوب

شیخ مرید اولنه همت گرک | صنعه که اظهار ولایت گرک

امر خداوند یتر انقیاد | ایلمه میل طلب ازدیاد

شرعه مخالف گورنجک آنده کار | منکر اولوب ایلمه اولدم فرار

مصلحته قومله تطبیق قیل | شرعله ماحصل توفیق قیل

نور بصیرتله قلوب امتحان | گوردوکی صنعه ولایت گمان

لیک اگر اوله خلاف صریح | قابل توفیق دکلدر صحیح

قلسه تحقیق خارق عادت ظهور | ایتمه کرامت دیو مرکز غرور

اولمه صقن سالک راه ضلال | آکلمه خرمهره‌یی عقد لآل

خاطره کلدکجه ایدب ایکی کف | ویرمه خزف پاره‌یه حکم صدف

هرکه انک قصد ایده اظهارینه | ذاهب اولورسک نوله انکارینه

لیک ضرورت ایدیجک اقتضا | کشفله اظهاره ویررلر رضا

اوله اکر مطلب ارباب حال — کیمسه دیمزدی اکا حیض رجال
مرشد کامل متشرع کرک — اهل صلاح و متورع کرک
شرعه تحصن قله مخفی و فاش — دست اطالیله قویه سرمایه طاش
تا که کوره آنده مجال سخن — ایتمیه نظاره قلن سوء ظن
طبع کره کدر کشینک مستقیم — کیم ایده تمییز صحیح و سقیم
اولمیجق ذوقله معیار پاک — ایتمه ارادتده ایکن انهماک
اولمز ایسک صوفی خلوت نشین — آنلره قل قلبکی آیا رهین
اهل صلاح ایله قلوب اختلاط — ایلمه ترک هوس ارتباط
اولمسه نداد دم اولیا — بتمزیدی بر کیک درخت وکی
ویرمزیدی نخله مقصود بر — اولمزیدی باغده پیدا ثمر
ایتمسلر عالمه آنلر نگاه — حال پریشانی اولوردی تباه
ساعد همتله قلوب استوار — جنبه گردونه ویررلر قرار
عرض خلوص ایت صلحا همتنه — ایله سویداده محل اسمنه
لطفیله آنلردن اولان بر نظر — خالص ایدر قلبکی مانند زر
اهل سلوکیله اولور سالک امین — خوف مکارهدن اولور ایمین
آنلره همره کیمکه ایدر ایما — حرز حمایتده اولور دایما
خدمت پیران ولایت مآب — باعث اولور رحمته روز حساب

بند بلادن سنی آزاد ایدر — منزل مقصودکه ارشاد ایدر
مهلکات عقبادہ زمان رحیل — صحبت مشایخ سکا اولور دلیل
حالت نزع ایچره چکرکن تعب — خاتمه خیر اولمغه اولور سبب

داستان آن معجون فروش دلخسته که بصحبت مشایخ بود پیوسته

حکایتی

رشته کش گوهر بحر مقال — ایتدی بو تقریر له نظم لآل
شهر بروساده که اولیدر یقین — غیرت گلزار بهشت برین
وار ایدی بر صاحب ادراک و هوش — اولمش ایدی فقر له معجون فروش
هر سوزی اهل دله تریاق ایدی — حکمتله شهره آفاق ایدی
تاب ویرب قالب افسرده یه — روح باغشلردی تن مرده یه
واقف کیفیت اسرار ایدی — راحت جان و دل افکار ایدی
دانه دکوب جمله سحر و شام — قورمشیدی مرغ دل خلقه دام
چاره سی بو درد ایدی دفع غمک — عقلنی اوغرلردی کلن آدمک
خاطر یارانه ویرکن غبار — مائل ایدی هر کشی بی اختیار
بر کون اولوب قصر وجودی خراب — کلدی اجل مسکنن ایتدی تراب
گوشه دکاندن اوکدر روان — دعوته لبیک اجابت زبان
ساقی دوران ایکن شربتین — بلدی ندر اولدیغی کیفیتین
الچکوب آزاله بازاردن — یومدی کوزن عایده کاردن

چون خبر موتی بلندی عیان / ماتم ایدب قلدی اجبا فغان

صحبت دیرینه‌یی یاد ایتدیلر / روحنی اول یاد ایله شاد ایتدیلر

وار ایدی بر مردم عالی تبار / کیم اکا همراز ایدی لیل و نهار

مهد صباوتدن اولوب همدمی / صدق ایله اولمشدی آنک محرمی

یاد ایدب انکله اولان صحبتی / قلدی آنک فوتنه ایچون رقتی

بر تو مقصودی کوروب زیر میغ / ایلدی افسوس ایله بی صد دریغ

غالب اولوب تاب و تب اشتیاق / جاننه کار ایتدی غم افتراق

کوردیکه اول چهرهٔ فرخنده فال / کوز کوره دنیاده کورلمک محال

طالب اولوب سیرینه رؤیاده بس / رؤیته اول جمله قلدی هوس

اولدیمی مسکن اکا دار ثواب / یوقسه جحیم ایچره چکرمی عذاب

کرچه مرور ایتدی سنین شهور / ایتمدی اول شاهد عینی ظهور

شام و سحر منتظر اولدی ولی / اولمدی اول وجه خجسته منجلی

عاقبة الامر چکوب انفعال / ایلدی بر شیخه وار بعرض حال

سویلدی مقصودنی حسب التمام / قلدی اکا عرضهٔ شوق و غرام

قطب فلک قلدی ترحم اکا / ایلدی لطفیله تکلم اکا

دیدی فلان اسمه ایدب اشتغال / بو کیجه اول کلله قل اکتحال

خاصیت اسمله اولوب پدید / دوشده ظهور ایلمه اولمز بعید

عالم معنایه قلوب ارتحال / سیرینه عزمیتله بولورسن مجال

امر سپارش بو ایجی انتها / اویدی الن ایلدی بیحد دعا

اسمی آیله اولوب اول کیجه مشغول اولوب / کوردی آنی دعوسی مقبول اولوب

کلشن فردوسی ایدنمش مقام / باغ بهشت ایچره کزر شادکام

واردی شتابان اکا ایتدی خطاب / دیدیکه ای مرد بهشت انتساب

صورت کیفیت حالک نه در / خاتمهٔ عمر و مآلک نه در

وعده ایرشدکده با امر خدا / نقد روانی نیجه ایتدک ادا

بزم فنا جامنی ایتدکده نوش / سانکه نه کیفیتله کلدی هوش

مملکت باقی‌یه ایدرکن سفر / راه فنادن نیجه دوشدی کذر

شرعه مخالفدی سنک صنعتک / عالمه معلوم ایدی کیفیتک

اولمشیکن مایل اکل حرام / صحن جنان ایچره نه در خرام

منکر ایدی امر سؤال نکیر / اولدیمی تلقین خدا دستکیر

دیدیکه ایتمشدی بلی روسیاه / جرم معاصی بنی بی اشتباه

نامهٔ اعمالم اولوب پر خلل / یوغیدی بر وجهله نیکو عمل

لیک دم آخر و انجام کار / اولدی نیجه لطفی آشکار

بدرقهٔ رحمت اولوب رهنما / ایتدی بکا کلشن فردوسی جای

چونکه ایرب امر خدای مجیب / اوکده بعید اولمغه روحم قریب

بستر بخشندهده چکوب تاب و تب | قطره آب اوزلر یدیم تشنه لب
ناظر اولوب آنده یمین و یسار | سوز عطش ایتمشدی جانمه کار
کلمشیدی عقلمه محکم فتور | ایلدی بر پیر او ساعت ظهور
خرقه و تاجیله نمایان اولوب | کلدی جلوس ایتدی خرامان اولوب
خرقه سی آلوده ٔ چرک ضلال | باشدن اکریکلنه تا بیج و آل
دستنه زاهد کبی آلمش عصا | بوینینه تسبیحله آصمش ردا
یوغدی قلبنده اثر وجددن | شیخیدی اما طرف نجددن
کرچه که ظاهرده صنوبر عزیز | صاندی آنی صاحب فهم و تمیز
لیک داخی ایلمدین قال و قیل | کلدی بکا خیلی کران و ثقیل
عارض اولوب قلبمه انکار و رد | آنده ظهور ایلدی بر بوی بد
عاجز اولوب رایحه سندن مشام | حاصلی اولدم متأذی تمام
آنی قوپوب حجره دن ایدردم فرار | یوغدی رفتاره نه اقتدار
صورت احواله نه آکاه وار | قاچمغه بر پا که نه همره آه وار
بستر بخشندهده چکوب اضطراب | بن بو بلا بیله چکرکن عذاب
طالع اولوب مهر سپهر یقین | طوغدی کستارمده او دم نجم دین
نور و آلاتیله صالوب فر و تاب | یعنی طلوع ایلدی بر آفتاب
ایلدی بر شیخ عزیز الوجود | کوشه ٔ بالینمه اولدم قعود

دامنی سجاده ٔ مردان پاک | چهره سی آیینه ٔ صفوت تابناک
اول رخ فرخنده کی ریشی سپید | شعشعه ٔ پرتو مهر امید
سایه صالوب اوستمه با فر و دم | ایردی چون پیر مبارک قدم
غایب اولوب شخص قدیم اولرجد | کوردوکی دم الدی رفع وجود
ویردی قدومیله او روشن نظر | قلبمه صفا دیده لی نور و فر
حاصل اولوب راحت جان و بدن | زائل اولوب کیتدی الم جملتن
آغزن آچوب پیر سعادت سرشت | ویردی بکا مژده ٔ باغ بهشت
دیدی قریب اولدی زمان رحیل | سن که اولور لطف الهی دلیل
شمدی ایدوب ملک فنادن کذر | عالم عقبایه ایدرسن سفر
کرچه فلانک دخی بی کمان | ساکن محلکدن اولور جمعان
وار اولوب قبضه ٔ اجر آله | بو کیجه اولداخی ایدر عزم راه
سندن انک حالی اولور خوبتر | بویله نصیب ایلدی حکم قدر
سنده ولی مظهر غفران سن | معتکف روضه ٔ رضوان سن
بکلمه صقن بخت اندوه و بیم | جرمکی عفو ایتدی خدای کریم
بن دیدم ای مرشد راه خدا | عفو الهیدن اولدی بکا
پرسش اولور کرچه خلاف ادب | مقدم میمونه نه اولدی سبب
بنده یه بو لطف و مروت ندر | کلمکه بن خسته یه علت نه در

دیدی بنم حجی اسلام دین — بدرقهٔ سالک راه یقین
فن تصوفده بنم در فصوص — ذاتمه معلوم در هر خصوص
ویرمشیدم عمر بدن ایدب ظهور — ملک عرب سمتنه قبضه‌مله نور
باعث اولوب شمس تبر و انتساب — نامه دیرلر عربی شیخ و شاب
شمدی کلن یا نکه شیطان ایدی — قصدی آنک غارت ایمان ایدی
صورت حقدن کورینوب ابتدا — مکرله دینکدن ایدرکن جدا
قصد ایدوب ایمانکله دینکه — کلمشیدی کوشهٔ بالینکه
امر خدا ایله چون اتدم ظهور — خوف و هراسیله قاچوب اولدی دور
وارد اولوب جانب حقدن خطاب — کلدم آنک منعنه بی ارتیاب
کرچه که عصیاندی کارک سنک — مرکز قهر ایدی مدارک سنک
حب مشایخله بولوب اشتهار — مجلس وعظ ایچره ایدردک قرار
دلدن اولوب خاکره اولیا — آنلره میل ایلر ایدک بی ریا
ایله بر مرشد کامل کزر — مهر و محبتله ایدرکن نظر
آنلره میلکده قرار و ثبات — اولدی سکا باعث فوز و نجات
حالکی ارباب ولایت بلوب — هر برسی حقه شفاعت قلوب
ایلدیلر ناله و بی حد دعا — هر برینک حاجتی اولدی روا
جرمکی عفو ایلدی اول بی نیاز — قلدی بو حالنده بنی چاره‌ساز

ناکه

تاکه قلوب مکر عدودن امین — امر اولدم سکا حصن حصین
عاجل اولوب سعی سدید ایلدم — قهرله شیطانی بعید ایلدم
اتدی عدو نوله ولیدن فرار — هیچ مقابل اولور نورله نار
بویله دیو کیتدی یانمدن روان — اتدم او دم بن دخی تسلیم جان
تلخی آشوب دم ارتحال — کلدی بکا لذت ذوق وصال
صانمه که جنتده قصور و زرین — بلکه کمالیله حضور و زرین
عین عنایتله قلوب التفات — منت اول الله که ویردی نجات
چونکه تمام اولدی سؤال و جواب — اتدی او دم سروریله ترک خواب
بلدی نه در جمله تفصیل حال — ایلدی شکر ملک ذو الجلال
محو اولیجق وقت سحردن ظلام — شوقه کلوب اتدی یرندن قیام
بلمکیچون واقعه‌نک صحتن — صوردی زمان شعفور رحلتن
روحی بولوب جسم تندن نجات — بلدی نه تاریخده قلمش وفات
اولکه دیمشدی بکا همراه ایدی — موتنه آنک دخی آکاه ایدی
چونکه شتاب اتدی قلوب انتقال — بلدیکه بر دمده ایمش ارتحال
روشن اولوب کونکلی نور یقین — ایلدی هر واقفه ولی آفرین
حب مشایخله بولوب مغفرت — آخری خیر اولدی آنک عاقبت
ای بو جهان ملکنه سلطان اولن — خلقه کذارندهٔ عصیان اولن

سنسن او سلطان سریر بقا   لطفکه وابسته جهان مطلقا
خلق جهان ایله قصد وبال   سلطنتنک مهرینه کلمز زوال
صالح اولوب ایلیه ترک فساد   شانکه اولمز بسبب ازدیاد
حاصل اگر طاعت و عصیاندر   ذاتکه نسبت همه یکساندر
مجرم دلخسته جنایتی زار   هر دم ایدر گرچه که جرمن هزار
عفوکه غفرانی ایدب التجا   ایلیه مز قطع امید و رجا
اول دم آخرده که بی اختیار   ایلیه عزم ره دار القرار
بلبل گویا ایکن اولوب خموش   ایلیه تسلیم دل و جان و هوش
بدرقهٔ عفوکی ایدب معین   ایله آنی شر عدودن امین
مخلص احبابک اولوب بی ریا   اوکدی چو خاک قدم اولیا
ختم ایدب ایمان ایله قرآنله   آنی حشر ایله ایلمه شیطانله

روضهٔ نوزدهم در تحریص طلب علم و معرفت که ثمره و نتیجه‌اش دولت
و عافیت و ترهیب بطالت و جهالت که باعث خذلانست و فضیحت

مدح علما و نصیحت و...

ای شرف علمله آسوده حال   معتکف مسند صدر جلال
بولمغه مصباح حله ضوء فلاح   شمعهٔ ماهیچه قرن تا صباح
دانش و فضلیله اولن هوشمند   قدرنی علمیله قلکن سربلند
حل مسائلده قلوب اجتهاد   کلکک بیانکله اکا ویر کشاد

سعره

سعی ره بیت ایدب نتیک   منصب و جاه ایلمه امنیتک
جامهٔ فاخرله اولوب جلوه‌گر   منصب ایچون ایلمه کسب هنر
ایتمه عالم هوس عز و جاه   واصل اولور منصبه انی اشتباه
لیک قلن منصب علمی سبب   راه فلاکتده چکر چوق تعب
مطلبی انظارک اولوب اشتغال   فضله اولدر ایسه هر کمال
فضلله تمیزی دلیل قوی   معنی فرمودهٔ هل یستوی
قشر نظر قلمز اوی انتباه   مهر ثمرک مغزینه ایلر نگاه
اولسه کهن جامه و عریان اگر   معرفت اهلنه دکلدر ضرر
قلبنی فضلیله ایدن تابناک   آیینه در آکه نمدن چه باک
اولکیم اوله زر کبی کامل عیار   قدرده که عزم ایدر بولور اعتبار
ظرفی اولوب ایچاتک خزف   اولمز اکا مانع فضل و شرف
جاهل اگر گیه خز اران لباس   صانمه که دانا یه بولور التباس
اهل دلک عیسی‌ه جان جهل اولور   غیر انصافی ایدیجک سهل اولور
اولسه اگر صورت عنوانی فقر   ویرمز اکا ذره‌جه نقصانی فقر
بلکه بولور زمرهٔ اهل کمال   فقر و فنایی سبب اشتغال
قدرته زیر ایدلیجی دست حس   عارض اولور قلبه هوا و هوس
باعث اولوب تفرقهٔ حالکه   مانع اولور غایت امالکه

دولت دنیا ایله صدر کمال — جمع اولور بریره امر محال

مشکل اولدر کیم کچوب هوشیار — عرض ایدهسن عالمه عرض و وقار

نامک اولوب اهل کمال و هنر — سن اولهسن غایتتر

باشکه دستار کی اوله کو پای بند — کردنکی بند ایده کویا کمند

فاعلی تمیز ایدوب افعالدن — بلمیهسن ذره قدر حالدن

فتحه سکا کسر ناموس اوله — ضمهلری باشکه دبوس اوله

استر ایسک قلمه دفع کدر — یاقی یورکلی یاغنی شب تا سحر

شغله ایدوب سعی جمیلک زیاد — صرف مساعیله قل اجتهاد

کنج مدارسده تأمل کنان — درسکی تکرار ایده کور هر زمان

درسکه مقداری انک حرف در — حفظنه تعیین اولنان الفدر

علمه ایدرسک هوس اکتساب — کیمسون البته الکدن کتاب

حاشیهسن بل خط مشکین یار — خاطرکه کلمسون آندن غبار

سطرینی بل سرو چمن آرزین — سرخهلرین غنچهٔ باغ یقین

کحل سوادیله قلوب اکتحال — علمله روشن نظر اول ماسال

دستکه اوراقی آلوب صبح و شام — ایل ال اوستنده طوتوب احترام

حرمت و اعزازله قل جست و جوی — تاکه سکا اولمیه بیچیده روی

ذل سوالی ایدنیوب اختیار — شبهه کی ماد و نکه صورقلمه عار

یترله یاد ایت سلفک نامینی — فخر ایدنیوب سویلمه الزامکی

تخطئه قلمقدن ایدوب احتراز — قطع عروق ایلمه مانند کاز

هر دم اولوب مایل اظهار حق — باطل اولوب ایلمه انکار حق

خصمله بحث ایتمه قوری لاف ایدوب — قوالکی کوکسکه انصاف ایدوب

ایلمه احبابه عدووش عتاب — رفقله قل هرکه قلسک خطاب

خاطر یارانی قلوب منفعل — هر برنی ایلمه آزرده دل

کر بشریتله ایدرسک خطا — سویلمه اثبات ایچون غلطسزا

بولمغه علمیله کمال فلاح — ترک هوا ایت که کرکدر صلاح

زهدله اول سالک راه هدا — عاصیه ویرمز آنی زیرا خدا

قلمه تحکم وار ایسه استادکه — صالمه بلا سیلنی بنیادکه

اوبالنی حرمت و تعظیم ایدوب — سوزی یوزکی باینه تکریم ایدوب

ایلمه وار دقده صقن دق باب — خاطر استاده ویر اضطراب

منتظر اول تاکه چیقوب آشکار — حسن رضاییله اولا جلوهدار

بنده صفت امرن ایدوب استماع — تابع محض اول آکه قلما نزاع

شوقله هر لحظه ایدوب خدمتن — خیرله هر دم آکه کور دعوتن

خدمت استادده ایدوب قصور — عرضه قیلن صورت عجز و فتور

کانمه که علمیله اولوب کامبین — آکه طلوع ایلدی مهر یقین

حکایت فضیلت علم

خدمت استاده صداقت نهاد   فهمکی اذعانکی ایلر زیاد
دلدن ایدب خویش و قریبنک بدی   کندوکه استاده کی فرض ایتدی
هر کیم اولورسه سبب امتناع   ایلمه گفتارینه انک استماع
اولسه اکر شغلکه مانع پدر   پندنی کوش ایتمه انک قیل حذر
رأینه البته ایدب اختلاف   آنده قیرمز اکر اتسک خلاف
جملهٔ اخوانک اولوب اهل جاه   ایتمه اخوالکه انلاری نگاه
غم ییمه کیم صکره قلوب احترام   بنده اولورلر سکا بر کون تمام
اولسه برکس فخره لایق نعال   آخر اولور فضلا صدر جلال

داستان علامهٔ روم فهامهٔ هر مرز و بوم خواجه زاده رحمه

رقعه نویسان کتاب قصص   ایتدی بو دعوا ایله ایراد نص
شهر بروساده قدیم الزمان   وار ایدی بر خواجهٔ صاحب توان
صنعتی اولمشدی تجارت انک   مالنه یوغیدی نهایت انک
اکه خداوند قوی و قدر   ویرمشدی بر ایکی زیبا پسر
جمله تجارتده اولوب ماه و سال   ایلر ایدی هر بری تحصیل مال
لیک بری اصغر اولادینک   اورمشدی ترکنی معتادینک
عادت اولوب کسب فضیلت اکا   دوشمشدی سودای تجارت اکا
قلمدی اقبالنی دهرکس قبول   قلدی طریق پدرندن عدول

ایلمیوب

ایلمیوب فکرت سود و زیان   علم ایدی اکلنجهسی انجق همان
ایتدی پدر منعنه سعی مزید   ذره قدر اولمدی اما مفید
شام و سحر ایلدی کسب کمال   کارگر اولمادی و فور جدال
گرچه که منع ایتدی نیجه روزگار   ممکن اولوب ایتمدی اما که کار
کوردیکه سوز کچمدی فرزندینه   بر دخی میل ایتمدی پیوندینه
فقر و فلاکتده قویوب زار و زار   ایتمدی هرکز نظر اعتبار
غیری برادرلرنی بیش و کم   ایتمشیدی مظهر لطف و کرم
هر برینک مالی اولوب بی حساب   اولمشیدی خواجهٔ دولت نصاب
کندوکبی طالب دنیا ایدی   جامه‌لری اطلس و دیبا ایدی
لیک او کیم طالب عرفان ایدی   یوغیدی بر جامه‌سی عریان ایدی
کسب فضائلده ایدوب اهتمام   درسنه مشغول ایدی صبح و شام
بر کون ایدوب شهر سفردن دخول   ایلدی بر اهل طریقت نزول
اولمشیدی مهر سپهر یقین   نامنه درلردی ولی شمس دین
خواجه ایدوب خانه‌یه دعوت آنی   استدیکیم ایده ضیافت آنی
پیر عزیز ایلدی عزم سرای   خانه‌یه بصدی قدم چرخ سای
دعوتنه ایتدی اجابت انک   کوردی ردّنی مروّت انک
چونکه پشوب اورته‌یه کلدی طعام   جمله برادرلر اوتوردی تمام

ساکت اولوب طالب روشن نظر | اتمشیدی صفّ نعالی مقر
اولمشیدی فقرله پشمینه پوش | آنده کدایانه طورردی خموش
حضرت شیخ ایلدی ناگه نگاه | کوردی آنک حالنی غایت تباه
اولمغله ساکن صفّ نعال | خواجه یه کیمدر دیو آندی سؤال
دیدیکه صلبی ولدمدر بنم | ایکدی آزرده دل روشنم
بندن ایدوب جهلله اعراض تام | طالب علم اولدی سحرگاه وشام
اولمدی ممکن که تجارت قیله | کسبله توفیر بضاعت قیله
خرجه سوردی الده کی سرمایه سن | خنده زنان ایلدی همسایه سن
ایتمدی اخوانی کبی کسب وکار | قالدی غم فقرله عریان وزار
کوردم آنک حاصل اطوارینی | بندخی قطع ایلدم ادرارینی
آخر اولوب شحنهٔ سوداگران | فقرله پشمینه کیر عمر زمان
دولت وعزّتمی بولور او آن | کیم اوله منفور طبیعت و بدر
کیرچه ظهور ایلدی صبح یقین | کورمدی معقولی شمس دین
چونکه اولوب امر ضیافت تمام | قطب فلک کتمکه قلدی قیام
دعوت ایدوب طالب علمی او دم | ایلدی آندن یکا صرف قدم
مژده قلوب بسترله ویردی خبر | دیدیکه ای وصل کان گهر
فقرله سن دایم ایدوب اجتهاد | ایلمه بازارینی علمک کساد

برعالمه

علم بولوب باعث هر ملتمس | ایله آکا جان کوکلدن هوس
مردم ایدوب دقّت وسعیک مزید | شام وسحرله شوقله اول مستفید
چکمه صقین فقر المدن ملال | آخر اولور خیره مبدّل بو حال
برکون اولاکیم سکا فضل خدا | ایلیه بر منصب عالی عطا
هر بری اخوانکک اولوب شرمسار | تا یکه خدمت قله لر بنده وار
سن اوله سن ساکن صدر کرام | بنده صفت ایلیه ایلر قیام
بویله دیوب قلدی عزیمت همین | میل غروب ایتدی او دم شمس دین
طالب جز نوره کلوب وجد وحال | ایلدی ضعفیله قوی اشتغال
بر نیچه ییل چکدی سهرانه صبح | شغلی قویوب کتمدی بابنه هیچ
تا که فضیلیله بولوب اشتهار | اولدی محیط هنری بی کران
صیت وصداسی ایر اولوب هر طرف | ناقص ایکن بولدی کمال شرف
شهرت فضیلیله بولوب احترام | ایلر خواجه زاده دیدیلر آکه نام
دهرکه اولوب علمه علّامه سی | آکه خلل ویرمدی هیچ جامه سی
پایهٔ تدریسه اولوب واصل اول | نشر علوم ایلدیسی والحاصل او
فضل وکمالیله اوکان علوم | نادر عصر اولدی ومنلای روم
اول دم فرخنده مکر پادشاه | احله غناسیله ایدردی نگاه
عالم ودانایه قلوب اعتبار | ایلردی تربیهٔ لیل ونهار

قنده که کوش اتسه بر اهل هنر / آنی کتوردردی ویرب سیم وزر

منصب وجاهیله قلوب ارجمند / قدرینی ایلردی انک سربلند

سدهٔ شه نیته که بیت الحرام / اولمشیدی مزدحم خاص وعام

خلقه اولوب درکه شاهه مطاف / ایلردیدی سعیله هرکس طواف

کثرت خیل فضلای انام / اولمشیدی داعیهٔ ازدحام

واقف اولوب کوردی وصاحب کمال / شاهه ایدر هرکشی اعلام حال

منصب واقباله ایدرلر هوس / همت شاهیله بولور دسترس

خاطره اتدیکه قلوب عزم راه / ایلیه عزم شه عالمپناه

شاه جهان بخشه دیوب حالنی / حاصل ایده غایت امالنی

ایلدی کرچه که عزم درست / دستی تهی ایدی کلمز کاهی سست

همت ایدب خارج طوق بشر / اولمدی ممکن اکا زادسفر

وار ایدی بر چاکری خدمتکذار / ترک ایدی اما قتی ناسازکار

صورت احوالی ایدب اکه عرض / بیر ایکی دینار ودرم آلدی قرض

دامن اقدامی ایدب درمیان / سوردی شه عالمه اولدی روان

واردی ساعت که شه دادگر / ادرنه دن یا که ایدردی سفر

آنی کوروب بویله فلاکت پذیر / خیلی کرم قلدی وزیر کبیر

ویردی اجازت شه عالیجناب / کیم بولشوب ایلیه بوس رکاب

عاجل

عاجل اولوب ایتمدی مرکز درنک / واردی یانشدی شه دورانه تنک

عرصهٔ علم ایچره ایکی نامدار / شاهه قوشمشدی یمین ویسار

آنلره اولدقده قریب وقرین / باشلدی بحث ایتمکه منلا امین

مسئله البته قالوب بی جواب / ملزم اولوب هر بری چکدی حجاب

قدرنی فهم اتدی شه بی اصول / بلکه او در لایق صدر قبول

قلدی ره دولته ارشاد آنی / اتدی او دم کندویه استاد آنی

کوکب سعد ایله قلوب اقتران / اولدی او دم خواجهٔ شاه جهان

دولت فضلیله بولوب رفعتی / جایکه اتدی حرم عزتی

اکه عطا اتدی شه نامور / خیمه وخرکاهیله همیان زر

کلدی هدایا اولنوب اکه عرض / اولدی آنی ویردیکه المشدی قرض

بولدی درشهده فضایله قدر / خواجه اولوب کاه کهی اولدی صدر

مسند رفعتده اولوب کامران / شاهیله طوردی نیته کیم فرقدان

صدر سعادتده ایکن بر سحر / والده منلایه ایرشدی خبر

باد صبا کبی قدوم برید / ویردی اکا خیلی صفا ونوید

بلدی ندر جملهٔ تفصیل حال / ایلدی عزم هوس ارتحال

اولمشیدی چون متمادی فراق / اکه هجوم اتدی غم اشتیاق

عارض اولوب قلبنه سودای جاه / ایلدی اولادیله عزم راه

بو خونکه قریب اولدی زمان وصول ویردی خبر حجره برید قبول
قرشو چقوب والد واخواننه قلدی نظر صورت عنوآننه
قلمغه تعظیم قدوم پدر بو چقدی یانجه فضلا سر بسر
ایتدی رکابنجه بله عزم رآه بر نقدر وار ایدی ارباب جاه
خواجهٔ بیچاره تعجب کنان ایلدی انکشتن او دم بر دهان
اویدی آلن حضرت منلا آنک آلمدی تحقیرنی اصلا آنک
خواجه اولوب اتدوکی اشدن خجل اوغلنه عذر ایلر ایدی متصل
آخر ایدوب لطفله منلا خطاب دیدیکه ای خواجهٔ دولت نصاب
عذری قوکیم ایلسک ایثار مالکی اولمز ایدم طالب کسب کمال
بندهٔ تجارتله اولوردم عیان غیری بر آدم کبی بازارکان
منت اول الله که بی احتیاج امتعهٔ قدرمه ویردی رواج
ایتدی منلا که ضیافت قله والد واخوانه رعایت قله
واسطهٔ امرله فرمان بر آن ایلدی خدمت کمرن درمیان
حاضر اولوب آنده اولی الانتباه قلدی فاضل ایشکن سجده کاه
خانه اولوب مزدحم خاص وعام کلدی اوتوردی فضلای انام
زمرهٔ اشرافله طولدی سرای قالمدی اخوانه مجلسده جای
آنده ایاغ اوزره طوروب بنده وار بولمدیلر طورمغه جای قرار

الکه

ایلدی اخوآننه منلا نظر کوردوکی یوق آنلره جای مقر
یادینه کلدی او کلام صحیح کیم اکا اکمشدی ولی صریح
لایح اولوب قلبنه حمد خدا شکرنی بو نعمتک ایتدی ادا
کسب فضیلتله قلوب اشتغال فقر وفنا چکدی نیجه ماه وسال
آخر ایدوب پرتو دولت ظهور شاهد قرین ایتدی سنین وشهور
فضلله عالمده بولوب اقتدار نامنی دهر ایجره قودی یادکار
کسب کمال ایتمکه شام وسحر عاقله بو قصه نصیحت یتر
اهل هنر قتنده که ایلر مقام علم وفضیلتله بولور احترام
اولکه فضیلت اکا مقصود اولور نامی قالور کرچه که نابود اولور
عمرکی تضییعه قلوب همتی جهلله فوت ایتمه صقن فرصتی
علمه هوس افضل اعمالدر اکه حدیث نبوی دالدر
بو خونکه سؤال ایلدی بیر ضعیف علمله امر اولدی جواب لطیف
عاقله اولکیم سبب جهددر قول من المهد الی اللحد در
انفع هنر قنغی ایسه فی کان ایله اکا صرف نحال و توان
لیک اهمینه قلوب اشتغال ایلمه تضییع مه وروز وسال
علمکی حسم ایله قرین عمل یوقسه اکا فائده ویرمز جدل
صنعه تجر دلمه ولا در غرض بلکه عبادات خدادر غرض

شغله اولسك نقد مستفيد
حسن عمل ايلمه اولمز مفيد

نقش ايدلى كاتب روز ازل
علم نمايان وليميز بى عمل

رسم حروفنده اولاً ازدواج
عارفه بسدر سبب امتزاج

علمه اگر اولسه عملسز وجود
اولمز ايدى آدمه امر سجود

ظاهر اولوب آنده خلاف رجيم
حكم ايدى لعنله اندوه و بيم

خرمن دهر ايچره قلوب اهتمام
علم و عمل تخمنه سعى ايت مدام

غافل كسك علمه قلوب اشتغال
قالمه تهى دست چنار مثال

روضهٔ بیستم در فضایل جذبهٔ مهر و محبت و عواید عجیبات عشق و مودت كه غایت مقصودست و نهایت امنیت

در عشق

گوهر انسانه ویرب فر و تاب
مهر محبتده ایدب لعل ناب

طالع اولوب گون شوق سوز
خلقه اولور مشعل گیتی فروز

ایتمه اول شور حرارت اثر
قالب احباده قالور دمجر

نور ضیا گستر آفاق اودر
شعله فروز دل عشاق اودر

دلده ظهور ایلیه اول نور پاك
جلوه ایدر آینهٔ تابناك

مطلع انوار ولایت در اول
پرتو خورشید هدایتدر اول

تابش مهر ایتمه دلده ظهور
اولمز ایدی دیدهٔ مردمده نور

عشقله در گردش انس و ملك
عشقله در گردش چرخ فلك

جنبش

جنبش عشقیله اولوب بیقرار
طورمه دونر شوقله دولاب وار

عشقله در نالهٔ دلسوز نی
عشقله در جوشش خمهای می

عشقله گل چاك گریبان ایدر
مرغ سحر ناله و افغان ایدر

نرگس اولوب دستنه زرین چراغ
لاله یاقر عشقله بغرنده داغ

عشقله پروانه یاقوب پر و بال
راه محبتده اولور پایمال

عشقله در شمع شبستانه سوز
شوقله مجلسده اولور دلفروز

صیقل آیینهٔ ارواح اودر
داعیهٔ خلقت اشباح اودر

واله اولان عشقله انسان اولور
آنده كه عشق اولمیه حیوان اولور

ایلمین عشقه درونن محل
بر خر لا یفهم اولور فی المثل

آتش عشقیله اوكیم قال اولور
واسطهٔ وجد له خوشحال اولور

ایلمیجی سلسلهٔ عشقه بند
اولمدی مجنونك آدى هوشمند

گوزمیجك وامقى عشقیله زار
قلمدی عذرا اكه عرض عذار

بنده ایدر شهلرى سلطان ایكن
خاكه صالر صاحب عنوان ایكن

بنجه سلیمانی ایدر مور عشق
خلق ایدر امرینه مأمور عشق

لشكر عقلیله قلوب اختلاف
غالب اولور آنه قیلنجكم مصاف

مهر محبت اولیجق آشكار
ذره جه شوق اهلنه قالمز قرار

پردهٔ ناموسن ایدر چاك چاك
جسمن ایدر راه محبتده خاك

یا دینه کلدیکجه عشق دلبری / غمزهٔ علایقدن ایدر دل بری
تمکین اولوب جمله محلات اکا / عادت اولور ترک مباهات اکا
کاه ایدوب قلهٔ کوهی مقام / جانب صحراده ایدر که خرام
هردم اولوب کاری همان و همین / عشقله فرهاده اولور جانشین
اولمیجق بوتهٔ عشق ایچره قال / ناقص اولوب کسب ایده مز سیم کمال
یانمیجق آتش سوزانه زر / خالص اولوب صیتمه اولور معتبر
کرچه چکر هجرله عاشق ملال / آخر اولور ساکن کوی وصال
رابطهٔ در عشق صداقت نصاب / جانب معشوقه ویرر انجذاب
لیک اکر عشقه ایدرسک هوس / قلمه مجازی هوس ملتمس
حسن مجازیه قلوب التفات / ایلمه میل طرف حادثات
اول اکلیچون قلمه فغان هزار / کیم آنی بر مرده قیله روزکار
اول ایچون ایلمه قدک هلال / کیم اوله مهر رخی بر کون زوال
هردم اوروب دامن مخلوقه دست / خالقی ترک ایتمه اولوب بت پرست
نقش نکاری قویوب ای بیخبر / ایله نکارندهیه بردم نظر
وجه حقیقتده اولان نور پاک / ایلدی دنیا یوزینی تابناک
جمله اشیاده نمایان ایکن / اهل نظر حسنه حیران ایکن
سن روادرکه اولوب بهره یاب / قلمیه‌سن سعی قیله دفع حجاب

غمزه ایدر

غمزه ایدوب عرض خلوص وداد / مهر ایله کسب ایلیه‌سن اتحاد
کعبهٔ مقصود ایدینوب کوینی / قبلهٔ دل ظن ایده‌سن روینی
عاقل اولنلر بوکه ویرمز رضا / جانب تحصیلن ایدر اقتضا
واقع اولوب لیک بو امر عجیب / عشق مجازی‌یه اولورسک اسیر
سایه‌سی کیبی اولوب افکنده‌سی / بر بویی سرو کل اولیجق بنده‌سی
ایله کزر کزر که اولوب پاکباز / قلمیه‌سن وصلنه دستک دراز
قلبک اولوب میل غرضدن بری / صدقله هردم اوله‌سن چاکری
بوس و در اغوشنه قلوب غلطتی / استمه تردامن اولوب وصلتی
عاشقه وصلت بویتر کاه کاه / ایلیه دزدیده ایرقدن نکاه
تا به تجلی ایدیجک التهاب / اولمز اکا عاشق بیدل نکاب
بلکه ایدوب عاشقه ترک جفا / شفقت ایدوب ایلیه دلبر وفا
قلمه اکا نقد وصالن نثار / آندن ایدر عاشق صادق فرار
کیم اکر قوتیلنه بر شب نهان / اول دم ایدر شوقله تسلیم جان

داستان آن عاشق حقیقت که نقد جان از تسلیم کرد در حین وصلت

در حکایت عشق

رازکشا بندهٔ عهد دراز / ایتدی بو آوازه ایله کشف راز
مملکت رومده بر حمید الخصال / وار ایدی بر مرد صاحب کمال
اهل دل و عالم و دانا ایدی / دانش و ادراکله یکانه ایدی

بر کون اولوب لطفله خاطر نواز / ایتدی اکا بر کشی عرض نیاز
طالب اولوب صحبتیله پیوندینه / استدی استاد ایده فرزندینه
رحم ایدوب استاد فضیلت شعار / ایلدی تعلیمن آنک اختیار
شوق صفا بیله ایدوب عزم راه / قلدی سپردن یکا ناکه نگاه
کوردیکه یازمش آنی کلک قدر / احسن اشکال کروه بشر
لعل لبی غنچهٔ باغ جمال / مهر رخی باعث نقص زوال
خال رخی مردمک چشم تر / غمزه‌سی بیدللره خون جگر
سحرله اول نرگس جادو فریب / مردم سالوسی ایدر نا شکست
ظاهر اولالدن چمن اعتدال / قدی کبی تمدی نازک نهال
آنی کوروب دیدهٔ غمدیده‌سی / اولدی اودم عاشق شوریده‌سی
خاطری شاکردنه مقبول اولو / ویردی کوکل نقدنی مفتون اولو
باده و آروب عشقله ناموس عار / منعنه اولمادی آنک اقتدار
سرو سرافرازینه قلدی نگاه / سایه صفت ایتدی اوزن خاکراه
درس غم عشقی کوروب صبح و شام / دفترنی دوردی صلاحک تمام
گرچه نهان ایتدی نچه روزگار / ایتدی آنی سر قدر آشکار
صقلیه می بحر محیطی حجاب / هیچ صغه‌می کاسهٔ دریا آب
بلدی آنی جمله خواص و عوام / خواجه اکا جانله اولدی غلام

کوسا

اولدی غم عشقی بلور کرم خشک / ایسکی مثلدرکه دینور عشق مشک
بر کون اولوب قصه‌دن آکه پدر / سوزش استاددن آلدی خبر
حب ایدوب نامهٔ اعمالینی / بیلدی نه در غایت آمالینی
تاکه اولوب واقف تفصیل حال / ویردی اکا غمزنی عدو دن ملال
عزم درست ایتدی آنی دعوته / کلدی پری پیکر اودم خلوته
آکه پدر لطفله قلدی خطاب / دیدیکه ای نجم سعادت نصاب
سمعمه دوندی انهای راز / ایلدی بو جمله افشای راز
کیم سکا استادک ایدر میل تام / لعلکه آواره کزرمش مدام
ایلرمش عشقله بی اختیار / زلف و رخک فکرنی لیل و نهار
بر کون ایدوب راز نهانن عیان / آنی کر کیدر قلاسن امتحان
یعنی آروب کلبهٔ احزاننه / رفع حجاب ایله او توریاننه
نقد وصالک آکه ایدوب نثار / جوی سرشکینی کوروب اولکنار
چشم بصیرتله اکا قل نظر / کور حرم وصلته ایدر کذر
طالب و جوینده اولوب وصلته / مایل اولور طرف شهوته
بل آنی کیم حسنکه عاشق دکل / دعوی عشق ایتمه‌ده صادق دکل
همت و سعینی بلوب تا ابد / ایلیی کور آنی یانکدن بعید
اولکه فراموش ایده حق نمک / جلمه انک تربیه سیحو ملک

صبر و سکون اوزره ایکن اول ناز | قلبی بلورجه بر دم امتحان
بل آنی کیم عاشق صادقدر اول | لطفله حر و جهله لایقدر اول
آکه اولوب کیجه و کوندز قرین | مغزکه بص نیه که نقش نگین
ایله آکا لطف و مروت تمام | بنده صفت خدمتین ایت صبح و شام
هر دم ایدیه بولنه وارک فدا | ایلمه بر لحظه یانکدن جدا
حاصل گفتاره بو اولوب اصطلاح | ایلدی دلبر آنی چون استماع
دانش عقلیله کوروب هوشمند | مبلغ ادراکنه قلدی پسند
بر کیجه عشویله او هردم فریب | ایلدی او خسته دلی ناشکیب
گاه ایدوب نازله پهلوسینی | که طردی کاکل خوشبوینی
ناز و کرشمیله اولوب عشوه‌گر | نار تجلا ایله یاقدی جگر
نقد وصالن ایدوب ایثار آکا | وعدهٔ لطف ایلدی بسیار آکا
خواجه ولی عرض صداقت قلوب | ترک وصال ایتدی اصابت قلوب
اولمدی اول امر دخی دریافته | جانب وصلنه آنک تافته
وعدهٔ وصلت آکا ویردی جواب | قلدی بو افسانه ایله میل خواب
چونکه اولوب جسمنه بستر مقر | انفس آفاقدن ایتدی گذر
تجربه امرینه قلوب انقیاد | غنچه‌لرین ایلدی اول گل گشاد
بلمیجون عاشق خودکامه‌سن | قوینینه کیردی چقروب جامه‌سن

خواجه بو تحریکله بیدار اولوب | بلدر ندر قصه نکهدار اولوب
کوردیکه اول سرو تهی آشکار | قوینینه کیرمش آنی ایتمش کنار
نولدی انوار تجلی به تاب | طور صفت یاقدی آنی تف و تاب
شوق وصالیله کلوب اوزره حال | لرزه‌یه کلدی بدنینه مجال
زایل اولوب عقلی باشندن روان | ایلدی اول شوقله تسلیم جان
قیمت کالای وصال نگار | نقد دل و جانی اولوردی هوشیار
هر نقدر اولسه مدار فتوح | بر بدن ایچره اولمیز ایکی روح
سینه‌یه کلدی چو اول روح روان | شرم و حجاب ایله او دم چقدی جان
بزم محبتده اولوب می‌پرست | جام وصال ایلدی غایتده مست
ترک وجود ایتدی زمان وصال | هجره دخی اولمیه تا احتمال
بیخود ایدوب لذت وصل حبیب | اولدی آکا جام شهادت نصیب
عید وصال ایلدی چونکیم ظهور | جاننی قربان ویروب ایتدی حضور
وصلت ایدی اصل مرادی همان | آنی کوروب اولدی جهاندن روان
اولدی چون جنبش عاشق پدید | بو حرکت دلبره کلدی بعید
دقت ایدوب ایلدی چونکیم نظر | کوردیکه ایتمش بو جهاندن گذر
ماتم ایدوب ایلدی دردیله آه | بر چشمی گبی اشعله کیدی سیاه
زلفی گبی قلبی پریشان اولوب | آغلریدی و آله و حیران اولوب

باعث قتل اولمغن اول آفتاب / خیلی قیزردی رخی چکدی حجاب
حاضر اولوب قتله عشاق آنک / حالنه رحم ایلدی آفاق آنک
اشک دو چشمیله ایدوب غسل پاک / ایلدی جانب یکحلوی خاک
لوح مزارنده قازوب اسمینی / خلقه بیان ایلدیلر رسمینی
مرقدی پرنور بولوب اشتهار / اولدی زیارتگه خلق دیار
جای ویرجک اوستنه انیمشدی نور / اکه کرامت نوله آندن ظهور
پاک ولیدی عاشق صادق نظر / خوان کرامتدن اولور بهره ور
ایلمجک ورزش عشق مجاز / واجب اودر کیم اوله بن پاکباز
شمع هدایتدر او سوز درون / جانب مقصوده اودر رهنمون
شوق حرارتله اولوب سوزناک / ایله درونک حرم عشق پاک
قطره سوی حقیقتدر اول / بدرقه راه ولایتدر اول
برکون ایدر عقده اشکالی حل / آندن اولور عشق حقیقی بدل
قیدتکثردن ایدوب احتجاب / اورته ده انجق دلبر قالور حجاب
لیک ایدوب قصد عبور گذار / قطره‌یی آگلمه جای قرار
ایتمه سر بلده طوروب جای گاه / سندخی ایلار کبی قات عزم راه
عالمه گذرگهده نگهبان اولوب / منزله سعی ایله فر اولوب
بادصرصر آطیله چکوب ترس و بیم / گوزله بو دشت ایچره مستقیم

یاد قلو

یاد قلوب قورقولغن معبرک / دوشمه صقن بابنه مرد لبرک
کیچ بو سر بلدن اولوب رهرو / ملمه جنانی کبی جانک گرو
گرچه که بر سروه اولوب پایمال / عمرکی هوا ایله کچیر ماه و سال
روشن ایدوب سوز جراغن دیخ / ایتمدی آتش سزا و جاغنی دخی
قلزم عشق ایچره قالوب دلفگار / ممکن اولوب ایتمدی عزم کنار
لیک سر بلده اقامت قلوب / قالدی گذرگهده سفاهت قلوب
استمدی جانب مقصوده راه / ایتمدی آندن یکا عمرکن نگاه
ترک هوس کندویه نادر دکل / کوکلی ویه گیجمکه قادر دکل
بویله قالور هوس انتقال / اکه اولورنا دم رحلت محال
ای حرم وصلته اولوب دلیل / خلق ایدن عشقله ابن السبیل
بهره عمر ذره‌یی مهر آه ایدن / قنطره دهری گذرگاه ایدن
عالمه عشقله ویروب انتظام / جام می شوقله مست ایت مدام
ویر بکا احسانکله تاب و روز / ممکن اولا تا سر بلدن عبور
قلبمه شوقکله ویروب انجذاب / ذره صفت ویرا کا مهر که تاب
ناطق اولوب عشقله هر صبح و شام / ایلیه بن عشقله ختم کلام

در خاتمه کتاب مستطاب وبلاغت نصاب واظهار عجز
وقصور مؤلف کثیر التقصیر علی احسن الحطاب

تتمهٔ کتاب

حمد فراوان و سپاس هزار — حقه که ایرشدی پایانه بو کار
خانهٔ مشکینم اولوب ترجمان — ایلدی بو طرز بدیعی بیان
غایت آماله بولوب دسترس — ایردی مرادینه دل بوالهوس
سعی اولوب داعیهٔ اختتام — اولدی میسر که توفیق تام
صورت نقصانه ویرن کمال — موهبهٔ لطف کثیر النوال
رحمت او آزاده‌یه کیم صبح و شام — ایلدی اتمامینه ایکن اهتمام
یازمغه بو نامه‌یی حسب المرام — مردمک دیده‌می قلدم مداد
اولمغه یوز آقلغنه تا صدق — ایجه سو آد سواد اوله‌کد بیاض ورق
گرچه مراد اولوب بعون خدا — ممکن اولور دیدی سخن ادا
گوهر معنایه بولوب اقتدار — دامن گردونه ایدردم نثار
بار بلا چکمکه ایدی بی مجال — قلمشیدی قدّمی دنیا دال کبی
بولمز ایدیم یاقمغه بر شب چراغ — فقرله سوزان ایدی بغرمده داغ
عیشم اولوب فقر و فنا ایله تنگ — بار مشقت بنی ایتمشدی دنگ
صبر فی دهر بولوب قسمتم — ویرمز ایدی گوهر امنیتم
اولمش ایکن طوطئ شیرین مقال — زهر غم ایتمشدی فمم گنگ و لال
خیلی پریشان ایدی حالم بنم — یوغ ایدی گفتاره مجالم بنم
لیک اولوب ناظر حال سلف — هر کیشی گوردم قومش خیر خلف

سنه

شهریمز ایچره نیجه ماه منیر — شهرتی حدله اولمش شهیر
جمله‌یه سردار بلاغت شعار — منشی انشای براعت نگار
ثانی وصاف نظامی روم — کثرت تألیفله جامی روم
فضلله مجموعهٔ هنر جامعی — پرتو انوار هدی لامعی
گون کبی آفاقه ویروب نور و فر — نظمله نثرله قومش چوق اثر
خمسه‌یه بو شاعر سحر انتساب — یعنی جلیلی جلالت مآب
کوشش ایدوب سعی بشردن برون — ویرمش اکا نقد صفای درون
بونلره نظمیله اولان جانشین — رسمی روشن دل سحر آفرین
ظاهر ایدوب شیوهٔ فصل الخطاب — روضهٔ مثالنده دمیش بر کتاب
خلقه ایدوب هر بری عرض هنر — یاد اولنور خیرله شام و سحر
بنده بو شوقیله ایدندم مراد — کیم اولنام خیرله فی الجمله یاد
یعنی اولوب سالک راه سلف — ایلیم نقد وجودم تلف
گرچه اولور ایلینه احتمال — قصدی ثریایه نه ایتمک محال
ذرّه ده یوق تابش مهر منیر — اوگنه حرز بحر مکدر غدیر
لیک گوروب آزری هوشمند — نطقنه امر ایلدی قلدی پسند
هر کیشی مخدومنه مأمور در — داعی بو عذرله معذور در
هر نه ایسه آنی خطا و صواب — جمعنه سعی ایلیوب ایتدم کتاب

عمر تلف گشته یه چکدم ملال ایتدی تلافی آنی بو قیل و قال
نظم اولوب قابل فهم و سماع اکلمزم کیم ایده لر استماع
لاف دروغیله نه حاجت گزاف عالمه کندم ایدرم اعتراف
بن بلورین آنی که بو نظم سست اولمدی سنجیدهٔ طبع درست
غالب اولوب دلده فتورم بنم یوغدی عالمده حضورم بنم
بار فلاکتله اولوب قدی خم خیلی الم چکدی نهال قلم
سعی مزید ایتمکله نیه قصور بر ییل ایکی آیده ایتدی ظهور
خاطره ایتدکده تردد کنان دینیدی انک نامی ریاض الجنان
اولمغه تاریخ زمان کتاب دل دیدی تکمیل بیان کتاب
اول ذی الحجه ده وفق المرام عمره قریب ایدیکه اولدی تمام
لطف الهی یه قلوب ابتجا ایلدی اصحاب کرمدن رجا
حال پریشانه بولوب اطلاع عذرمی گوش ایلیه لر بی نزاع
نظمه دخل ایتمیه لر لاف ایدوب بلکه پسند ایده لر انصاف ایدوب
بو دکل بو خبری گوروب معتبر فهم ایده لر لایق حسن نظر
ستر ایدیجک بیته که باد بهار تاب و طراوت ویره لر غنچه وار
غفلته ماننده باد خزان صالمیه لر خاکه اولورکن وزان
دایم اولوب جهد و حسددن بری مهرهٔ حرص صانمیه لر گوهری

صعق

صیقل زنگار دل و جانکن صورت لطف آنده نمایانکن
سنگ جفا ایله آنی ضرب دستانه قلمیه لر آیینه کبی شکست ایدوب
ایلمجک عین تعصب نگاه تیره گلور پرتو خورشید ماه
ایلدیکن سیر حروف نقط ظاهر اولوب دوشه محل غلط
نیت اصلاحله بولوب فلاح ایلیه لر مصلحته حمل صلاح
هر دم ایدوب ذکر جمیله داد خیر له اولسون دیه روح شاد

ترتیب مقدمات مناجات بجناب بزرگوار قاضی الحاجات

مناجات

ای دل عشاقه ویرن سوز و تاب ایلیوب اول تابله رفع حجاب
مهرک اگر اولمه گیتی فروز گورمزیدی عاشق بیچاره روز
حسنکه خوبانی ایدوب آیینه تاب ویررسن رخنک آیینه
روشن ایدوب هر تجلی ایدر خاطر عشاقی تسلی ایدر
اولمه گر بوی حقیقت مشام عشق مجازی دله اولمزدی دام
اولمه تجلی جمالک اگر حسنه غیرک کیم ایدردی نظر
اهل هوا مایل اولوب ماه و شمس پرتو سرو چون اولوریا تمال
کوین انک مقصد اقصی صدور قامتنی مطلب اعلی صنوبر
عشقنی سرمایهٔ عصیان ایدر زلفنی آلودهٔ خسران ایدر
لیک گوروب آنی ذوی الانتباه دیدهٔ حق بینله ایلر نگاه

سیر ایدیجک نفس جمال گزین / خامهٔ نقاشه ایدر آفرین
آنده بولوب شمّهٔ بوی وصال / لایح اولور پرتو مهر جمال
قلزم عرفان اولیجق بی کنار / باد تعلق اکا ویرمز غبار
پرتو مهرکله جهان تابناک / حکمتنک شاهدی هر ذرهٔ خاک
هر کسه فیضکله ایرشدی نوال / بن المدهر ایله آشفته حال
تیره دل اتدی غم دنیای دون / قالمدی بر لحظه صفای درون
وادی حیرتده اولوب بیقرار / گشت ایدرم عالمی دیوانه وار
قلبه اولوب غیره تعلق حجاب / اولمدی بر وجهله هیچ فتح باب
خاطر محزونمی عشق مجاز / صالدی رهٔ فرقته دور و دراز
بار فلاکتله بدن بی مجال / منزل مقصوده وارلمق محال
یوق تکی بو ایتمکه قدرت دخی / قالمدی یارای عزیمت دخی
بن کبی گرچه که آواره یوق / درگهکه وارمغه بر چاره یوق
عاشق مهجوره ویرب ملتمس / سنسن اولان عالمه فریادرس
اولمیجق لطفله سندن مدد / وصل مقصود اولنمز تا ابد
پرتو لطفکدن اومان فر و تاب / فیض نوالکله گهر یاب

امدی کمال کرمک حقیچون
حرمت خاک حرمک حقیچون

بدرقهٔ خیر سبل حقیچون / یعنی که سلطان رسل حقیچون
سوز و گداز دل عشاق ایچون / آرزوی خاطر مشتاق ایچون
گریه قیلن دیدهٔ گریان ایچون / ناله چکن سینهٔ سوزان ایچون
درگه لطفکده ویرب اختصاص / ایله جنانی تیه بلادن خلاص
قلبنی آیینهٔ ادراک قیل / زنگ حوادثدن آنی پاک قیل
عین عنایتله ایدب التفات / آتش قهرکدن اکا ویر نجات
جرمن ایدب کذلک عفوکله حک / لطفله غیرت انس و ملک
قید علایقدن آنی دور قیل / خاطر محزوننی مسرور قیل
چشم جهان بینه ویر روشنا / تا اوله عرفانکله آشنا
هادی توفیقکی ایدوب رفیق / اکه نصیب ایله سلوک طریق

خیرله ختم ایله ویروب اقتدار
خاتمهٔ عمرنی پایان کار

من ممتلکات الفقیر درویش محمد مرادی

آغوجه لغنه دفعیه نافعدر

بر درهم آچق قاونی چکردکی و بر فنجان لیمون صوینی بر جزوه بیه جمع ایدوب و بر مقدار قاینادوب اول صوینی سوزدوب بعده
بر بچوق درهم و بندیک تریاقی و بریم درهم قرمز اعلا اولمق اوزره قرمزی کی ایدوب تریاک ایله لیمون صوینی ایچنه
قارشدروب بر جزوه ایچنه قویوب بش دقیقه مقداری قاینادوب آغزه وباندقده استعمال ایدوب کوزلجه
اورتنوب درلیه صکره صوغقدن احتراز ایده حقا وآغوجه لغی قالمز باذن الله تعالی

اکر صغیر ایسه تریاک یرم درهم
واکر کبیر ایسه تریاک بر بچوق درهم

معجون النبی صلی الله علیه وسلم

جوزبیه	زنجبیل	جوزبوا	دارچین	کبابه	قرنفل			
٤	٤	٤	٤	٤	٤ عدد			
فلفل	بسباسه	شقاقل	فلفل ابیض	زعفران	مصطکی	عود القهر	عود هندی	
٢	٢	٢	٥	٥	٢	٢	٢	

و بنک ١ با ایکی اجزا مقداری عسل و یا اوچ اجزا مقداری شکر ایله معجون ایدوب بر درهم
مقداری استعمال ایده لر

[illegible]

Süleymaniye Ü. Kütüphanesi
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt:
Eski Kayıt No: 9618